

GLASS SLOVENIJE

THE VOICE OF SLOVENIA

novice in zanimivosti iz slovenije, o slovencih v avstraliji in po svetu
news from slovenia, about slovenians in australia and around the world

ZA OBSTOJ SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE - ZA ŽIVLJENJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V AVSTRALIJI - ZA VSE SLOVENCE!

Leto 9 / št. 169 Junij 2001 Cena: \$ 5.00

Sydney - Australia

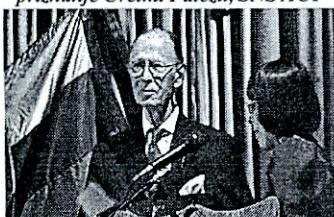
<http://www.glasslovenije.com.au>

25. junij
Dan državnosti
Republike Slovenije
25. junij 2001
10-letnica
slovenske države

Praznovanje
ob 10-letnici slovenske
države tudi v Avstraliji
Podeljena priznanja

Helena Drnovšek Zorko predaja priznanje Cvetku Faležu, SNS ACT

V imenu SNS NSW prejema priznanje Ljanko Urbančič

SYDNEY, MELBOURNE/GLAS SLOVENIJE/
Urad za Slovence po svetu RS je ob 10-letnici slovenske države podelil posebna priznanja vsem Slovenskim narodnim svetom v Avstraliji, kakor tudi posameznikom: Dragi Gelt (Melbourne), Stanki Gregorič (Sydney) in Ivanka Cirej (Perth). Več na str. 25. Priznanja za SNS ACT in NSW so bila podeljena 23.6.2001 na slovesnosti v Slovenskem društvu Sydney. Več na str. 23

I send my warm good wishes to all readers of The Voice of Slovenia on the occasion of the 10th Anniversary of the declaration of Republic of Slovenia as an independent country.

Sir William Deane
Governor-General of the
Commonwealth
of Australia

Sydney, 25. 6. 2001

PRIME MINISTER
AUSTRALIA - CANBERRA

10th Anniversary of
Slovenian Independence

It gives me great pleasure to provide this message in support of the celebrations by the Slovenian community of the 10th anniversary of the declaration of Slovenian independence. Australia has been enriched by the contribution Australians of Slovenian descent have made to the development of Australia as a truly multicultural society.

Australia has developed a positive relationship with Slovenia since our early recognition of its independence. I look forward to both countries continuing to build on this relationship. Australians would all wish Slovenia's young democracy every success in striking deep roots and providing a bright future for its people.

John Howard

The Premier

Premier of New South Wales
Australia

MESSAGE FROM THE PREMIER
The Hon. Bob Carr MP

The Republic of Slovenia proclaimed its independence on 25 June 1991. Over the years, New South Wales has been able to offer a home to many Slovenians and they have responded by making important cultural, academic and economic contributions. Slovenians now come to NSW with their own identity and feel welcome and ready to work together in a community many of their kinsfolk already call home. The State Government believes that our cultural diversity is an asset and we acknowledge the significant contribution made by Slovenians to our society.

The Voice of Slovenia newspaper began in 1993 and enjoys a loyal readership in New South Wales, Australia and abroad. Like other community language newspapers, The Voice of Slovenia and the Slovenian media House play an important role in promoting mutual understanding between its own readership and the wider community. To the publishers of The Voice of Slovenia, and to the entire Slovenian community, the NSW Government offers its best wishes for the celebration of the 10th anniversary of Slovenia's historic independence.

Bob Carr
Premier

LJUBLJANA/BRDO PRI KRANJU, 16. JUNIJ 2001 Foto: Lojze Ojstršek
Eden izmed ruskih politikov: "Zagotovo bo srečanje popeljalo Slovenijo v vrh zgodovine. Utegne se zgoditi, da bodo čez petnajst ali dvajset let študentje po vsem svetu dobili izpitno vprašanje, kje je bilo zgodovinsko srečanje, od katerega je bila odvisna usoda strateške stabilnosti v svetu prihodnjih desetletij. Prepričan sem, da bi s ponosom odgovorili, da je bilo to 16. junija 2001 v Sloveniji". Ameriški predsednik Bush in ruski predsednik Putin sta ob koncu svojega prvega srečanja na Brdu pri Krancu opisala kot zelo uspešno. Tudi po mnenju opazovalcev sta vzpostavila dober osebni stik, od katerega bodo v precejšnji meri odvisni odnosi med Washingtonom in Moskvo, izmenjala sta si povabili za obiske. Slovenija pa se je izkazala za dobro gostiteljico.

Za narodov blagor

Ponedeljek,
12. junij

Pogled se mi ustavi na knjižni polici, na zaprašeni zbirki Cankarjevih del. Znova si zaželim, dabi imela toliko časa za vnočično prebiranje del naših slovenskih pisateljev. Da bi osvežila spomin.

Obrnem orumenele platnice: "Izданo v počastitev štiristoletnice slovenske knjige" (1957), Ivan Cankar - "Izbrana dela". Za narodov blagor, Mrmoljev slovesen govor:

"... Tako je torej današnji dan – dan veselja in svečanih občutkov za ves naš mili narod, za vso našo lepo domovino. Brez števila hvaležnih src pošilja danes ob vaši ... (op.u.: obletnici) vroče želje k Vsemogočnemu, da vas ohrani še mnoga leta tistemmu narodu, kateremu ste posvetili vse svoje moči in zmožnosti in kateremu ste darovali toli in

Ob 10-letnici Republike Slovenije našim spoštovanim bralkam in bralcem, kakor tudi vsem Slovenkam in Slovencem čestitke iz uredništva Glas Slovenije!

Pater Valerijan Jenko O.F.M., O.A.M. (Order of Australia) je v okviru projekta "Halo tukaj Rafa-el" povedal:
"Toleranca je vedno potrebna da lahko delamo drug z drugim in da se zavedamo, da smo le Slovenci, vse drugo pa je na drugem mestu!"

tolikokrat svoje osebne interese, svoje telesno zdravje in svoj duševni mir. Smelo rečem, da leži na vsem, kar se je ustvarilo v teku zadnjih dvajsetih let velikega in blagoplodnega, blagoslov vaših rok, znoj vašega truda. Po božji previdnosti vstajajo v narodu v najtežjih časih nesebični možje, ki ga vodijo s krepko roko mimo vseh nevarnosti in preko vseh nezgod po poti napredka do zaželenih smotrov ..."

In tako naprej in tako dalje ... Za narodov blagor je Cankarjeva politična, satirična drama, komedija, z osnovnim motivom razdora med slovenskimi političnimi prvaki, razgibavajo pa jo čisto gmotni računi in frazeologija – gesla kot so "za domovino", "blagor domovine", "vse za blagor domovine" in tako naprej. Cankarjevo mnenje o takratnih političnih strankah je bilo skrajno kritično: "Svobodo-miselnne stranke, ki bi slonela na

resničnih potrebah naroda, na Slovenskem ni ..." Iz gornjega citata – Mrmoljevega slovesnega govora – res ni mogoče zaznati satire z revolucionarnim poudarkom ter norčevanja iz takratne dnevne politike, tudi ni moč zaznati Cankarjevih osebnih stališč do družbe in do svojega naroda, katerim ni treba prikimavati in se z njimi strinjati, vendar kljub vsemu človeka prevzamejo nekatere njegove misli in besede, zapisane pred točno sto leti ...

O domovina, ti si kakor zdravje

Iz dnevnika urednice

Stanka Gregorič

Pišejo nam

Draga Stanka in Florjan!

Ko precítam Glas Slovenije najdem toliko oseb katere vama čestitajo ob prelepem jubileju.

Ker sem med prvimi naročniki tega lepega časopisa, ne bi rada zamudila te prilike da vam tudi sama čestitam ob tem prazniku. Za vsa pretekla leta in za vse lepo kar nas je spremljalo v Glasu Slovenije se vama od srca zahvaljujem. Bog naj vama da še dosti zdravja, da bosta lahko nadaljevala to kar je za nas Slovence tako pomembno. In tudi moči, da bosta premagovala vse napore, ki vaju od časa do časa srečujejo. Še enkrat: Bog vaju živi! S srčnimi slovenskimi pozdravi

C. Zdražil, Sale - Victoria

Draga Stanka in Florjan!

Upam, da bo Glas Slovenije še dolgo izhajal. Čestitam vama ob osmi obletnici in želim vse najboljše v bodoče. Lep pozdrav

M. Grosman, Newcastle

Spoštovana Stanka in Florjan!

Čestitam vama da tako požrtvovalno ustvarjata ta izredno kvaliteten časopis. Želim in upam, da bo Glas Slovenije še dolgo prihajač v naše domove.

Prisrčne pozdrave vama ter vsem bralcem

Ferdo Pestotnik
Slovenski klub Perth
Predsednik

Spoštovana Stanka! Moj prvi obisk Avstralije lansko leto je bil prvenstveno namenjen sodelovanju na Svetovnem kongresu za Downov sindrom, ki je bil takrat v Sydneyu.

G. Andrej Dovic (ki je tudi član Event Yachtinga) in jaz sva namreč oba očka 5 let starih deklic Katje in Karin,

ki imata ta sindrom. S kongresa sva v Slovenijo prinesla veliko novih znanj in v slabe pol leta smo nato prevedli tudi zbirko 7 knjig "Majhni koraki", ki so jo napisali na univerzi Macquarie v Sydneyu za otroke. Zanima pa me ali morda poznate kakšno slovensko družino v Avstraliji, katere član (recimo podobnih let, kot so najine deklice) ima morda tudi Downov sindrom? Še enkrat lepa hvala in veselim se že dneva ko bom v poštnem nabiralniku, kot vaš novi naročnik, zagledal vaše glasilo! Lepo vas pozdravlja

Zoran Grom, direktor Event Yachtinga, Slovenija

Spoštovana ga. Stanka!

Po dolgem času se spet oglašam. Zahvaljujem se vam za časopis, katerega z veseljem preberem. Oči mi vedno bolj slabijo, moram po malem, vsak dan nekaj preberem.

Druge časopise ne berem, samo Misli. Vam in g. Florjanu želim še za vnaprej veliko uspeha, zdravja in sreče.

Paula Zemljak, Sydney

Draga Stanka in Florjan!

Ga. Rozina Švent iz Narodne univerzitetne knjižnice (NUK) v Ljubljani je tudi mene povabila na razstavo

KONČNO SAMOSTOJNI! Vloga slovenskih izseljencev-zdomcev v procesu osamosvajanja Republike Slovenije

Ga. Magdalena Tovornik, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu je govorila o doprinosu nas izseljencev in dejala, "da smo del slovenskega naroda in del Slovenije!"

Na razstavi smo lahko videli tudi naš avstralski kotiček. Tukaj sem imel priložnost nekaj povedati gospemu: Tovornikovi, Štefki Kučan, Bizjakovi in direktorju NUK-a, Dragica Bošnjak pa je, kot po navadi vneto fotografirala. Za menoj je kar nekaj srečanj in predavanj. Mojo 70-letnico smo proslavili v Sevnici, Košorokov "klan", tam je bilo nad 70 mojih sorodnikov. Nato sem proslavil v Mariboru z mojimi bivšimi sošolci 50-letnico mature.

Na razstavi, ki bo odprta do 20. julija, je govorila Magdalena Tovornik in tudi avtorica razstave Rozina Švent, ki je predstavila razstavljeni gradivo. Pred njima pa je imela slavnostni nagovor programska direktorica NUK-a Vilenka Jakac-Bizjak. Nastopil je tudi pihali orkester, ki je izvajal dela Mozarta in Bacha.

Pošiljam brošuro, ki govorji več o razstavi.

Lojze Košorok, Ljubljana

Dragi sodelavci in prijatelji, dragi rojaki, ob 10. obletnici Republike Slovenije se spomnjam vseh Vas, ki ste mnogo prispevali in se nesebično žrtvolovali za slovensko samostojnost. Za Vase veliko delo za slovenstvo v domovini in po svetu se Vam iskreno zahvaljujem in želim, da se še dalje trudimo za boljšo slovensko bodočnost. Želim, da bi naj nihče ne omagal na polpoti k našim višjim ciljem in uspehom. Še nadalje gradimo mostove nad prepadi in utrjujmo steze prijateljstva med zaprekami.

“...Nazadnje še, perjetli!

Kozarčke zase vzdignimo!

Ki se zato smo zbratli,

Ki dobro v sercu mislimo.

Dokaj dni naj živi,

Bog, kar nas dobrih je ljudi!”

/dr. France Prešeren/

Naj Bog blagoslov Slovenijo in vsakogar, ki jo ljubi! Veselo praznuje!

Jožica Gerden, Mildura - Vic.

Parliament of Australia

MESSAGE FROM THE LEADER OF THE OPPOSITION, THE HON KIM C BEAZLEY MP

To the VOICE OF SLOVENIA

On behalf of the Federal Parliamentary Australian Labor Party I wish the readers of the Voice of Slovenia all the best for the 10th anniversary of the declaration of the independence of the Republic of Slovenia.

Newspapers such as The Voice of Slovenia play an important role in enriching our multicultural society.

Culturally sensitive media have contributed greatly to Australia, helping Australians build on the cultural and economic ties between our country and other nations.

Thank you for your contribution, and once again I send my best wishes to your staff, management, readers, and all in the Slovenian community on the occasion of your important anniversary.

Perth
June 2001

The Hon. Phillip Ruddock MP
Minister for Immigration and
Multicultural Affairs
Minister for Reconciliation and Aboriginal
and Torres Strait Islander Affairs

Parliament House,
Canberra-ACTTo THE VOICE OF SLOVENIA
10th ANNIVERSARY OF THE SLOVENIAN INDEPENDENCE

I take great pleasure in congratulating the Slovenian Media House on the publication of this special issue of The Voice of Slovenia, and for bringing public attention to the 10th Anniversary celebration of the Republic of Slovenia's declaration of independence.

On 23 December 1990, the inhabitants of Slovenia decided with a majority of votes that the Republic of Slovenia should become an independent and sovereign country. In line with this decision, on 25 June 1991, the Slovenian Assembly passed the fundamental independence acts and on the next day declared Slovenia's independence.

The Australian Government recognises and appreciated the fine efforts of the community in preserving Slovenian culture for future generations. It is organisations such as the Slovenian media House which over the last few years (and its magazine The Voice of Slovenia over the 8 years) have worked to help maintain the language, history and cultural heritage of the Slovenian community here in Australia.

The government is committed to ensuring that Australia gains the maximum benefit from its cultural diversity. The celebrations of the 10th Anniversary of the declaration of independence of the Republic of Slovenia is an opportunity to reflect on the freedom and respect for diversity that Australia offers.

I send my warmest congratulations and best wishes to the readers of your magazine, and to those involved in the celebration of the 10th Anniversary of the declaration of the independence of the Republic of Slovenia.

Phillip Ruddock

PARLIAMENT OF
AUSTRALIA - THE SENAT
Senator Paul H Calvert
GOVERNMENT WHIP IN
THE SENATE
SENATOR FOR TASMANIA

18th June 2001

As Chairman of the Australian/Slovenian Friendship Group it is a great pleasure to congratulate the President, Parliament and people of the Republic of Slovenia on the 10th anniversary of the declaration of Slovenia as an independent country. I am proud of the fact that Australia was one of the first, if not the first, to recognise Slovenia's independence. Having visited Slovenia twice in the last few years I have been tremendously impressed with the significant progress that has been made in 10 years. Slovenia is a beautiful, energetic independent country and the fact it was chosen to host the recent summit between President Bush and President Putin is a testament to the status that Slovenia has achieved in Central Europe in such a relatively short time.

Congratulations to the Slovenian Parliament from its friends in the Australian Parliament.

Senator Paul Calvert
Chairman
Australian/Slovenian
Parliamentary Friendship Group

Tanya Plibersek

PARLIAMENT OF
AUSTRALIAFederal Member for Sydney
House of Representatives

*Statement from
Tanya Plibersek MP
Federal Member for Sydney*

In June 1991, while I was visiting my family in Slovenia, I was able to celebrate independence - SAMOSTOJNA SLOVENIJA! Today, 10 years later, there is so much more to celebrate. Slovenija is taking its place in Europe and in the world. The economy continues to improve, and Slovenia is a front runner in its bid for NATO and European Union. More importantly, Slovenija's natural beauty and culture are becoming known around the world!

Congratulations to Slovencija, and best wishes to all my fellow Slovene-Australians!

Regards Tanya Plibersek
Federal member for Sydney

To the Slovenian National Council of Victoria

PREMIER OF VICTORIA

I welcome this opportunity to extend my best wishes to the Slovenian National Council and the Slovenian community of Victoria on the 10th anniversary of the historic declaration of an independent Slovenian state. With the demise of Communism in Europe, Slovenia became a prime example of flowering democracy, providing to its neighbours and to the world in general that independence could be achieved without widespread turmoil and violent conflict. Since that great day of 25 June 1991, Australian Slovenian Community has quite rightly embraced the self-determination of its homeland with joy and enthusiasm.

In 1993 the new parliamentary democracy and constitutional Republic of Slovenia established its embassy in Canberra. Today Slovenia is regarded among the most economically developed states in Central Europe. The 10th anniversary of independence presents an opportunity for everyone to celebrate another year of progress for Slovenia and for its people.

Victoria is indeed fortunate to include among its culturally diverse citizens an active and vibrant Slovenian Community. The community continues to contribute to the development of both our state and to its distant homeland.

The Slovenian National Council has worked diligently so that Victorians of Slovenian origin share a sense of pride in their cultural heritage. I commend the Council for maintaining the language, folklore and customs of Slovenia for future generations.

For many years the Council promoted an independent Slovenia. With independence established it continues with activities aimed at strengthening the growing ties between our two nations. On behalf of the Victorian Government I congratulate the Slovenian national Council for highlighting the Slovenian community spirit on this 10th anniversary of the official declaration of independence.

Steve Bracks
Premier

PREDSEDNIK
REPUBLIKE
SLOVENIJE

OB 10-OBLETNICI REPUBLIKE SLOVENIJE

*Spoštovane Slovenke in Slovenci širom po svetu,
dragi prijatelji in znanci,*

deset let samostojne Slovenije je deset let uspešne poti. Iz Slovenije smo ustvarili državo, ki je enakovredna vsem drugim. Odprli smo se v svet in se pripravili za polno sodelovanje v Evropski uniji in NATO. Ob vseh zahtevnih reformnih procesih smo vzpostavili celotno državno strukturo z vsemi institucijami in funkcijami. Svojo pot v prihodnost smo ubranili v vojni, odpravili smo posledice vojne in nadomestili izgubo pomembnih trgov. V primerjavi z drugimi državami v tranziciji, ki so tudi morale izpeljati globoke reforme, je morala Slovenija narediti "korak več" in "ta korak" več je razlog, da smo zelo ponosni na vse doseženo. Čeprav še marsikaj ni opravljeno tako, kot bi moralo biti, da bi vsi naši ljudje živeli dostojno in srečno, so napori in prizadevanja prispevali tudi k notranji trdnosti slovenske družbe, pri tem pa Slovenci nismo zatajili dedičine svoje politične pomladbi ali sami sebe. Še več, iz tistega časa smo prinesli pretanjen občutek za pravičnost, občutljivost za človeško dostojanstvo, za pravico do različnosti, močno željo po participaciji in visoko razvito individualno domiselnost. Dosežke nam priznavajo tudi drugi. "Ves svet občuduje uspeh Slovenije pri izgradnji svobode in blagostanja," je zagotovil Bill Clinton v svojem nagovoru državljanom Slovenije na srečanju z njimi na Kongresnem trgu v Ljubljani junija 1999.

Ko praznujemo 10. obletnico samostojne slovenske države, ste z nami tudi vi, ki živite zunaj svoje prve domovine in ki so vas v svet zanesli različni razlogi, tudi skrb za golo preživetje. V tujini ste se uspešno ustalili, a zvečine niste nikoli pozabili na svoje korenine. Čeprav imate svoje dolžnosti in skrbi, ki so pogosto povsem drugačne kot jih imamo mi, ki živimo v Sloveniji, ste nam vendar blizu, tako kot ste nam bili blizu tudi pred desetimi leti. V teh dneh se skupaj spominjam tistih odločilnih dni v juniju in juliju leta 1991, ko smo razglasili samostojno državo in tako uresničili voljo velike večine državljan in državljanov Slovenije, izraženo na plebiscitu šest mesecov pred tem. Takrat smo stopili na težavno pot v svet, ki se je obotavljal, da bi Slovenijo priznal in sprejel medse kot novo državo. To so bili težki trenutki za Slovenijo in stopili ste nam ob stran. Vaša podpora in pomoč sta nam odpirali vrata v tujini, krepili sta nam samozavest, ki smo jo močno potrebovali, da smo lahko prebrodili težave, ob katere je trčila pot nove države. Skupaj smo uresničili sanje mnogih slovenskih rodov, da bi imeli svojo državo. Imamo jo in ponosni smo nanjo.

Današnja Slovenija je tudi Vaše delo. Je država vseh nas, kjerkoli smo, doma ali na tujem. Mislite nanjo in večkrat prihajajte domov. Čakamo Vas. Domovina Vas bo sprejela odprtih rok, če jo boste obiskali, ali za zmeraj z njo delili dobro in slabo.

Čestitam Vam za slovenski Dan državnosti. Vam in Vašim družinam želim vse dobro.

Milan Kučan
Predsednik

Veleposlaništvo Republike Slovenije Canberra

Odravnica poslov
Helena Drnovšek Zorko
Drugi sekretar
Marko Polajžer
Advance Bank Centre -
Level 6
60 Marcus Clarke Street
Canberra City
telefon: (02) 6243 4830
fax: (02) 6243 4827
Embassy of
Republic of Slovenia
P.O.Box 284
Civic Square
Canberra ACT 2608

Domača stran na internetu:
<http://slovenia.webone.com.au>
E-mail: embassyofslovenia@webone.com.au Veleposlaništvo
je odprtje vse delovne dni
od 9.00 -17.00
uradne ure so od 10.00 - 14.00

Konzulat Avstralije

Častni konzul
Viktor Baraga
Trg Republike 3/XII,
Ljubljana 1000 Slovenija
Telefon iz Avstralije:
0011-1-425 4252
Fax iz Avstralije:
0011-1-426 4721

Republika Slovenija
Ministrstvo za zunanje zadeve
Urad Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu
in po svetu

Magdalena Tovornik
državna sekretarka
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana Slovenija
Tel: +386 1 478 22 91
Fax: +386 1 478 22 96
E-mail: urad.slovenci@gov.si

Slovenska izseljenska matica
(SIM)
Cankarjeva 1/LI, p.p. 1548
1001 Ljubljana, Slovenija

REPUBLIKA SLOVENIJA
 Ministrstvo za zunanje zadeve
 Ljubljana

*Sporočilo ministra dr. Dimitrija Rupla
 za Slovensko medijsko hišo v Sydneju*

Ustvarjanje in nastanek lastne države je gotovo proces, ki se vtične globoko v srce posameznika in v zgodovinski spomin nekega naroda.

Dogodki ob koncu 80. in v začetku 90. let so bili v tem smislu za nas Slovene prelomni. Danes lahko s ponosom ugotovimo, da smo bili v prizadevanjih za izpolnitve osnovne narodove pravice do samoodločbe in lastne državne organizirnosti v popolnosti uspešni. Brez hujših žrtev smo se srečno izvili iz prijema jugoslovanske armade, ustanovili smo lastno državo, ki spoštuje načela demokracije, prava, tržnega gospodarstva, ob tem pa ne pozablja na človekove socialne in druge pravice.

Odločilnega pomena je bila tudi »končna« bitka za mednarodno priznanje naše mlade države, saj bi bilo vse predhodno prizadevanje brez tega ostalo v zraku, izgubilo bi svoj pravi smisel.

Ko se po desetih letih oziram na tiste težke, pa vendar nepozabne dni osamosvajanja, ne morem mimo prispevka Slovencev po svetu. S svojimi akcijami zbiranja sredstev za obnovo domovine, z glasnim širjenjem resnice o dogodkih na Balkanu in z vplivanjem na politično in javno mnenje glede mednarodnega priznanja Slovenije ste pokazali, da ste še kako živ ud slovenskega naravnega telesa. Tako kot rojaki v domovini ste znali ob pravem času v imenu višjega – narodnega cilja pozabiti na morebitna medsebojna nesoglasja. To je bila edina možnost za vaš in naš skupen uspeh, za zmago Slovenije. Dosegli smo jo SKUPAJ in samo s skupnim delom in čutenjem jo bomo ohranili tudi daleč v prihodnost.

Poti namreč še ni konec, saj nas čakajo zapleteni procesi vključevanja v evropske in druge mednarodne integracije, pri čemer bomo potrebovali zvrhano mero samozavesti in spoštovanja lastne kulturne identitete.

Drage rojakinje in rojaki, ob tej priložnosti se v imenu države Slovenije vam in vsem vašim prijateljem v Avstraliji zahvaljujem za vaš trud in ljubezen do domovine, ob prvem okroglem rojstnem dnevu naše države pa vam iz srca čestitam in vam želim lepo praznovanje!

*Dr. Dimitrij Rupel
 MINISTER*

Veleposlaništvo Republike Slovenije
 Canberra

Ob deseti obletnici slovenske neodvisnosti iskreno čestitamo vsem članom slovenske skupnosti v Avstraliji, društvom, organizacijam in posameznikom. Celotni skupnosti gre zahvala, da je Avstralija pred skoraj desetletjem priznala Slovenijo kot samostojno državo, in to je bil verjetno najpomembnejši dosežek slovenske skupnosti v Avstraliji. Zato bo obujanje spominov na skupni boj za priznanje slovenske države še toliko prijetnejše, zavest o trdnosti in enotnosti celotne pa vzpodbuja za vnaprej.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Canberri

Veleposlaništvo Republike Slovenije - Canberra je priredilo ob 10. letnici RS v ponedeljek, 25. junija poseben sprejem za predstavnike drugih držav in člane slovenske skupnosti.

Republika Slovenije
 Ministrstvo za zunane zadeve
 URAD ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Ljubljana, 11. junij 2001

Glas Slovenije

Ob 10-obletnici samostojnosti Republike Slovenije bo izrečenih in napisanih veliko besed, saj gre za najpomembnejše dejanje v zgodovini našega naroda.

Dejanje smo zmogli zlasti zaradi množične in zelo jasne odločitve na plebiscitu decembra leta 1990. Realna ocena tedanjih politikov in zlasti organiziranost civilne družbe, ki se je izjemno dobro pripravila na zgodovinske spremembe, so bile osnove, na katerih se je bilo moč spopasti z izjemno agresivno JLA, ki je že dan po razglasitvi samostojne Slovenije spregovorila z orožjem. Poti nazaj ni bilo – to smo tedaj čutili vsi – treba je bilo zmagati! Zmaga ni pomenila le zapuščanje SFRJ in nastajanje nove samostojne Slovenije, pomenila je drugačno Slovenijo: pravno državo, ki temelji na demokratičnih načelih in na spoštovanju človekovih pravic, na tržnem gospodarstvu z ohranjanjem socialnih vrednot, na spoštovanju kulturne identitete naroda, ki želi biti odprt v Evropo in svet in v njem enakopravno sodelovati. Pri vsem tem zgodovinskem dogajanju ste sodelovali tudi mnogi Slovenci, ki živite po svetu. Kljub največji fizični oddaljenosti od domovine je slovensko osamosvajanje močno odmevalo tudi med Vami, avstralskimi Slovenci. Izkazali ste se z mnogimi akcijami, ki niso ostale neopazene. Prav zato je praznovanje 10-obletnice samostojne Slovenije naše skupno praznovanje. Kjerkoli boste ta dogodek praznovali, povsed Vas bo z nam in domovini povezovala misel, da smo bili uspešni, ker smo združili svoje moči. Vsem rojakinjam in rojakom v Avstraliji ter vsem drugim, ki ste kakorkoli pripomogli k današnjem podobi Slovenije, se zahvaljujem, k prazniku pa iskreno čestitam.

*Magdalena Tovornik
 državna sekretarka*

Glas Slovenije
 Sydney, Avstralija

*Spoštovane Slovenke in Slovenci,
 bralci Glasa Slovenije, dragi rojaki!*

Ob deseti obletnici slovenske državnosti vam v imenu Konyulata Avstralije v Sloveniji iskreno čestitam z željo, da bi se ta pomembni mejnik v zgodovini Republike Slovenije ohranil in prenašal na bodoče rodove Slovencev po vsej Avstraliji.

*Viktor Baraga
 Častni konzul*

*Ob 10-letnici Republike Slovenije
 iskrene čestitke celotnemu slovenskemu narodu,
 predvsem pa Slovencem v Novi Zelandiji in Avstraliji!*

Slovenci po svetu smo pripomogli veliko, da je bila Republika Slovenija tako hitro priznana. Avstralija je bila celo prva prekmorska država, ki jo je priznala. To doma največkrat pozabijo. Na naše delo smo lahko ponosni!

*Dušan Lajovic
 Častni generalni konzul RS za Novo Zelandijo*

Socialdemokratska stranka Slovenije
Social Democratic Party of Slovenia

SDS

Spoštovane Slovenke, cenjeni Slovenci, dragi rojaki!

Vsem, ki imate radi domovino in boste te dni praznovali največji slovenski praznik, Dan državnosti, čestitam ob desetem rojstnem dnevu slovenske države.

Nobena država na svetu ni nastala na tak način, kot je slovenska. V mislih imam predvsem zavest o izjemnem soglasju, s katerim smo Slovenci leta 1990 izrazili svojo odločenost za samostojno in neodvisno pot. Dogodki, ki so sledili tej skoraj soglasni plebiscitarni odločitvi, so le potrdili odločenost naroda, da uresniči stoletne sanje Slovenk in Slovencev, da bi živeli in svoje otroke vrgajali v lastni državi. V državi, v kateri bi o svoji usodi odločali sami in za sprejete odločitve tudi sprejemali odgovornost. To je bil nepozaben čas in lahko smo hvaležni, da nam je bilo dano prisostvovati tako pomembnemu dogodku, kot je rojstvo nacionalne države. Deset let je majhno obdobje za človeštvo, toda veliko za Slovenijo, pred katero so danes zelo pomembni koraki. Sem sodi nedvomno članstvo v Evropski zvezi, ki pomeni kulturno-zgodovinsko potrditev umeščenosti Slovenije v prostor, kamor je vedno sodila in zagotovilo, da bo v njej ohranila svojo identiteto. Verjamem, da bo slovenski narod tudi tokrat sposoben prenesti visoko stopnjo različnosti znotraj sebe, ne da bi mu to v odločilnih trenutkih ogrožilo njegovo bit. Naj se ob tej priložnosti zahvalim vsem, ki ste v desetletjih po krvavi revoluciji tam daleč v Avstraliji ohranjali slovenstvo in idejo Zedinjene Slovenije. Vaše delo, ki ga globoko cenim in spoštujem, je vtkano v temelje slovenske državnosti. Upanje, ki sem ga zaznal ob vsakem srečanju z vami, je vedno spodbuda mojim prizadevanjem, da Slovenija čimprej postane domovina, ki bo prijazen dom za vse nas in prihodnje robove.

Bog vas živi, naj živi samostojna Slovenija.

Janez Janša - predsednik SDS

Ljubljana, 19. junij 2001

Kristjani smo na poti v večno domovino, cenimo pa tudi našo zemeljsko domovino in se veselimo 10. obletnice njene neodvisnosti. Slovenski frančiškani v Avstraliji izrekamo čestitke vsem rojakom pod Južnim križem.

Ob okrogli obletnici slovenske države pošiljam iz Slovenije, kjer se nahajam na dopustu, svoje čestitke vsem avstralskim Slovencem
Lojze Košorok
Član odbora SIM

Pokažite svojo hvaležnost našim slovenskim dušnim pastirjem za njihovo dolgoletno delo v korist slovenske skupnosti!

Naročite knjigo o delovanju slovenskih frančiškanov in redovnih sester skozi 50 let v Avstraliji

MIR IN DOBRO Pax et Bonum

Naročila sprejemajo slovenska verska središča
Melbourne, Sydney, Adelaide

Naročite jo lahko tudi po internetu
STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV
www.glasslovenije.com.au

Best wishes ...

On the 25th of June Slovenians around the world will be celebrating the 10th anniversary of Slovenian independence. Much has occurred over these last 10 years. Slovenia has developed into a country which is starting to show its true identity and that it wants to have a special place in the world of nations. It has been a member of the United Nations since 1992 as well as joining most other international organisations. The road to independence was not always easy and Slovenia still today is learning to live under a free and democratic system of government and society. Hurdles still do exist but they should be overcome with understanding and perseverance.

Let us all be thankful that Slovenia is independent and is slowly learning to live democratically. We must remember that such big changes cannot occur overnight and it will still be a long while before Slovenia overcomes all the problems that were created in the past. Slovenia is a peaceful country. Even when the so called Yugoslav Army attacked Slovenia, its people were united not because they harboured hatred towards anyone but because they wanted to live in a free, democratic and peaceful Slovenia and in harmony with their neighbours.

*Speaking personally, I have many memories of everything that occurred in 1991, from the day Slovenia became independent, the war that was fought for her independence and later on when Slovenia was internationally recognised. We demonstrated peacefully in our city streets to let the world know what was happening in Slovenia and what the Slovenian nation wanted **FREEDOM FROM OPPRESSION AND INDEPENDENCE!** We cried and prayed for Slovenia! We raised money for Slovenia and petitioned all those in high places to look sympathetically at the Slovenian cause! We can be very proud of the fact that Australia was the 1st non European country to recognise the independence of Slovenia! Whether we were born in Slovenia or here in Australia, we can all hold our heads up high and say- We are proud to be Slovenian, we are proud of our Slovenian heritage and we are proud of what Slovenia has achieved in the last 10 years!*

Long Live Slovenia!!!!

Lenti Lenko, Melbourne

Vsem pokojnim ...

Trenutek slovenskega ponosa ob 10-letnici slovenske države, je tudi trenutek da se spomnimo vseh tistih, ki so dali svoja življenja za domovino v katerikoli vojni, še posebej pa v zadnji - desetdnevni vojni. Njim je Janez Janša posvetil svojo knjigo *Premiki*:

"V obdobju, o katerem govori ta knjiga, so bili tudi dnevi, ko se nam je smrt nevarno približala. Mnogi teritorialci in policisti so pri obrambi svoje domovine in najbližjih zavestno izpostavljeni svoja življenja, žrtovali pa so jih:

*Jernej Molan, Franc Uršič, Peter Petrič, Edvard Peperko, Vinko Repnik, Stanko Strašek, Robert Hvalc, Bojan Štumberger in Željko Ernoič.
NJIM POSVEČAM TO NJIGO."*

Tudi avstralski Sloveni se ob jubileju slovenske države spominjamo pokojnih, zavednih Slovencev, ki so bili v času demokratičnih sprememb v Sloveniji in osamosvajanja aktivni:

p. Valentin Bazilij, dr. Jure Koce, Jože Golenko, Nikola Ostoja (Melbourne), Marjan Kovač (Canberra), dr. Stanislav Frank (Adelaide), Vladimir Menart, Jože Senčar, Ivanka Bulovec (Sydney), Marjan Peršič (Gold Coast), Simon Erlah (Brisbane) in drugi.

NAJ VSI POČIVAJO V MIRU!

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES

Pozdravno pismo ob deseti obletnici slovenske državnosti

Spošтоване rojakinje, rojaki, dragi prijatelji!
 Letos mineva DESET LET, ko smo Slovenci iz vseh delov sveta v Cankarjevem domu ustanovili Svetovni slovenski kongres. Čeprav smo bili soočeni z oglašuječim brnenjem letal in hrumenjem tankov, ki so želeli s silo zatreti naša in narodova tisočletna hrepenerja po samostojnosti, nismo odnehalni. Razšli smo se z odločnimi sklepi, da se preko Kongresa združuje občestvo Slovencev vsega sveta. Kongresno delovanje želi biti v prid temu, da se država - čeprav počasi - vendar zave, da je skoraj četrtina narodovega telesa razkropljenega po celi zemeljski obli, ki ga je potreben povezati. Ta razkropljenost pa je lahko tudi velika prednost, toda le ob spoštovanju enakopravnih možnosti vseh, ki živijo zunaj domovine Slovenije in želijo sodelovati z njo. V dneh ustanavljanja Kongresa je nastala država Slovenija. Zaživelja je in bila mednarodno priznana z veliko pomočjo Slovencov in Slovencev iz sveta.

Ob priložnosti praznovanja deseč obletnice obeh dogodkov namenjam svoje pozdravne misli predvsem v iskreno zahvalo vsem rojakom, ki ste kakorkoli pripomogli k uresničevanju stoltnih želja naših prednikov, pripomogli, da imamo danes svoj pravi skupni dom: SLOVENIJO! Pravje, da se ob prazniku spomnimo, da je dom potreben vedno znova obnavljati, ga lepšati in zanj tudi z vso ljubeznijo skrbeti. Veliko ljubezni do Slovenije premorete prav vi, ki ste ta svet domače zemlje nekoč zapustili.

Ob našem skupnem prazniku želim vsem Slovenkam in Slovencem Avstralije, da bi, in še posebno mladi, poglobljali vezi s Slovenijo. Hkrati želim, da bi slovenske politične sile zmogle preseči miselnost razdvajanja in bi namesto tega povabile k sodelovanju vse Slovence, ki zmorejo in želijo pomagati pri utrjevanju slovenstva doma in v svetu. Tega, kar nas je v zgodovini razdvajalo, je bilo že tako preveč. Prav je, da se opiramo drug na drugega. Le tako bomo uspešni in zadovoljni doma in v svetu. Naj vam vsem praznovanje napolni čaše življenja z upanjem, dobro voljo in ljubeznijo do Slovenije.

Z lepimi pozdravi in najboljšimi željami

dr. Boris Pleskovič

predsednik Svetovnega slovenskega kongresa

Slovenski klub Planica Wollongong
 pošilja ob 10-letnici Slovenije iskrene čestitke vsem Slovencem doma in po svetu
Ivan Rudolf - predsednik

St. John's Community Club Klub Triglav - Sydney
 ob 10-letnici Republike Slovenije čestitke vsem Slovenkom in Slovencem!
Člani in odbor

V imenu vseh sodelavcev slovenske radijske oddaje "Okene v Slovenijo" vam iskreno čestitamo ob 10. obletnici RS.
Mirko Vasle - urednik Argentina

Spostovani! Tudi v mojem imenu želim in čestitam vsem Slovencem za dobrobit in prijateljstvo, ob 10. obletnici samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Čestitam, Meta Lenarčič
/Meta je urednica slovenskih oddaj na Radiu 3 ZZZ-Melbourne/

Deset let potem ...
 25. junija 2001 bomo Slovenci ponovno proslavili Dan državnosti Republike Slovenije. Vsem našim rojakinjам in rojakom iskrene čestitke z iskrenimi željami po spravi. V imenu Slovenskega društva Tivoli-Newcastle
Ivo Klopčič - predsednik
Marija Grosman - tajnica

Nazdravljamo mladi državi Sloveniji k desetletnici neodvisnosti in ji čestitamo k njenim dosedanjim uspehom z željami za svetlo bodočnost.
Aleksandra Ceferin
Institute for Slovenian Studies of Victoria

Avstralska slovenska konferenca

Vsem rojakom in članom ASK najlepši pozdrav ob deseti obletnici samostojne Slovenije.

Dolgo smo si jo želeli in upali, da se nam bodo nekoč naše sanje uresničile. Mnogi so se zanje tudi žrtvovali.

Morda naša domovina res ni takšna, kot smo jo hoteli imeti. Nekateri mislijo, da je celo slabša, kot je bila v prejšnji sestavi, čeprav ima vse pogoje, da bi bila boljša.

Bog ji nakloni bodočnost, ki bo odgovarjala vsem Slovencem. S temi željami Vas prisrčno pozdravljamo.

Upravni odbor Avstralske slovenske konference v sklopu Svetovnega slovenskega kongresa

OB 10. OBLETNICI SAMOSTOJNE REPUBLIKE SLOVENIJE

Težko je verjeti, da praznujemo že 10. obletnico od tistega kritičnega časa, ko se je odločala usoda naše domovine, ko smo tudi Slovenci v Avstraliji zaskrbljeni in z zadružanimi dihi spremljali pot njene takratne usode. Naši spomini so še sveži in na naš doprinos k temu zgodovinskemu dogodku smo zelo ponosni, zato obletnico rojstva svobodne domovine Slovenije praznujemo vsako leto z velikim veseljem in z dobrimi željami. Ob 10. obletnici Republike Slovenije kličemo:

Bog te živi in blagoslov naša draga domovina Slovenija!

Jožica Gerden - tajnica SNS VIC ASK in Podpredsednica Svetovnega slovenskega kongresa za prekomorske dežele

Združenje
 Slovenska izseljenska matica
 se pridružuje čestitkam ob
 10. obletnici Republike Slovenije.

S spoštovanjem,
 poslovni tajnik SIM
Dominik Lavrič

BIL JE ČAS ČAKANJA ... IN ZGODILO SE JE: SLOVENCI V SVOI LASTNI DRŽAVI!
ZDAJ JE ČAS SPOŠTOVANJA I TRDEGA DELA!
OB 10.OBLETNICI SE SLOVENSKI KLUB PERTH PRIDRUŽUJE VSEM SVOBODNO MISLEČIM ROJAKOM V AVSTRALIJI, V DOMOVINI SLOVENIJI IN DRUGOD PO SVETU.
NAJ ŽIVI IN USPEVA NAŠA DOMOVINA SLOVENIJA!

Tudi čestitke ob 8. obletnici Glasa Slovenije!

Max Namestnik
Urednik družbenega glasila Novice

Člani in odborniki Slovenskega društva Sydney se pridružujemo čestitkam ob 10. obletnici slovenske države. Ob tej priložnosti vas vabimo na razstavo in slovesnost v prostorih SDS.

Za odbor
Mira Smrdel - predsednica
Ivan Koželj - podpredsednik

Vsem avstralskim rojakom ob 10-letnici Republike Slovenije iskrene čestitke iz daljnje Finske
Milan Smolej

Iz Moskve čestitke Justa Rugla, predsednika Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo
"Dr. France Prešeren"

Srečanje na podeželskem posestvu blizu slovenske prestolnice Ljubljane, na Brdu pri Kranju, je trajalo slabi dve uri, predsednika pa sta novinarjem povedala, da sta uživala v družbi drug drugega in začrtala novo pot dvostranskih odnosov. Kljub temu pa nista dosegla soglasja o dveh ključnih vprašanjih: o širirvi zveze NATO in protiraketnem ščitu. Bush se je sicer nameraval s Putinom srečati šele prihodnj mesec na vrhu držav G-8 v Italiji, vendar je Putin želet srečanje že prej in Bush je pristal na pogovor ob koncu svojega evropskega obiska.

Milan Kučan: "Sporočila s srečanja so izredno pozitivna in vlivajo ljudem po vsem svetu novo upanje. Žadovljni smo tudi mi, v Sloveniji, in veseli smo, da je tako tudi z našimi gosti. Čeprav sem sam optimist, si takšnega izida srečanja nisem upal predvidevati; na njegov domet konec meri že dogovor o vnovičnem srečanju julija 2001. Teme mojih in pogovorov predsednika vlade RS z gostoma so bile: mir, medsebojno sodelovanje, razmere v Evropi in položaj Slovenije ter Makedonije. Vse skupaj kaže na to, da je Slovenija sogovornica, vredna zaupanja."

Janez Drnovšek: "Pogovori so bili izredno kakovostni; oba - tako George Bush kot Vladimir Putin - sta mi povedala, da sta bila z njunimi pogovori na Brdu izredno zadovoljna. Po njunem mnenju so pogovori dali več kot sta pričakovala. Videjti je bilo, da sta navezala tudi izjemne osebne stike, vsemu skupaj pa je dalo izjemen okvir okolje tega dogodka na Brdu."

Soproga ameriškega predsednika, Laura Bush, je spremljala moža na njegovi politični poti po Evropi. Slovenski gostitelji so zanjo pripravili poseben program. Za začetek sta si prvi dami Amerike in Slovenije na Bledu privoščili kosilo. Na meniju je bila seveda tudi nepogrešljiva blejska kremna rezina. Sledil je obisk vile Bled in vožnja na otok.

V času Bush-Putin Sumita na Brdu pri Kranju, v soboto, 16. junija 2001, je bila promocija Slovenije na vrhuncu. Tudi Ljubljana je poskrbela za dodatne prireditve, okrasitev in osvetlitev mesta ter informacijsko-turistično središče, čeprav predsednika ZDA in Rusije Ljubljane nista obiskala.

V Sloveniji je bilo v času obiska obeh predsednikov več kot 2000 novinarjev. Za prenos dogajanja v vse konce sveta pa je skrbela RTV Slovenija.

Angažiranih je bilo približno 2000 policistov, ki so skrbeli za varnost voditeljev ZDA in Rusije kot tudi za javni red in mir v Ljubljani.

Na brniškem letališču so se od visokih gostov poslovili slovenski predsednik Milan Kučan, zunanjji minister Dimitrij Rupel, notranji minister Rado Bohinc, predsednik Državnega zbora Borut Pahor, vodja opozicije Janez Janša, slovenski veleposlanik v Rusiji Franci Demšar in ameriška veleposlanica v Sloveniji Nancy Ely-Raphael. Putin je odpotoval v Beograd. Bush pa se je odpovedal načrtovanemu obisku Makedonije.

V senci ameriško-ruskega vrha na Brdu pri Kranju so v slovenski prestolnice različne neodvisne skupine pripravile mirne demonstracije, s katerimi so hoteli opozoriti na kratenje človekovih pravic v ZDA in Rusiji, na okoljsko problematiko in na nespoštovanje sporazuma iz Kyoto. Prav tako pa so bili glasni tudi s kritikami na račun domačih oblasti.

Štefka Kučan, soproga slovenskega predsednika Milana Kučana je dejala: "Srečanje s soprogo G. Busha, Lauro Bush je bilo polno sreče," na Bledu je namreč spremljala prvo damo Združenih držav Lauro Bush. "Piko na i je dalo lepo vreme in veseli me, da smo ji lahko pokazali del kulturnih lepot. Pogovori so bili intenzivni, sproščeni, prijetni in v znamenju širokih obzorij. Pogovarjali smo se o dr. Francetu Prešernu in Texasu, odkoder prihaja. Gospa Laura Bush se je izkazala kot šarmantna first lady."

Televizijske ekipe so se vozile kar po Ljubljanci in posnemale lepote glavnega mesta države, gostiteljice zgodovinskega srečanja. Predstavila se je tudi mestna občina Ljubljana.

MARIBOR /STA/ – Pošta Slovenije je ameriško-ruski vrh v Sloveniji obeležila z izredno izdajo priložnostne poštne znamke. Nazivna vrednost znamke je 107 tolarjev, izšla pa je 14. junija, dva dni pred srečanjem ameriškega in ruskega predsednika, Georga Busha in Vladimira Putina.

Oblikovalec znamke Miljenko Licul je za motiv izbral ameriško in rusko zastavo, v spodnjem delu znamke pa je v ospredje postavljal Zmajski most oziroma silhuetto Ljubljane. Znamke so natisnjene v bloku z eno znamko, ki jo na modri podlagi obkrožajo zvezde-vesolje, in v polah po 25 znamk. Znamke so od 14. do 26. junija na ogled v Turistično-informacijskem centru mestne občine Ljubljana na Stritarjevi ulici in od 15. do 17. junija v Cankarjevem domu ter od 14. junija na prodaj na vseh slovenskih poštah. Na pošti na Čopovi ulici v Ljubljani je bil v četrtek, 14. junija, na voljo tudi žig prvega dne.

Pred obiskom

Ameriški predsednik **George W. Bush** za TV Slovenija pred obiskom: "Veselim se svojega obiska. Srečal se bom z ruskim predsednikom. Toda to bo predvsem priložnost, da obiščem državo, ki je pokazala, kaj je možno in kaj se lahko zgodi, če damo svobodi priložnost, da se uveljavlji."

Boris Bergant, RTV Slovenija: "Za RTV Slovenija je to olimpijada v malem, velika odgovornost, vendar sem prepričan, da bomo zmogli, kajti izkušenj imamo že kar nekaj. Mizi zagotavljamo vsemu svetu osnovni slikovni in zvokovni signal. Seveda bodo tu poročevalci iz t.i. ameriškega in ruskega poola, a osnovna slikovna informacija bo prihajala iz naših delavnic."

Po desetih letih samostojnosti večina zadovoljna

LJUBLJANA/DNEVNIK/ – Prepoznavnost Slovenije v svetu se je povečala po obisku predsednikov ZDA in Rusije, Georgea Busha in Vladimirja Putina, meni skoraj 70 odstotkov vprašanih, ki so jih anketerjev v okviru redne javnomenjske raziskave Politbarometer pri Fakulteti za družbene vede. Ob deseti obletnici samostojnosti Slovenije skoraj 64 odstotkov vprašanih tudi meni, da so bila za našo državo ta leta uspešna.

Zastavo naj bi obesilo le 38 % Slovencev

LJUBLJANA/STA/ – Po besedah direktorice vladnega urada za informiranje Alje Brglez so zanimivi predvsem podatki javnomenjske raziskave, ki so jo pred praznikom opravili na Uradu. "Na vprašanje, koliko Slovencev bo ob proslavi izobesilo slovensko zastavo, bo samo 38% odstotkov anketirancev ob dnevu državnosti izobesilo slovensko zastavo, 56% pa tega ne bo storilo. Na vprašanje, zakaj ne, pa je 65% tistih, ki ne nameravajo izobesiti slovenske zastave odgovorilo, da tega ne bodo storili zato, ker zastave nimajo".

Lojze Peterle ob 10.letnici

LJUBLJANA/STA/ – "Samostojna slovenska država je vrh političnega razvoja slovenskega naroda. Za ta epohalni dosežek je bil potreben jasen program, zmaga strank slovenske pomlad na prvih demokratičnih volitvah, srčen boj in žrtve, dobri zaveznički in razumevanje nasmeha zgodovine po zlomu komunizma," je poudaril prvi predsednik slovenske vlade in obenem tudi osamosvojiteljne vlade Lojze Peterle. Uspeh je bil po njegovem prepričanju mogoč, ker se je v projektu Demosa prepoznaša večina državljanov in državljanov Slovenije ter ga plebiscitarno podprla. Odločitev za samostojno Slovenijo pa je doživelala tudi močno podporo s strani Slovencev v zamejstvu in po svetu. Ob tem je Peterle opozoril, da je "druga svetovna vojna Slovence razdvojila, vojna za Slovenijo pa jih je povezala". Na praznovanje desetletnice je povabil takratnega hrvaškega kolega Franja Greguriča in ob tej priliki poudaril da "na osrednji državni proslavi ob obletnici med govorniki ne bo nikogar, ki je šel na volitve s projektom osamosvojiteljev."

ZLSD za uravnoteženo interpretacijo osamosvojiteljev

LJUBLJANA/STA/ – V Pahorjevi Združeni listi socialdemokratov (ZLSD) so s ponosom proslavili deseto obletnico osamosvojiteljev

in državnosti, ki sta predvsem rezultat aktivnosti velike večine državljanov, a tudi političnih strank, institucij in posameznikov. Kot je poudaril vodja poslanske skupine ZLSD Miran Potrč, v stranki ne želijo zmajševati vloge civilne družbe, kakor tudi ne novonastalih političnih strank in prve slovenske vlade. Vendar pa so tudi predhodnice ZLSD in drugih "starih" političnih strank naredile veliko za to, da se so ustvarile razmere, ki so po prvih demokratičnih volitvah maja 1990 pospešile proces osamosvojiteljev. Potrč je kritiziral ločene strankarske proslave in pisanje v zadnjih številkih teknika Mag, ki poveličuje osamosvojitelje, omaločuje pa idejo konfederacije, ki jo je v začetku zagovarjal - sicer iz taktičnih razlogov oziroma pritiska mednarodne skupnosti - tudi Demosova vlada. Praznovanje Janševih SDS in Bajukovie NSi dan pred državnim proslavo obletnice osamosvojiteljev se Potrču "ne zdi normalno" in pomeni "prisvajanje", ki razdvaja, ne pa povezuje.

Janša: Osamosvojiteljena enotnost trajen vir samozavesti in energije

LJUBLJANA/STA/ – Slovenija danes proslavlja veliko enotnost iz časa osamosvojiteljev, ki je ni bilo nikoli prej v zgodovini Slovencev. Ta enotnost bo trajen vir samozavesti in energije bodočih generacij, ko so bodo srečevalče z izkušnjami in izvivi prihodnosti, je na zborovanju ob 10. obletnici osamosvojiteljev, v nedeljo, 24. junija, na Kongresnem trgu v Ljubljani poudaril predsednik SDS Janez Janša. Po njegovih besedah koalicija Slovenija, ki je slovesnost pripravila, proslavlja tudi zgodovinsko dejanje Demosa, brez katerega ne bi bilo slovenske države. Na prireditvi so ob kulturnem programu z govorji nastopili še predsednik NSi Andrej Bajuk, predsednik prve demokratično izvoljene vlade Lojze Peterle, podpredsednik SDS Miha Brejc in predsednik takratne koalicije Demos Jože Pučnik.

Odkrili spomenik ob 10. letnici desetletne vojne v Slovenije

LJUBLJANA/STA/ – Pred poslopjem Centra za vojaškogospodarsko dejavnost ministrstva za obrambo bodo v torek, 26. junija, odkrili spomenik v počastitev 10. obletnice vojne za Slovenijo.

Meritve onesnaženosti zraka so pokazale, da v Kopru in njegovi širši okolici, predvsem pa v Semedeli in Dekanih, vsaj v vročih poletnih mesecih obstaja resen problem onesnaženosti zraka z ozonom.

Slovenskemu predsedniku Milanu Kučanu prihajajo številne čestitke. Dobre želje za blaginjo slovenskega naroda je poslal tudi generalni guverner Avstralije Sir William Deane.

Odlikovanje dr. Alojziju Šuštarju

LJUBLJANA/URAD PRED-SEDNICKA/ – Ob 10. obletnici osamosvojiteljev Slovenije je predsednik Milan Kučan podelil najvišje državno odlikovanje *Zlati častni znak svobode Republike Slovenije* dr. Alojziju Šuštarju, ki je kot ljubljanski nadškof in slovenski metropolit s svojim osebnim prizadavanjem, pogumno držo in jasnim predstavljanjem resnice o "slovenski stvari" v svetu nenadomestljivo prispeval k uresničitvi plebiscitne odločitve in k mednarodnemu priznanju naše države. Podelitev odlikovanja dr. Šuštarju kot najvišjemu predstavniku slovenske rimokatoliške cerkve v času osamosvajanja je tudi simbolično priznanje in zahvala slovenske države Cerkvi. Predsednik bo odlikovanje dr. Šuštarju predvidoma vročil 27. t.m.

Ob deseti obletnici Izšla dela treh velikih slovenskih pesnikov

LJUBLJANA/DNEVNIK/ – V pozdrav okrogli obletnici slovenske samostojnosti so izšla dela Janeza Menarta, Ivana Minattija in Toneta Pavčka. Pesmi Minattija in Pavčka so zbrane v tako imenovanih klasičnih slovenskih miniaturkah, ki so začele izhajati pred drugo svetovno vojno, najbolj pa so se razširile v povojnih letih in so verjetno na policah vseh ljubiteljev knjig. Pri Knjižni zadruži pa je izšla še knjiga prav tako velikega slovenskega ustvarjalca Janeza Menarta z naslovom *Slovenec v Srbslaviji*. Prvotno bi naj knjiga postala Menartov življenskih spisi, a se je pesnik kasneje odločil, da bi raje opisal svoja dolgoletna prizadavanja za družbeno in državno veljavno slovenskega jezika v nekdanji Jugoslaviji. V knjigi so tako zbrani kulturno politični spisi in ključni članki, ki jih je Menart napisal, kot sam pravi, v čast in obrambo slovenštine, ki je simbol našega naroda.

Praznovanja 10. obletnice bodo potekala skoraj pol leta

LJUBLJANA/STA, VEČER, DELO/ – Praznovanja ob 10. obletnici slovenske samostojnosti so se začela že s slavnostnim koncertom Slovenske vojske 11. maja v ljubljanskem Cankarjevem domu, zaključila pa se bodo s počastitvijo obletnice odhoda zadnjega vojaka Jugoslovanske ljudske armade iz Slovenije 26. oktobra v Kopru.

Pred osrednjo državno prireditvijo - ki je potekala na Trgu republike v Ljubljani in letos ni bila na predvečer praznika, temveč 25. junija, da bi se je lahko zaradi podaljšanega konca tedna udeležilo čim več državljanov in državljanov - bila pa je tudi slavnostna seja državnega zbora. Slavnostni govornik na osrednji državni prireditvi je bil predsednik republike Milan Kučan, zbrane pa je nagovoril tudi nemški kancler Gerhard Schroeder. Prireditve je potekala z naslovom *Sejalec*. Stroški prireditve, katere se je udeležilo tudi približno 40 tujih novinark in novinarjev, znašajo približno 80 milijonov tolarjev. Ob 10. obletnici slovenske samostojnosti so na vladnem koordinacijskem odboru za izvedbo protokolarnih pravil oblikovali tudi celostno podobo, ki simbolično prikazuje skoraj končano tranzicijo in skorajšnji vstop Slovenije v Evropsko unijo. Posebne čestitke - kartice z omenjeno podobo pa so razposlali tudi na vseh 650.000 slovenskih gospodinjstv.

Glavna slovesnost 25. junija je trajala uro in pol. v predstavo so bila vključena tudi letala in helikopterji. Ognjemet z ljubljanskega gradu je trajal 10 minut. Pred praznikom so se na povabilo prvega predsednika vlade Lojzeta Peterleta na Brdu pri Kranju zbrali člani prve Demosove vlade, zunanje ministrstvo je v Piranu pripravilo sprejem, ki so se ga med drugimi visokimi gosti udeležili tudi zunanjí ministri Italije, Nemčije in Avstrije v času osamosvajanja Slovenije. Gianni De Michelis, Hans Dietrich Genscher in Alois Mock. Koalicija Slovenija je na Kongresnem trgu pripravila zborovanje, v Venišah je dan državnosti obeležila tudi Liberalna demokracija (LDS).

Pričevanja ob desetletnici osamosvojiteljev

BREŽICE/STA/ – V Viteški dvorani Posavskega muzeja se je odvijal simpozij *Slovenska osamosvojitev 1991 - pričevanja in analize*. Udeleženci simpozija so uvodoma sprejeli tudi poziv za fizično in pravno zaščito vseh dokumentov in muzealij, povezanih s slovensko osamosvojiteljevo. Jože Pučnik je osvetil nekaj zanimivih novosti o političnih pripravah na osamosvojiteljev: govoril je tudi France Bučar.

Dogovor o meji pred vratí?
Hrvaški bi po eni izmed različic pripadal 278-metrski pas ob savudrijski obali, Sloveniji skoraj štiri petine Piranskega zaliva in prost izhod na odprto morje.

Sta premierja Slovenije in Hrvaške dr. Janez Drnovšek in Ivica Račan v neformalnem srečanju pred dnevi razpravljalna ob tež možnosti? Zaenkrat tega še nihče ne ve.

Na kratko

Šest mesecev pogrešani major Ladislav Troha, nekdanji pripadnik Slovenske vojske je živ. Našli so ga blizu Vrhnik na cesti, dehidriranega, imel je zvezane oči, roke in noge. Ugrabitelji so mu baje dajali za jesti samo krompir in makarone. Kriminalisti raziskujejo slučaj, zgodba se razpleta ...

Društvo novinarjev Slovenije (DNS) je na občnem zboru v ljubljanski Delovi stolpnici za novega predsednika izvolilo 29-letnega **Grego Repovža** (Delo).

Potem ko je nekdanji teksaški guverner in sedanji ameriški predsednik George W. Bush ml. med svojim prvim obiskom v Evropi obiskal tudi Slovenijo, na Bledu gostijo prvo delegacijo dijakov iz pobratenega teksaškega mesta Benbrook.

V mesecu junij uje Slovenija doživelu drugi, vsebinsko gledano še pomembnejši dogodek ob obisku nemškega kanclerja **Gerharda Schröderja** v Sloveniji; to je bil sploh prvi obisk kakega nemškega kanclerja v Sloveniji.

V baselski Banki za mednarodne poravnave so uresničili dogovor o razdelitvi premoženja nekdanje SFRJ, ki so ga sklenili na pogajanjih o nasledstvu aprila v Bruslju. Sloveniji pripada 16,39 odstotka premoženja nekdanje SFRJ pri tej banki.

Oglaševalska agencija **Mediamix iz Maribora** je na oglaševalskem festivalu v Cannesu dobila največje možno svetovno priznanje na področju oglaševanja - **medijskega leva**.

Slovensko sodniško društvo je proslavilo 30-letnico delovanja.

Slovenski obrambni minister dr. **Anton Grizold** je na sestanku obrambnih ministrov držav članic Nata in partnerskih držav v Bruslju napovedal, da bo Slovenija jeseni v Natove mirovne sile v Bosni in Hercegovini (SFOR) napotila vod vojakov.

Revija za denarništvo in bančništvo **Bančni vestnik**, ki izhaja mesečno pod okriljem Združenja bank Slovenije (ZBS), praznuje te dni 50-letnico izhajanja; ob tokratnem jubileju je v slovenskem in angleškem jeziku izšla posebna številka revije, ki je posvečena desetletnici denarne samostojnosti Slovenije.

Banka Slovenije je 20. junija izročila v obtok nove bankovce za 500 in 200 tolarjev; datum izdaje novih bankovcev je 15. januar 2001, to paje tudi edino, po čemer se bodo novi bankovci ločili od tistih, ki so že v obtoku.

10. junija je bila spominska slovesnost z mašo za pod Krenom pobitimi domobranci in drugimi žrtvami komunističnega nasilja v organizaciji Nove slovenske zavezne, grobišče pod Krenom, Kočevski rog.

Med Slovenijo in BiH je znova začel voziti direktni vlak; ob petkih bo odpeljal iz Ljubljane v Doboj (vracal se bo ob nedeljah); v BiH se je mogoče z vlakom peljati tudi vsak dan, vendar je za končno postajo, Sarajevo, treba prestopiti v Zagreb.

Stekel je tudi redni železniški promet med Ljubljano in Budimpešto, prek mednarodnega mejnega prehoda Hodoš.

Novoimenovani, prvi veleposlanik ZRJ v Sloveniji Ivo Viskovič je v Ljubljani slovenskemu predsedniku izročil poverilno pismo.

Podnebne spremembe bodo najbolj ogrožale **Obalo in Kras**.

V zadnjem času v Sloveniji krožijo novi računalniški virusi z imeni kot sta CFGWIZ32 ali ODBCCONF, ki so očitno šele prišli iz poskusnih laboratorijev.

Obstaja velika verjetnost, da sta v Sloveniji že navzoča semenska koruza in soja, kontaminirana z gensko spremenjenimi organizmi.

V **Bolnišnici Golnik** praznujejo letos 80-letnico. Prve tuberkulozne bolnike so zdravili že pred prvo svetovno vojno, in sicer v tamkajšnjem gradu.

V petek, 15. junija so študentje v Ljubljani in Mariboru protestirali za ohranitev socialnih ugodnosti. V Mariboru se je zbral slabih tisoč, v Ljubljani pa tri tisoč protestnikov, ki so z različnimi predmeti obmetavali parlament.

Slovenska škofovska konferenca je v sodelovanju z brezjanskimi frančiškani že v nedeljo, 17. junija počastila deseto obletnico državnosti naše Slovenije. Na Brezjah - po odločitvi slovenske rimskokatoliške cerkve uradnem narodnem svetišču - je bila slovesna sveta maša za domovino. Daroval jo je dr. Franc Rode.

Slovenska vlada je sprejela sklep o izjemnem priznanju in odmeri starostne pokojnine več posameznikom, ki imajo posebne zasluge na področju kulture.

Letošnji Primorski poletni festival (PPF) bo v petek, 29. junija, na koprskem Titovem trgu začelo Prešernovo gledališče Kranj spredstavo Županova Micka v režiji Vita Tauferja.

Podaljšanje vizumov za ZDA

LJUBLJANA /VEČER/ – Slovenski državljanji, ki za vstop v ZDA potrebujejo vizum, zaradi dela, študija in podobno, ga lahko dobijo za bivanje za določen čas (t. i. non immigrant visa) z veljavnostjo do pet let, je sporočilo ameriško veleposlaništvo v Sloveniji. Veljavnost teh vizumov je bila doslej eno leto. Ta sprememba pomeni dodatno olajšavo za slovenske državljane, ki za vstop v ZDA potrebujejo vizum. Za turistična potovanja slovenski državljanji vizuma ne potrebujejo. Podaljšanje veljavnosti vizumov je jasno sporočilo ZDA, da je Slovenija stabilna in neproblematična država.

Tabor stranke Nova Slovenija

PORTOROŽ /STA/ – Zdrava trdna narodna samozavest je temelj razvoja in krepitev narodne zavesti navznoter in navzven. Skupaj s sprejemanjem dosežkov drugih in z ustvarjanjem notranje demokratične kulture pa predstavlja strankine družbenе cilje, je na primorskem taboru Nove Slovenije (NSi) ob 10. obletnici osamosvojitve Slovenije udeležence nagovoril predsednik stranke Andrej Bajuk. Poslanec NSi in predsednik prve vlade samostojne Slovenije Lojze Preterle pa je ocenil, da Slovenija še ni končala svoje osvoboditve navznoter. Ob teh besedah je NSi označil kot sredino slovenske pomlad, ki bo ustvarila nove razmere za sproščeno ustvarjanje v političnem in družbenem življenju.

Adria v Črno goro

LJUBLJANA /STA/ – Z brniškega letališča je po 11 letih znova poletelo letalo Adria Airways proti Podgorici. Letala bodo v Podgorico letela dvakrat tedensko, ob sredah in sobotah, potnikom iz Črne gore pa bo slovenski letalski prevoznik prek Ljubljane omogočil tudi dobre povezave z drugimi evropskimi mesti, kot so Bruselj, Amsterdam, Koebenhavn, Frankfurt, London, Muencen, Pariz in Dunaj, v sodelovanju z drugimi prevozniki pa tudi naprej po svetu.

Krambergerjev morilec na prostosti

JUROVSKI DOL /VEČER/ – Peter Rotar iz Jurovskega Dolaja prestal večji del dvanajstletne zaporne kazni, na katero je bil obsojen zaradi umora Ivana Krambergerja. Njegova edina želja je, da bi zdaj lahko živel v miru na svojem posestvu. Devet let je od tega odkar je v Jurovskem Dolu počila

puška, na trgu pred gostilno, kjer je bilo predvolilno zborovanje, pa je hudo ranjen obležal tedenji predsedniški kandidat, 56-letni Ivan Kramberger iz Negove. Itek, kot so mu vsi pravili, je umrl nekaj minut kasneje med prevozom v lenarski zdravstveni dom, policisti pa so takoj po strelu, ki je bil tisto nedeljo, 7. junija, ob 18.40, usoden za Krambergerja, pričeli z verjetno največjo iskalno akcijo v času samostojne Slovenije.

Ob lipi sprave

LJUBLJANA /STA/ – Ob Lipi sprave na ljubljanskih Žalah je ob dnevu krivde, odpuščanja in sprave, ki so ga Združeni ob Lipi sprave razglasili pred desetimi leti, 15. junija potekala spravna slovensnost. Po besedah predsednika omenjenega združenja Stanislava Klepa, je ta dan namenjen spominu na povojni potoj približno 10.000 domobrancov in enakega števila "drugih idejnih in razrednih sovražnikov, ki so nasprotovali boljševistični ideologiji". Kot je poudaril, "je za potoj vrlih domobrancov in drugih nasprotinov komunizma po drugi sve-tovni vojni odgovorna takratna totalitarna država in komunistična partija ter njeni voditelji". Več na str. 12

Slovensko veleposlaništvo je še v hotelu

BEograd /DNEVNIK/ – Slovenski veleposlanik v Zvezni republiki Jugoslaviji Borut Šuklje je izročil svoje poverilnice jugoslovenskemu predsedniku Vojislavu Koštunici. V Beogradu so ob tem prvič uradno zaigrali slovensko himno, pred hotelom Intercontinental, kjer ima slovenski veleposlanik začasno svoje prostore, pa je zaplapala slovenska zastava. Veleposlanik Borut Šuklje je ob izročitvi poverilnic povedal, da je to prelomni trenutek, ki so ga tako dolgo in težko pričakovali.

Na referendumu NE!

Nočemo umetne oploditve samskih žensk

LJUBLJANA /RAZNI MEDIJI/ – Rezultati referendumu, ki je slovenske davkopljačevalce stal kar 500 milijonov tolarjev (po mnenju mnogih naj bi ga raje porabili za graditev nove otroške bolnice v Ljubljani, ali za pomoč ogroženim družinam), so jasno in glasno pokazali, da so volivci PROTI umetni oploditvi samskih žensk. Proti je glasovalo 72,39 odstotka, za pa 26,36 odstotka glasujajočih. Neveljavnih je bilo 7068 glasovnic oziroma 1,25 odstotka vseh. "Slovenci so na referendumu s potrditvijo kulturnih vrednot, ki obstajajo, pokazali zrelost", je v imenu Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) dejal Andrej Bručan.

Podražitve telefona

LJUBLJANA /STA/ – S 1. junijem je bil uveljavljen še drugi del sprememb cen telefonskih storitev, ki jih je vlada sprejela marca. Cena impulza v notranjem telefonskem prometu je po novem višja za 9,5 odstotka in znaša 4,39 tolarja (cena z DDV je 5,22 tolarja), telefonska naročnina pa se je podražila za 7,3 odstotka na 1258,68 tolarja (1497,83 tolarja) za enojni oz. 1025,50 tolarja (1220,35 tolarja) za dvojčni priključek. Cene v mednarodnem telefonskem prometu se s 1. junijem niso spremenile.

Civilna tožba proti Matjažu Rogljiju

LJUBLJANA /DNEVNIK/ – Državno pravobranilstvo je na ljubljansko okrožno sodišče poslalo civilno tožbo zoper Matjaža Rogljija, domnevnega svetovnega prvaka v računalništву, s katero skuša ministrstvo za šolstvo doseči povrnitev 13,5 milijona tolarjev sredstev, ki jih je podelilo Rogljiju za priprave na svetovno prvenstvo v računalništvo. Kot je znano, namreč Rogelj ni predložil dokazil, ki bi dokazoval obstoje takšnega prvenstva. Roglja pa ob civilni tožbi čaka še kazenska ovadba zaradi suma storitev goljufije, ki so jo zoper njega vložili ljubljanski kriminalisti. Dvomesečna kriminalistična preiskava - zaslišali so več kot 30 ljudi, v hišnih preiskavah v Komendi in Ljubljani so zasegli kup dokumentacije, preučili različne listine, poizvedovali na ljubljanskih fakultetah - je pokazala, da naj bi si Matjaž Rogelj prav vse izmisli. Samo za pomoč pri izobraževanju v Avstraliji mu je Ministrstvo za šolstvo in šport odobrilo najprej 400 tisočakov, nato še 2,6 milijona SIT.

Mladinsko svetovno prvenstvo v show plesih

MARIBOR /VEČER/ – Zadnjih deset junijskih dni bo Maribor živel v znamenju plesa. Od 21. do 24. in od 27. do 30. junija bo namreč v štajerski prestolnici največja letosnja plesna prireditev - četrto mlađinsko svetovno prvenstvo v show plesih JWC 2001 Maribor Slovenija. Prireditelji tega plesnega spektakla, v katerem naj bi se predstavilo približno 2500 plesalcev in plesalk iz blizu 25 držav, bodo Pingi international Maribor, Plesna zveza Slovenije in mednarodna plesna organizacija.

Te dni se nahaja v Sloveniji okoli 100 ameriških Slovenscev, ki so pripravili v Slovenijo v aranžmaju agencije Kollander in Cleveland.

Odprtje preovljenega Grand Casinoja Portorož

PORTOROŽ /STA/ – S tri in pol mesečno prenovo igralnice Grand Casino Portorož, v katero so lastniki vložili 450 milijonov tolarjev, so ponudbo iger na srečo v piranski občini prilagodili tudi za goste, ki niso igralniško naravnani. Predsednik uprave portoroškega Casinoja Aldo Babič meni, da je igralnica sedaj že intenzivneje vključena v portoroški turizem, saj ponuja prostor, kjer se lahko gostje družijo in zabavajo ter obenem preskušajo srečo.

Znani nominiranci za Veronikino nagrado

CELJE /STA/ – Žirija za podelitev letosnje Veronikine nagrade za najboljšo pesniško zbirko je izbrala pet nominirancev. To so Milan Dekleva za zbirko *Glej medenica cvetne čaše, kako se razpira*, Milan Jesih za zbirko *Jambi*, Boris A. Novak za zbirko *Odmev*, Brane Senegačnik za zbirko *Ptica iz črnih zvezd*, ki jo je založila Družina, in Saša Vegri, avtorica zbirke *Tebi v tišino*.

Umetnost 20. stoletja na Goriškem in v Posočju

TRST /PRIMORSKI DNEVNIK/ – V Peterlinovi dvorani Društva slovenskih izobražencev so 25. junija predstavili knjigo *Umetnost 20. stoletja na Goriškem in v Posočju*. Izdala Mohorjeva družba. Posvečena je tisočletnici prve omembe Gorice.

Slovenija in Hrvaška rešili vprašanje nuklearke Krško

REKA /STA/ – Slovenski in hrvaški premier, Janez Drnovšek in Ivica Račan, sta dosegla dogovor o vprašanju Nuklearne elektrarne Krško (NEK): solastništvo nuklearke v razmerju 50:50, skupno solastništvo izvajati od 1.1. 2002; skupna odgovornost glede vprašanja odpadkov; najkasneje do 1.7. 2002, Hrvaška naj bi iz NEK znova prevzemala električno energijo.

Prve operacije v novi Očesni kliniki

LJUBLJANA /DNEVNIK/ – V prostorih nove Očesne klinike Kliničnega centra v Ljubljani so se začele prve operacije presaditev očesne roženice – keratoplastika z novimi vrhunkimi aparaturami. Skupaj z Zavodom za transfuzijo krvi RS bodo na kliniki ustanovili očesno banko, kjer bodo shranjevali roženice, primerne za presaditev, ki jih dobijo od darovalcev.

Preostalo nemško izplačilo odškodnin

LJUBLJANA /STA/ – Rdečemu križu Slovenije je nemški *Hirschev sklad* s polletno zamudo nakazal preostala sredstva za izplačilo odškodnin še zadnjim 1021 slovenskim upravičencem – taboriščnikom v koncentracijskih taboriščih, političnim zapornikom, ukradenim otrokom in Judom, ki so bili še živi 1. januarja 1997. RK je odškodnine v višini 1000 nemških mark v obliki enkratne humanitarne pomoči začel izplačevati pred dnevi, prvih 2000 upravičencev pa je odškodnino sicer prejelo že lani.

Hirschev sklad ni enak skladu *Spomin, odgovornost in prihodnost*, ki ga je lani ustanovila nemška država in je namenjen odškodninam za prisilno in suženjsko delo v Nemčiji med drugo svetovno vojno. Vanj prispevata tako nemška država kot nemška podjetja, višina posamezne odškodnine pa naj bi znašala do 15.000 nemških mark. Krog upravičencev *Hirschevega sklada* in upravičencev nemškega sklada se ne izključuje – tisti, ki bodo izpolnjevali pogoje in so že prejeli pomoč iz *Hirschevega sklada* so upravičeni tudi do odškodnine iz nemškega sklada. Za upravičence iz Slovenije bo te vloge obravnavala Mednarodna organizacija za migracije (IMO), zadnji rok za vložitev zahtevkov za odškodnino za prisilno delo pa je 11. avgust 2001.

Pahor ostaja predsednik ZLSD

KOPER /24 UR.COM/ – Delegati 4. kongresa ZLSD, ki se je končal v koprski Bonifiki, so izvolili Boruta Pahorja za predsednika. Miloša Pavliča za podpredsednika in Dušana Kumerja za glavnega tajnika stranke.

Slovenija je odlično pripravljena za EU

LUXEMBOURG /DELOFAX/ – Slovenija je v odličnem položaju, saj se zdi jasno, da se bo volitev v evropski parlament junija 2004 udeležila kot polnopravna članica Unije. je po zasedanju pridružitvenega sveta Slovenija - EU poudaril komisar za širitev Gunter Verheugen.

Italijani zavirajo postopke zoper ovadbe

LJUBLJANA /RIM /DELOFAX/ – Ali bo državno tožilstvo začelo s postopkom ugotavljanja krivde za vojne zločine, ki jih je med drugo svetovno vojno na Slovenskem zgrešila italijanska okupatorska vojska? S takšnim javnim vprašanjem so se pred dnevi na generalno državno tožilko Zdenko Cerar obrnili piranski borci NOB oziroma njihov predsednik Riccardo Giacuzzo.

Dr. Jože Pučnik na simpoziju zgodovinske stroke v Brežicah:

"... Koncept konfederacije ali neke druge, ohlapnejše povezave z Jugoslavijo je v Sloveniji ostajal pri življenu, dokler ga ni Srbija z Miloševičem sama zrušila ..."

V Sloveniji sta si v drugi polovici osemdesetih let za splošno demokratizacijo prizadevali subkulturna in neke vrste subpolitika ... "

Vinka Levstika, bivšega domobranca obsodili na 12 let zapora

LJUBLJANA, 15 JUNIJ /DNEVNIK/ – Zaradi kaznivega dejanja vojnega hudočelstva zoper vojne ujetnike so na dvanajst let zapora obsodili 76-letnega Vinka Levstika. S tem se je zaključil kazenski postopek, ki je trajal kar 20 let. Senat ljubljanskega okrožnega sodišča je ocenil, da je Levstik med drugo svetovno vojno kot podnarednik 114. čete slovenskega domobranstva deloval proti pravilom mednarodnega prava in kršil načela ženevske konvencije iz leta 1929 s tem, da je ustrelil dva partizanska ujetnika - Alojza Marolta 28. avgusta 1944 pri Križu nad Zdensko vasjo in 30. marca 1945 v vasi Struge Borivoja Jelenica - Borčija. Obtoženega ni bilo v sodni dvorani, nahaja se v Italiji in je v slabem zdravstvenem stanju - ima krvnega raka. Soda še ni pravnomočna, Levstikov zagovornik pa je že napovedal pritožbo.

Amnesty International razočarana

LJUBLJANA /STA/ – AI je bila globoko razočarana, ker so ljubljanske mestne oblasti zavrnile njeno prošnjo za postavitev informativne stojnice AIS na Prešernovem trgu v Ljubljani ob obisku ameriškega in ruskega predsednika, Georga W. Busha in Vladimirja Putina.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (27. junija 2001)

Država (enota)	tolarjev
EMU (1 EUR)	217,2927
Avstrija (1 ATS)	15,7913
Francija (1 FRF)	33,1261
Italija (100 ITL)	11,2222
Nemčija (1 DEM)	111,1000
Australija (1 AUD)	131,0887
Hrvaška (1 HRK)	29,6783
Japonska (1 JPY)	2,0247
Kanada (1 CAD)	166,5078
Svica (1 CHF)	142,7022
V. Britanija (1 GBP)	356,5098
ZDA (1 USD)	251,9044

**Iranska delegacija
o Krasu**

LJUBLJANA, POSTOJNA /VEČER/ – Od 24. do 26. maja je bila v okviru znanstveno-tehnološkega sodelovanja med Republiko Slovenijo in Islamsko Republiko Iran na obisku pri prostorih Inštituta za raziskovanje krasa Znanstveno-raziskovalnega centra SAZU (IZRK ZRC SAZU) iranska delegacija. Podpisani je bil Sporazum o sodelovanju (Letter of Agreement, Technical Cooperation). Namen sporazuma je razvijati aplikativne raziskave s področja kraške hidrologije, prispevati k mednarodnim standardom in delu odborov in komitejev, prenašati sodobno tehnologijo raziskovanja Krasa upravljalcem s kraškimi vodami in sodelovati na področju raziskovanja naravnih izotopov.

**V Ljubljani osmi tabor
Slovencev po svetu**

LJUBLJANA/DELOFAV/STA/ – Izseljensko društvo Slovenija v svetu je ob deseti obletnici slovenske samostojnosti v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani pripravilo osmi tabor Slovencev po svetu pod skupnim naslovom *Narodna zavest*. Tabor se je začel z mašo, ki jo je skupaj z izseljenskimi duhovniki vodil škof za Slovence po svetu Alojz Uran. Udeležence je ob odprtju uradnega dela srečanja pozdravil predsednik društva Boštjan Kocmür, sledila pa je uvodna misel izseljenskega pisatelja Zorka Simčiča. Državna sekretarka na zunanjem ministrstvu Magdalena Tovornik je predstavila vizijo urada za Slovence v zamejstvu in po svetu kot pozvezvalca med Slovenci v domovini in po svetu. Na okrogli mizi so spregovorili o narodni zavesti kot povezovalnem členu med Slovenci doma in po svetu. Vinko Ošlak iz Celovca je predaval o narodni identiteti, monsignor Janez Pucelj pa je nadaljeval o izseljenstvu in narodni zavesti z vidika izseljenskega duhovnika. Član Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) dr. Matija Ogrin je govoril o jeziku, književnosti in narodni zavesti, tržaški Slovenec Ivo Ker pa je predstavil filozofske poglede na slovensko narodno zavest. Ob koncu se jim je pridružil tudi poslanec DZ Andrej Bajuk, ki je predstavil narodno zavest ob vključevanju v EU. V kulturnem programu so nastopili igralec in pesnik Tone Kuntner ter pevski zbor Bariloški vrabčki iz Argentine.

*V indijskem jeziku sanskrta
je veliko besed, ki so
podobne slovenščini.*

**Merkator prevzel
hrvaško Slobodo**

VELIKA GORICA/VEČER/ – Največja slovenska trgovska družba Mercator je postala lastnica trgovskega podjetja Sloboda iz Velike Gorice. Mercator je s to poslovno poteko začel graditi svojo verigo trgovin tudi na zagrebškem območju.

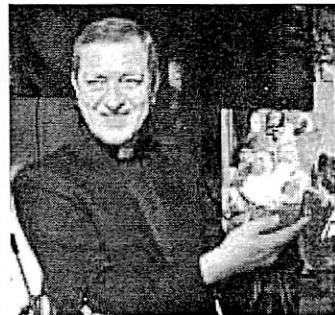
**Koprsko občina
naj se razdeli**

KOPER /DELOFAV/ – "Zahlevamo izvršitev štirih odločb, ki jih je od 1994 do septembra 1998 izdalo ustavno sodišče v zvezi z delitvijo mestne občine Koper". To je na tiskovni konferenci povedal koprski odvetnik Danijel Starman v imenu *Državljske pobude Slovenska Istra*, Iniciative za ustavitev občin 6+1 in *Društva Istrski preporod*. Društva, ki jih zastopata Starman, so predlagala ustanovitev sedmih občin: Ankaran - Hrvatini (4772 prebivalcev), Dekani (3295 prebivalcev), Gračišče (1295 prebivalcev), Marezige (1173), Škofije (2671), Šmarje (2216) in zmanjšanje mestne občine Koper (31.486 prebivalcev, 15 naselij, 50 kvadratnih kilometrov.)

Zaledni kraji v Kopru so se po drugi svetovni vojni zmanjšali zaradi eksodusa prebivalstva. Zdaj pa bi jim omogočili hitrejši razvoj. Starman je tudi izračunal, da bi vse občine skupaj prejemale več denarja kot zdaj ena sama občina Koper. Zdaj prejemajo 3500 tolarjev na prebivalca, v razdrobljenih občinah pa bi prejemali 66.865 tolarjev primerne porabe. Če državni zbor ne bo sprejel njihove pobude za izvršitev odločb ustavnega sodišča, bodo primer posredovali Svetu Evropi, je dejal Starman.

**Razstava o deležu
Slovencev, ki so leta
1991 v Londonu
podpirali osamosvajanje**

LJUBLJANA /VEČER/ – V arhivu Slovenije v Ljubljani (Zvezdarska 1) so odprli razstavo *Slovenci v Londonu 1991*. Pripravila sta jo arhitekta Jana Valenčič in Miha Dobrin, ki sta od leta 1990 sodelovala v lobistični skupini intelektualcev, povezanih v Komiteju za zaščito demokracije v Jugoslaviji. Ta se je ob napadu na Slovenijo preoblikoval v Slovenski krizni center. V stilih z mediji, politiki in diplomati in s spletom akcij so si prizadevali pridobiti naklonjenost britanske javnosti in politične elite, ki v začetku ni bila naklonjena slovenski osamosvojitvi. Izdajali so tudi glasilo *The Slovenian Newsletter*, po mednarodnem priznanju pa so se preusmerili v kulturno dejavnost in promocijo mlade države.

Boris Kretič Foto: Leon Caharija

Po čem je kaj

MARIBOR /VEČER/ – Sončni dnevi na osrednjo tržnico v Mariboru privabljajo kar lepo število branjev in kupcev. Dobra je ponudba jurčkov po 3000 tolarjev in lisičk po 2000 tolarjev za kilogram. Glavnata solata je po 150-200 tolarjev, špinača in blitva po 300, majski srebrnjak 250-300, glavnato zelje 200, krompir 150, zrnje graha 500 in kumarice po 300 tolarjev za kilogram. Za kilogram jagod je treba plačati 500, za lubenice 300, marelice in breskve 600, za češnje 800, jabolka 70-120 in za banane 180 tolarjev. Na pokritem delu tržnice so "domači" piščanci po 610-680 tolarjev, puran po 930 tolarjev in kunci po 1300 tolarjev za kilogram. Jajca so po 120-200 tolarjev (10 jajc), kilogram medu po 900-1200 tolarjev, odvisno od vrste. Dobro gredo v prodajo tudi zelenjavne sadike: rdeči radič, endivija in glavnata solata po 200 tolarjev (25 sadik), zelje, ohrov, koleraba, cvetača in brokoli po 200 tolarjev (15 sadik), sadika jajčevcev 60 tolarjev, paradižnika, paprike in feferonov po 30-50 tolarjev ter sadike cinij in aster po 200 tolarjev (10 sadik).

Šport

Na nogometnem stadionu za Bežigradom je ponovno odmevala pesem mariborskih navijačev. V odločilnem dvoboju za naslov nogometnega državnega prvaka so nogometni Maribora PL igrali z Olimpijo 1:1 in tako že petič zapored osvojili naslov državnega prvaka Slovenije.

Šah

Osrednja letosnja šahovska prireditev v Sloveniji bo v začetku julija v Portorožu, ko se bodo imenitni velemojstri že širinajstič usedli za šahovnice in odigrali veliki mednarodni turnir v spomin na velikana elektrotehnikе in prvega slovenskega velemojstra dr. Milana Vidmarja. V Slovenski šahovski zvezi načrtujejo turnir po Bergerjevem sistemu z desetimi udeleženci. Dokončna lista udeležencev zdaj še ni znana. Med tuji bo prvo ime po vsej verjetnosti Izraelec Boris Gelfand, od slovenskih šahistov pa bodo igrali zmagovalci zadnjega Vidmarjevega memoriala Aleksander Beljavski ter velemojstri Adrian Mihalčič in Dražen Šermek, Georg Mohr in Duško Pavasovič. Za naše velemojstre bo Vidmarjev memorial pripravljalni turnir za ekipno prvenstvo Evrope, kjer bodo v španskem Leonu jeseni branili odlično četrto mesto.

Slovenci v zamejstvu in po svetu

Obravnavali predlog resolucije o Slovencih po svetu

LJUBLJANA, 22. JUNIJA /DRAGICA BOŠNJAK/ – Komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki ji predseduje Franc Pukšić (SDS), je prvič obravnavala predlog resolucije o Slovencih po svetu, ki se za zdaj imenuje predlog resolucije o uredniščevanju ustavnih obveznosti Slovenije do Slovencev po svetu. Komisija je že na svoji prvi seji, aprila letos, ustanovila posebno delovno komisijo, ki je po dobrih dveh mesecih izdelala omenjeni predlog.

Delovno komisijo, pri njenem delu je sodeloval tudi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, je vodil poslanec Jožef Bernik (NSI), ki je na tej seji komisije predstavil omenjen predlog resolucije. Po njegovih besedah predlog resolucije sledi resoluciji o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah, ki jo je parlament sprejel leta 1996. Bernik je ob tem opozoril, da bi bilo potrebeno nekoliko bolj točno določiti število Slovencev po svetu. Doslej namreč velja, da po različnih ocenah izven Slovenije živi okoli 500.000 Slovencev.

Tokratna resolucija se nanaša na Slovence in osebe slovenskega porekla, ki živijo zunaj Slovenije, razen za tiste, katerih položaj določa resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah, sicer pa je posebno poglavje med drugim namenjeno organom v Sloveniji, ki so pristojni za odnose s Slovenci po svetu. Resolucija opredeljuje še finančno podporo, osnovna področja sodelovanja Slovenije s Slovenci po svetu, konča pa se z obrazložitvijo resolucije.

Vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, državna sekretarka Magdalena Tovornik, je poudarila, da je omenjena resolucija izjemno pomemben dokument, opozorila pa je, da bi morali na nek način v to vključiti tudi strokovnjake. Menila je, da bi bilo smiselno, da bi na okrogli mizi znanstveno raziskovalni sferi dali možnost, da predstavi svoje predloge. Prav tako je menila, da bi morali o predlogu resolucije spregovoriti tudi na srečanju *Slovenec z vsega sveta*, ki bo 3. julija v parlamentu. Predsednik komisije Pukšić je ob tem pojasnil, da je delovna komisija pri pripravi predloga resolucije upoštevala vso znanstveno gradivo, ki je bilo doslej na voljo.

Janez Podobnik je predlagal, da bi v splošni del resolucije vključili, da je cilj Slovenije, da se čimveč slovenskih rojakov vrne v domovino. Prav tako pa naj bi po Podobnikovem mnenju v resoluciji zapisali tudi komunikacijo med državo in cerkvijo, saj pri Slovenski škofovski konferenci obstaja poseben referat, ki skrbi za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Srečanje Slovencev z vsega sveta

LJUBLJANA /DRAGICA BOŠNJAK/ – Parlamentarna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu bo 3. julija pripravila *Srečanje Slovencev z vsega sveta* – tako slovenskih narodnih manjšin v sosednjih državah kot Slovencev, ki živijo v evropskih in zunajevropskih državah. Srečanje bo sovpadalo s praznovanjem 10-letnice samostojnosti Slovenije, kar mu bo dalo še poseben pomen. Udeležence srečanja bodo nagovorili predsednik državnega zbora Borut Pahor, zunanjji minister Dimitrij Rupel, predsednik komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšić, državna sekretarka in vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Magdalena Tovornik ter predsednik prve slovenske vlade Lojze Peterle. Predstavniki Slovencev v zamejstvu in po svetu bodo v nadaljevanju predstavili svoj položaj in probleme. Vabljeni so Slovenci iz Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaške, BiH, Makedonije, Nemčije, Švice, Liechtensteina, Francije, Švedske, Argentine, Avstralije, ZDA in Kanade, pa tudi predstavniki ustanov, ki v Sloveniji skrbijo za stike z njimi.

Premalo denarja za Slovence v zamejstvu in po svetu

LJUBLJANA /DRAGICA BOŠNJAK/ – Za izvedbo 460 pripravljenih projektov, kolikor jih je prispeло na razpis Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, seveda ne bo dovolj denarja. Samo za področje "Slovenci po svetu" so namreč skupaj zaprosili nekaj čez 392 milijonov tolarjev, za področje "Slovenci v zamejstvu" pa bi sodeč po pripravah potrebovali več kot 2,680 milijarde tolarjev. V to ni vključen denar, namenjen za neposredno financiranje rednega delovanja izseljenskih društev oziroma združenj, kot so Slovenska izseljenska matica, Svetovni slovenski kongres in Slovenija v svetu. Toda razpis prinaša natančen posnetek stanja o tem, po katerih načelih in kriterijih je mogoče pridobiti denar urada.

Izgovora Helene Drnovšek-Zorko, na slovesnosti v Slovenskem društvu Sydney, 23.6.2001:

"Slovenija je v družini evropskih narodov med tistimi, ki imajo največji procent prebivalstva, ki živi izven meja lastne države."

Urednica Glasa Slovenije:

Slovenija se bo morala pred vstopom v Evropsko unijo prilagoditi njenim zakonom in zahtevam. V primeru Slovencev, ki živijo izven meja slovenske domovine, bo morala upoštevati in dosledno izvajati 5. člen Ustave Republike Slovenije. Prvi predlog Resolucije za Slovence po svetu, ki ga prilagamo v tej številki je začetek ...

5. člen Ustave RS

Država na svojem ozemlju varuje človekove pravice in temeljne svoboščine. Varuje in zagotavlja pravice avtohtonih italijanske in madžarske na-rodne skupnosti. Skrbi za av-tohonte slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomec, ter pospešuje njihove stike z domovino. Skrbi za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije. Slovenci brez slovenskega državljanstva lahko uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon.

Op.: podčrtala urednica

Zapisali so še v ...

Morda niste vedeli, da je obstajal Odbor za človeške pravice v Sydneju že leta 1989

DANAS/ NOVO DOBA

Inicijativni sestanek na sydneyski Macquarie univerzi je bil najprej sklican za ustanovitev hrvaškega odbora za človeške pravice, toda na sami ustanovitveni seji so se temu odboru priključili tudi predstavniki slovenske skupnosti. Tako je odbor dobil ime "Australian-Croatian-Slovenian Committee for Human Rights" (Avstralski-hrvaški-slovenski odbor za človeške pravice). Odbor naj bi se razširil tudi v druga avstralska mesta. Za predsednika je bil izbran urednik katoliškega časopisa in komentator dnevnika *The Australian*, Paul Stenhouse. Med člani ožjega odbora zasledimo tudi slovensko ime Jože Senčar (op.u.: pok. soprog Marije Senčar, tudi bivši predsednik Avstralske slovenske konference). Gospod Stenhaus je bil dober poznavalec hrvaških in slovenskih dogajanj, saj je nekaj časa živel na Hrvaškem in v Sloveniji.

MLADINA

O sojenju Vinku Levstiku v Mladini razmišljata Miha Štamcar in Aleksandar Micić:

Je šlo za politični proces ali so dokazi res tako neizpodbitni? Kazen je visoka, pripora pa sodišče niti ni zahtevalo. Za Levstika se javno ni potegnila nobena stranka - niti pomladniki - še manj seveda Desus ali LDS. Kot je znano, so v Novi Zavezi domobranci nanj nekoliko ljubo-

*/JUST RUGELJ, MOSKVA/ – 26. junija je izšla v popularnem ruskom tedniku *Moskovske novice* (naklada 1.18.000) sponzorirana s strani Republike Slovenije in s slovenskimi podjetji celotranska reklama Slovenije z mestnim naslovom*

BALKANSKA ZGODOVINA USPEHA

Ne vem (in me ne zanima), če je naše Veleposlaništvo (objavljen je intervju s prvim človekom VP) imelo možnost vsebinsko promocijske strani pred objavo preveriti. Nedvomno pa ta in takšna promocija ne prinaša Sloveniji nič dobrega. To ni v prid našim interesom. V omenjenem intervjuju naš uradni predstavnik uporabi besedo Slovenija in njene izpeljanke štirikrat, besede SFRJ, Belgrad, Jugoslavija in Balkan pa kar osemkrat (SFRJ štirikrat). Jegor Strojev, predsednik Zgornjega doma ruskega Sveta federacije je 28. junija, takoj za tem, ko je svet obletela novica o izročitvi mednarodnemu sodišču 'balkanskega klavca' izjavil, da je to še en dokaz, da so vse države, ki so nastale po razpadu SFRJ de facto popolnoma odvisne od Zahoda. Seveda je imel v mislih tudi RS. In to po treh vrhunskih srečanjih naših državnikov v manj kot pol leta.

sumni, v pomladnjih strankah pa so ravno takrat imeli opraviti z referendumom. Vinko Levstik bi bil tako po dolgih letih prvi obsojenec iz druge svetovne vojne v Sloveniji.

Srečanje v moji deželi 50. obletnica Slovenske izseljenske matice (SIM)

OSREDNJA PRIREDITEV V NEDELJO, 1. JULIJA:
OB 9. URI MAŠA ZA IZSELJENCE V STOLNI CERKVI SV. NIKOLAJA OD 10. DO 16. URE:
NARODNO ZABAVNI PROGRAM Z NASTOPAJOČIMI:
- PLANINSKI KVINTET, KANADA,
- TONY KLEPEC Z GOSTI, ZDA,
- ROK FINK, ARGENTINA,
- LIDIJA IN IVAN LAPUH, AVSTRALIJA,
- DRUŽINA GALIČ, SLOVENIJA

OD 16. DO 18.30:
POZDRAV GOSTOV IN OSREDNJI KULTURNI PROGRAM Z NASTOPAJOČIMI:
- ORKESTER MANDOLINA, LJUBLJNA,
- DEKLÍSKI PEVSKI ZBOR ESKALA, NEMČIJA,
- MEŠANI PEVSKI ZBOR SD TRIGLAV, SPLIT
- MEŠANI PEVSKI ZBOR SKD CANKAR CAMERATA SLOVENICA, SARAJEVO
- MEŠANI PEVSKI ZBOR SLOVENSKEGA ZDRUŽENJA FRANCE PREŠEREN, SKOPJE.
- MLAJŠA MLADINSKA FOLKLORNA SKUPINA SKPŠD, SLOVENIJA - BERLCIN,
- FOLKLORNA SKUPINA SKD LIPA, MUENCHEN..

DODATNI PROGRAM:
OGLED LJUBLJANE IN LJUBLJANSKEGA GRADU Z LUTKARIJEM, PRAVLJICARIJEM IN ANIMATORJEM BORISOM KONONENKOM. OB 11. URI V ANGLEŠKEM JEZIKU...

MOJSTER JANEZ - MOJSTER STARE TISKARSKE ROČNE OBRTI BO PRAKTIČNO PREDSTAVIL TISKARSKO OBRT 15. STOLETJA PRED SPOMENIKOM NAPOLEONU NA TRGU FRANCOSKE REVOLUCIJE

SPREMLJAVAJOČE PRIREDITVE
- 23. JUNIJA: NASTOP ROKA FINKA Z ARGENTINE. LIDIJE LAPUH IZ AVSTRALIJE IN ANSAMBLA PLANINSKI KVINTET IZ KANADE NA 1. GORENJSKEM FESTIVALU NARODNOZABAVNIH VIŽ V NAREČJU V ŠKOFJI LOKI

30. JUNIJA:
NASTOP MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA FRANCE PREŠEREN IZ SKOPJA V DELAVSKEM DOMU V TRBOVLJAH OB 19.00 URI

NASTOP MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA TRIGLAV IZ SPLITA IN ODRASLE FOLKLORNE SKUPINE SLOVENIJA IZ BERLINA V KD DOBROVA OB 20. URI

28. JUNIJA - DO 27. AVGUSTA:
JUBILEJNA RAZSTAVA DEL SLOVENSKEH UMETNIKOV OD VSEPOVSD V MESTNI GARELIJI LJUBLJANA

26. JUNIJA DO 5. JULIJA:
LIKOVNA KOLONIJA ZA SLOVENSKE LIKOVNE UMETNIKE PO SVETU V LIPICI PRI SEŽANI
ODPRTJE RAZSTAVE 5. JULIJ OB 20. URI V KULTURNEM CENTRU SREČKO KOSOVEL V SEŽANI.

Po neuradnih podatkih /piše Dnevnik/ se dr. Anton Bebler jeseni ne namerava več kandidirati za predsednika Slovenske izseljenske matice.

O prihodnosti SIM znova septembra

V jeseni izredni volilni in programski odbor Slovenske izseljenske matice (SIM)

LJUBLJANA /DRAGICA BOŠNJAK/ – Slovenska izseljenska matica zaradi različnih objektivnih in subjektivnih okoliščin prezivlja krizo, ki še vedno ni bila zadovoljivo razrešena tudi na drugič ponovljenem občnem zboru v soboto, 15. junija 2001. To tudi ni čudno, saj bi vsak resnejši poskus razrešitve zapletenega položaja tega združenja terjal poglobljen pristop in čas. Vendar pa je po burnem sestanku z mnogimi proceduralnimi zapleti in še naprej nepremostljivimi nesporazumi med predsednikom SIM dr. Antonom Beblerjem, upravo oziroma strokovnimi službami, kronično nesklepčnim izvršnim odborom in uredništvom publikacij, tokrat sicer sklepčnega občnega zбора, mogoče pričakovati, da se bo nujno potrebna celovita prenova tega združenja pričela v jeseni - na izrednem volilnem in programskem občnem zboru 14. septembra letos. Kot je pokazala sicer močno polemična razprava (kar seveda pomeni, da nikomur ni vseeno, kako se bodo stvari razvijale), SIM navzlic opisanim težavam vendarle lahko gradi na dolgoletni tradiciji, ima vizijo razvoja, dovolj strokovnih sodelavcev, ki so pripravljeni oblikovati konkretne programe in podporo med ljudmi, ki jim je to namenjeno - izseljenci. Približno tako oblikovano misel Mihaela Glavana je smiselnou potrdil tudi avstralski predstavnik Izseljenskega sveta Lojze Košorok, ki je ta čas na obisku v Sloveniji in se je prav tako zavzel za razumno in strpno razrešitev nastalih razmer. Ob tem so na sestanku zagotovili, da priprave na Srečanje v moji deželi 1. julija v ljubljanskih Križankah potekajo nemoteno, potrdili pa so tudi razširjen uredniški odbor za pripravo jubilejnega zbornika, ki bo izšel predvidoma v jeseni.

Jože Prešeren /Sobotna priloga Dela/ Kriza SIM, kriza vodenja

LJUBLJANA /OP.U.: NAPISANO PRED DRUGIČ PONOVLJENIM OBČNIM ZBOROM, OZIROMA PRED GORNJIM POROČILOM DRAGICE BOŠNJAK/ – Mediji so očitno pričakovali, da bo zadnji občni zbor Slovenske izseljenske matice (SIM) dobra (ali slaba?) novica, saj so ga obiskali v neobičajno velikem številu. Poročanje je bilo dokaj objektivno, čeprav je bilo čutiti določeno razočaranje zaradi nedogodka. Od poročevalcev seveda ni mogoče pričakovati komentarjev, zato bi kot član SIM rad dodal nekaj osebnih zapažanj o vzrokih, ki so morda pripeljali do krize ali celo "agonije" SIM, kot so poročali mediji, čeprav sem prepričan, da to vseeno še ne drži.

Slovenska izseljenska matica je ves čas svojega obstoja, od leta 1951, društvo; in to z namenom, da bi kot nevladna ustanova lahko sodelovala z vsemi izseljenskimi skupnostmi po svetu, kar bi bilo zaradi takratnega sistema nemogoče, če bi bila to vladna ustanova. Vse do leta 1991 je bila to edina specializirana ustanova za stike s Slovenci po svetu, zato je opravljala tudi naloge osrednje nacionalne organizacije za to področje, ki naj bi ji bil do določene meje dovoljen tudi idejni pluralizem. Po drugi strani pa je država zagotav

ljala svoj vpliv na SIM s kadrovsko politiko, zato je prek szdl pošiljala za predsednike in tajnike "preverjene" kadre, najpogosteje nekdanje diplomate pa tudi druge t.i. družbenopolitične delavce. Del članstva si še danes predstavlja SIM v nekdanjem pomenu tega društva in se ne zaveda, da je to danes le eno od strokovnih društev, ki ob pomoči državnega proračuna na eni strani izvaja naloge v korist Slovencev po svetu, na drugi pa tudi v korist slovenske države. Zato pričakuje na čelu društva bolj ali manj ugledno osebnost, ne glede na to, da se je včlanil v društvo še ob samem kandidiranju za predsednika in prav tako ne glede na svoje poznavanje izseljenske problematike ali na svoje dosedanje delo na tem področju. In prav v tem tiči tudi vzrok trenutne kadrovskih krize, v katero je zabredla Slovenska izseljenska matica; predsednik dr.A.B. se je v kandidacijskem postopku sicer izkazal z nekaterimi svojimi dotedanjimi stiki z izseljenci, z lobiranjem dosegel, da je bil edini kandidat in člani so ga na občnem zboru izvolili, vendar se je že z nekaterimi svojimi izjavami v nastopnem intervjuju (Sobotna priloga Dela) zameril velikemu

delu izseljencev, člane izvršnega odbora in tudi same člane društva pa odbil s preveč avtoritarnim načinom vodenja; ob tem pa le redko prihajajo na dnevni red temeljna vprašanja, ki bi jih društvo, kot je SIM, moralo obravnavati. Sam predsednik napoveduje skorajšnjo temeljito reorganizacijo SIM in ob tem nov, programsko-volilni občni zbor, vendar glede na njegovo dosedanje delo težko verjamemo, da bo ta sestav vodstva znal pripraviti ustrezni delovni program, predvsem pa - ali mu bo uspelo ponovno privabiti člane. Pretežen del dela pa v vsakem primeru opravi strokovna služba, ki na politiko samega društva ne more vplivati, trenutno pa je – ne z golj zaradi finančnih težav – tako skrčena, da je to društvo že v škodo. Rešitev bo prav gotovo prinesel čas in po mojem mnenju bi jo bilo treba iskati tudi v formalni ločitvi društvenega in strokovnega dela vključno z izdajanjem publikacij. Vsekakor je treba SIM šteti v dobro, da je kljub težavam ohranila stike s tisoči posameznikov in večino slovenskih društev ter organizacij po vsem svetu, ki jih v veliki meri vzdržuje z revijama *Rodna gruda* in *Slovenija* v angleščini. In prav ti številni prijatelji SIM pričakujejo, da bo "njihovo" društvo kmalu razrešilo svoje notranje težave in zanje pripravilo čas in razmeram primerne programe za Slovence po svetu. Zavedati bi se morali, da ima meje potrežljivosti tudi njihova podpora SIM.

The voice- Of Slovenia

Year 2 / No 13 - June 2001

We Australians
celebrate
this year
100 years
of
**Australian
Federation**

Bled

Foreign Statesmen Send Letters of Congratulations at the 10th Anniversary of Slovenia's Independence

LJUBLJANA, 23 JUNE (STA) - Slovene President Milan Kucan received a number of letters of congratulations from foreign statesmen at the 10th anniversary of Slovenia's independence, which will be celebrated on 25 June.

Russian President Vladimir Putin wrote that Russia ascribes great importance to the development of partner relations with Slovenia. He wished Slovenia further success in democratic and economic development, and its citizens welfare and stability.

U.S. President George W. Bush said that during his recent visit to Slovenia he saw with his own eyes Slovenia's firm and outright committment to freedom, democracy and the respect of human rights. In his opinion Slovenia can serve as an example of peaceful development to the countries in the region. Bush also said that the U.S. sees Slovenia as a friendly and partner state.

The past decade was marked by important achievements not only for Slovenia but for the strengthening of friendship between Italy and Slovenia, Italian President Carlo Azeglio Ciampi wrote in his letter of congratulations.

French President Jacques Chirac wrote that France would like to further strengthen good relations with Slovenia, and expressed support of his country for Slovenia's accession to the EU.

Citizens of Slovenia can be pleased and content to look back at the achievements made so far, wrote German President Johannes Rau, adding that they can look into future with optimism.

I am convinced that friendly relations and co-operation between our states and nations would continue to develop with mutual efforts, wrote Chinese President Jiang Zemin.

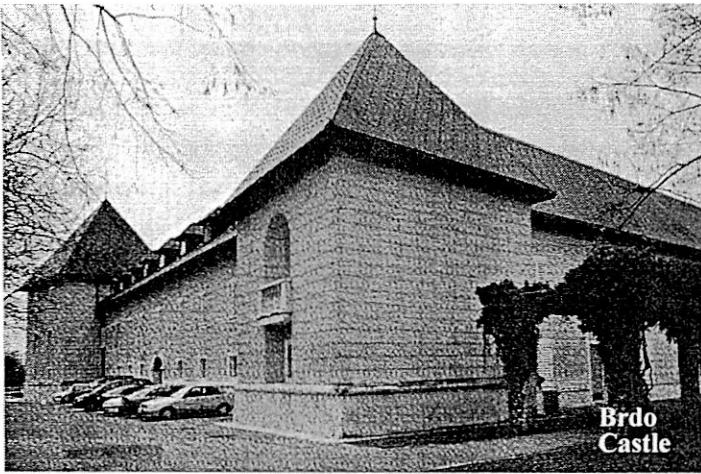
President Kucan also received letters of congratulations from Austrian President Thomas Klestil, Croatian President Stipe Mesic, Montenegrin President Milo Djukanovic, King Albert of Belgium, Greek President Kostantinos Stephanopoulos, Irish President Mary McAleese, Queen Beatrix of the Netherlands, Lithuanian President Valdas Adamkus, Grand Duke Henri of Luxembourg, Portuguese President Jorge Sampaio, Romanian President Ion Iliescu and Slovak President Rudolf Schuster.

Good wishes for the welfare of the Slovene nation also came from Japanese Emperor Akihito, Australian Governor-General Sir William Deane, Mexican President Vincento Fox, Cuba's President Fidel Castro, Uruguay's President Jorge Batlle Ibanez, Zambian President Frederick J. T. Chiluba, Ghana's President John Agyekum Kufuor, Indonesian President Abdurrahman Wahid, Maldivian President Maumaa Abdul Gayaan and President of the Democratic People's Republic of Korea Kim Jong Nam.

President Bush thanked Slovenia with the following words:
"I am especially pleased we are able to have this meeting in Slovenia, one of the success stories in South East Europe. In my meetings today with the President and the Prime Minister, I reaffirmed America's support for Slovenia's integration with Europe and the Euro - Atlantic community. I especially thank the people of Slovenia and I want to thank the leadership for such warm hospitality, and congratulate the people on the 10th anniversary of its independence on June 25th."

The U.S. President George W. Bush said he and his Russian counterpart Vladimir Putin began to discuss today "a new security framework". Putin added that there are some "differences" between Russia and the U.S. on certain issues, but these "are not of a fundamental nature". Putin thought that "a very good base" was founded today for co-operation and dialogue in the future. He stressed that Russia and the U.S. "are not enemies" and could be good allies"

**Slovenija,
Brdo pri
Kranju**
16. junij 2001
**The place of
Bush – Putin
Summit**

Many government and diplomatic meeting have taken place at Brdo. Time and time again, our guests have been bowled over by the tranquillity and positive atmosphere they feel during their stay here. Charles, Prince of Wales; Pope John Paul II; the former Italian President, Oscar Luigi Scalfaro; the former Austrian Chancellor, Franz Vranitzky; the world famous tenor, Luciano Pavarotti; the former President of the Soviet Union, Mikhail Gorbachev; the former German Chancellor, Helmut Kohl; the former President of the United States, Bill Clinton and Hilary Clinton have all been spellbound by our castle's magical surroundings.

Brdo Castle

Since Slovenia's independence in 1991 Brdo is no longer reserved exclusively for government officials and diplomats. Today it is open to all interested parties who want to conduct business meetings and social functions in an exclusive environment. The first records that we have of Brdo date from 1446. At that time Brdo was the country seat of the E. family. The next owner was Jurij Brdski (George of Brdo) who, in 1510, started to build Brdo Castle on the plain near Predoselje. From the second half of the 18-th century the castle was the property of the Zois family, who were literary folk and patrons of the arts and literature. Karl and Ziga Zois designed a baroque style botanical garden which was a unique work of art at that time. the Karadjordjevic Royal Family took over the Castle in 1935 and radically redesigned the castle and gardens. After the Second World War, the castle became a summer residence of Marshal Tito. Brdo was one of his favourite residences in former Yugoslavia which explains why the staff at Brdo was made up of the most skilled people in their field. This tradition still remains today. The castle and estate were enhanced ever during the Tito period. They were well maintained and modernised over the years and many precious collections and works of art were preserved. The castle has been renovated although elements of the past still remain. The castle now boasts six elegantly furnished apartments and a few exquisitely decorated, private reception rooms.

American President George W. Bush has said for TV Slovenia that he is looking forward to his visit in Slovenia. "This is going to be an opportunity to visit the country that showed what is possible and what can happen if freedom gets a chance."

*

Mrs Nancy Halliday Ely-Raphel, Ambassador of the United States of America to Slovenia: "Slovenia enjoys excellent relations with both Russia and the United States. Moreover, Slovenia has worked hard to 'export' its stability and economic prosperity to the nations of Southeast Europe. I believe this visit is in part a recognition of Slovenia's positive role in Southeast Europe ... The Summit in Slovenia will make history ..."

*

Minister Rupel also pointed out that one of the reasons why Slovenia was chosen to host such an important event also because it is a meeting point of different cultures, and at the same time also the most westernmost part of the Slav world which began to integrate in Euro-Atlantic military and political institutions after the fall of the Berlin Wall.

While Poland and the Czech Republic are already NATO members, Slovenia, which is expecting to receive an invitation to join the alliance next year in Prague, is speedily joining them, and is also the best prepared candidate for EU membership. Rupel told a press conference at which he outlined Slovenia's ambitions to join Euro-Atlantic institutions. Rupel, who mentioned that the summit is coming in the time when Slovenia is celebrating the 10th anniversary of its independence, outlined Slovenia's decision to leave the former Yugoslavia. He stressed that when communist regimes were collapsing Slovenia wanted to protect its democracy, and therefore distanced itself from the Milosevic regime. "Coexistence was impossible and today the entire world knows that," Rupel said. Speaking about the costs of the summit that will be paid by Slovenia, Rupel said that there are costs alright, but Slovenia considers them an investment which would bring it better recognizability on the international scene.

Ljubljana, 28. junija 2001

OSNUTEK 1 Predloga Resolucije O URESNIČEVANJU ustavnih obveznostih Republike Slovenije do Slovencev po svetu

UVOD

1. OCENA STANJA

Po različnih ocenah živi izven Republike Slovenije okoli 500.000 Slovencev oziroma več kot četrtina vseh pripadnikov našega naroda. Od tega je skoraj 60.000 slovenskih državljanov, s stalnim bivališčem zunaj Slovenije. Ugotavljanje števila Slovencev zunaj Slovenije je zahtevno, saj so kriteriji različni oziroma neenotni (poreklo, jezik uporabe, zavest pripadnosti). Poleg tega v velikem številu držav še ni bilo popisov prebivalstva po osamosvojitvi Slovenije. Ustava Republike Slovenije v 5. členu določa skrb za avtohtone slovenske manjštine v sosednjih državah ter za slovenske zdomec in izseljence. Skrb za slovenske manjštine v sosednjih državah natančneje opredeljuje Resolucijo o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije" (Ur. l. RS št. 35/96), ki jo je sprejel Državni zbor RS leta 1996. Za ostale kategorije Slovencev po svetu ni oblikovanih splošnih usmeritev glede politike oziroma odnosa Republike Slovenije do njih. Ustava v svojem 5. členu določa tudi, da lahko Slovenci brez slovenskega državljanstva uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon. Tako nekogakratnega zakona še ni, niti koli drugačnih usmeritev na tem področju. Republika Slovenija glede na svojo ustavno obvezo, predvsem pa glede na svoje interese, ki so gotovo tudi razlog za to ustavno obvezo, namenja premajhno pozornost Slovencem, ki živijo izven države. Trajen, življenjsko pomemben interes Republike Slovenije je ohranitev nacionalne identitete in samobitnosti slovenskega naroda. Zato je v interesu Republike Slovenije tudi ohranjanje slovenske identitete, kulture in jezika zunaj Republike Slovenije. To pa je lahko uspešno le, če je oblikovana temeljna politika do tega vprašanja, ki določa osnovne cilje ter načine doseganja le-teh. Stanje, v katerem se veliko po vsem svetu živečih Slovencev čuti nepovezano in celo odtujeno od svoje matične države, je gotovo nezaželeno in zaskrbljujoče. Potrebno je torej storiti vse, da je v interesu Republike Slovenije in njenih državljanov na eni strani ter Slovencev po svetu na drugi strani, take razmere presežejo. Pri tem je potrebno upoštevati skupne interese Republike Slovenije ter Slovencev po svetu ter jih v obojestransko korist kakovostno nadgraditi. Sprejem resolucije o Slovencih po svetu bo pomemben korak k ureditvi odnosov Slovenije do Slovencev po svetu.

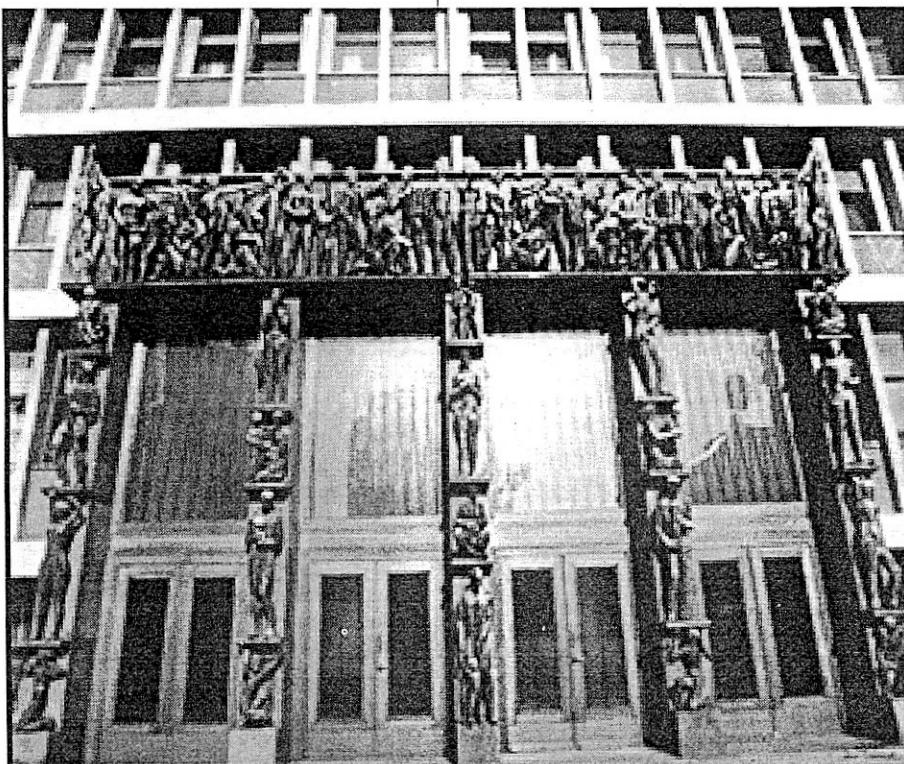
2. RAZLOGI ZA SPREJEM RESOLUCIJE

Temeljni razlog za sprejem resolucije je situacija, opisana v poglavju Ocena stanja. Državni zbor z resolucijo ocenjuje stanje in obravnava vprašanja na posameznih področjih družbenega življenja ter zavzema stališča do politike na teh področjih. Z resolucijo o Slovencih po svetu bi opredelili temeljne odnose oziroma politiko na tem področju, na osnovi katere se lahko kasneje nadgrajuje posamezne vidike teh odnosov. Pristojno delovno

telo Državnega zbora Republike Slovenije bo imelo s tem dodatno osnovo za obravnavo in odločanje o zadevah, povezanih s problematiko Slovencev po svetu. Vlada Republike Slovenije oziroma Ministrstvo za zunanje zadeve in njegov organ v sestavi Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu pa osnovo za izvajanje politike. Nadaljnji koraki bodo predvidoma izdelava podrobnejših usmeritev na posameznih področjih ter priprava ustreznega zakona, ki bo urejal tudi pravice in druge ugodnosti za Slovence brez slovenskega državljanstva, kot jih navaja Ustava Republike Slovenije.

3. CILJI IN NAČELA RESOLUCIJE

Osnovni cilj resolucije je opredelitev politike Republike Slovenije, ki temelji na ustavnih obveznostih, do slovenskih izseljencev in zdomev. Ta politika mora biti oblikovana tako, da bo omogočila ohranjanje slovenske identitete, kulture in jezika v državah, kjer živijo Slovenci po svetu, omogočala tesne in obojestransko koristne stike, ter spodbujala delovanje obeh strani v skupno korist, ki je poleg ohranjanja slovenske identitete, kulture in jezika tudi promocija in predstavljanje Slovenije po svetu. Načela resolucije so naslednja:

Republika Slovenija je matična domovina vseh Slovencev, ne glede na to, kje živijo ali od kod izhajajo: resolucija se nanaša na vse Slovence po svetu, ne glede na politično pripadnost, kraj, kjer se nahajajo, ali vzrok odhoda iz Slovenije. Zato je osnovno načelo enakovreden odnos do vseh Slovencev izven Republike Slovenije: Republika Slovenija si na tem področju prizadeva delovati s konzenzom in v skladu z državnim in ne dnevnapolitičnim interesom: pri sodelovanju je potrebna koordinacija in usklajeno delovanje tako med Slovenijo in Slovenci po svetu kot med različnimi organi in organizacijami v Sloveniji.

4. OCENA FINANČNIH SREDSTEV IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA IN DRUGE POSLEDICE SPREJEMA RESOLUCIJE

Republika Slovenija namenja določena proračunska finančna sredstva za delovanje Slovencev po svetu v korist slovenstva ter za krepitev stikov s Slovenijo. Večina sredstev je zagotovljena v okviru Ministrstva za zunanje zadeve - Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu: ustavne obveznosti - podpora Slovencev po svetu. Poleg tega so preko urada financirana društva v Sloveniji, ki skrbijo za stike s Slovenci po svetu (Slovenska izseljenska matica, Svetovni slovenskih kongres in Izseljeniško društvo Slovenija v svetu). Določena sredstva so zagotovljena v okviru Ministrstva za kulturo (kultura za Slovence zunaj RS) ter Ministrstva za šolstvo, znanost in šport (dopolnilni pouk slovenskega jezika v tujini). Sprejem resolucije ne bo zahteval nikakršnih dodatnih sredstev, bo pa posredno vplival na delitev navedenih že obstoječih postavk v proračunu Republike Slovenije, saj bodo določene prioritete ter cilji Republike Slovenije na tem področju.

Izboljšanje sodelovanja s Slovenci po svetu bi omogočilo tudi povečanje dotoka svežega slovenskega kapitala in intelektualnega potenciala, kar bi utegnilo prinesi nekaj nove dinamike v naše procese prestrukturiranja in gospodarske rasti.

BESEDILO RESOLUCIJE:

Predlog Resolucije o URESNIČEVANJU ustavnih obveznosti Republike Slovenije do Slovencev po svetu

Preamble

Izhajajoč iz dejstva, da precejšen del slovenskega narodnega telesa živi zunaj meja Republike Slovenije: Upoštevaje Ustavo Republike Slovenije, ki v 5. členu izpostavlja skrb za slovenske izseljence in zdomce ter pospeševanje njihovih stikov z domovino ter s tem opre-deljuje odnos do Slovencev, ki živijo zunaj Republike Slovenije, kot njeno trajno in aktivno obvezo; s trdnim namenom, da Republika Slovenija pripomore k ohra-njanju slovenske identitete, jezika in kulture med Slo-venci izven njenih mej; izražajoč priznanje vsem Slovencem izven Republike Slovenije, ki si prizadevajo ohranjati slovenstvo in ki so pripomogli k priznanju Republike Slovenije po njeni osamosvojitvi; ob polnem spoštovanju različnosti ter s pogledom, obrnjениm v prihodnost; je Državni zbor Republike Slovenije na podlagi 166. člena v zvezi s 170. členom svojega poslovnika na seji dne sprejel

RESOLUCIJO o URESNIČEVANJU ustavnih obveznosti Republike Slovenije do Slovencev po svetu

1. SPLOŠNI DEL

1. Precejšen del slovenskega narodnega telesa živi izven meja Republike Slovenije. Odnos med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu temelji na ustavnem načelu skrbi za Slovence izven Republike Slovenije. Cilj je ohranjanje slovenske identitete, jezika in kulture, omogočanje in pospeševanje vsestranskega sodelovanja, predvsem na kulturnem, izobraževalnem, znanstvenem, gospodarskem in drugih področjih.

2. Resolucija se nanaša na Slovence in osebe slovenskega porekla, ki živijo zunaj Republike Slovenije, razen na tiste, katerih položaj določa Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije z dne 27. junija 1996. (Ur.l.RS št. 35/96).

3. Republika Slovenija pri sodelovanju ter finančni podpori upošteva specifične potrebe Slovencev oziroma slovenskih skupnosti v posameznih državi ter pri tem posebej spodbuja njihove samoiniciativne dejavnosti in pridobivanje sredstev za delovanje v korist ohranjanja slovenstva.

2. ORGANI V REPUBLIKI SLOVENIJI, PRISTOJNI ZA ODNOSE S SLOVENCI PO SVETU

1. Temeljno politiko sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci po svetu določa Državni zbor. Za obravnavo te problematike je pristojno posebno delovno telo (skupaj s problematiko zamejskih Slovencev) - Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki obravnava in mu predлага v sprejem odločitve na tem področju.

Njegove pristojnosti uredi Državni zbor z odlokom.

2. Parlamentarne stranke si bodo prizadevale za soglasje glede temeljnih načel politike Republike Slovenije do Slovencev po svetu.

3. Za izvajanje politike sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci po svetu je pristojna Vlada Republike Slovenije. Ministrstvo za zunanje zadeve oziroma Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu kot njegov organ vestav v skladu z Zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev opravlja naloge, ki se nanašajo tudi na spremeljanje in koordiniranje dejavnosti pristojnih ministrstev na področju sodelovanja s Slovenci po svetu.

4. Vlada Republike Slovenije predloži Državnemu zboru letno poročilo o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s Slovenci po svetu s predlogom programa za naslednje leto. Predlog mora vsebovati tudi okvire proračunskih sredstev za njegovo izvajanje. Letno poročilo obravnava Državni zbor.

5. Pri sodelovanju s Slovenci po svetu je potrebno načrtno in usklajeno delovanje državnih in drugih organov. Koordinacija je potrebna: med državnimi organi, ki so pristojni in odgovorni za sodelovanje s Slovenci po svetu oziroma na kakršen koli način skrbijo za stike z njimi med državnimi organi in drugimi ustanovami, vključno z organizacijami civilne družbe, ki skrbijo za stike s Slovenci po svetu in so financirane iz proračuna Republike Slovenije med Slovenijo (organji in ustanovami, navedenimi v 1. in 2. alinei) ter Slovenci po svetu med Slovenci v posamezni državi oziroma območju, z namenom podprtje in spodbujanja sodelovanja in skupnega nastopa Slovencev v posamezni državi ter skupnih in usklajenih programov, pri zadevah, ki so temeljne za ohranjanje slovenstva.

6. Pristojni organi Republike Slovenije v sodelovanje na primeren način vključijo pomembne in reprezentativne dejavnike s področja šolstva, znanosti, kulture, gospodarstva in drugih področij. V ta namen se pri Vladi Republike Slovenije ustanovi Svet Vlade RS za Slovence po svetu kot posvetovalno telo.

7. Organizacije in društva, katerih delovanje vključuje sodelovanje s Slovenci po svetu in so financirane iz proračuna Republike Slovenije, delujejo v skladu s temeljno politiko Republike Slovenije do Slovencev po svetu, ki jo določa Državni zbor, izvaja pa Vlada Republike Slovenije. Pri tem je potrebno težiti k racionalnosti in učinkovitosti dela teh organizacij.

3. FINANČNA PODPORA

1. Republika Slovenija finančno podpira dejavnosti Slovencev po svetu, ki so namenjene ohranjanju slovenske narodne identitete, kulture in jezika. Sredstva so zagotovljena v proračunu Republike Slovenije, v okviru Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Sredstva, namenjena kulturnemu sodelovanju ter izobraževanju in znanosti, so zagotovljena tudi v okviru Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, sredstva za podporo medijski dejavnosti pa na Uradu Vlade RS za informiranje in Ministrstvu za informacijsko družbo.

2. Sredstva se namenja v skladu s pravnimi predpisi Republike Slovenije. Pri tem se upošteva naslednja načela:

a) načelo ohranjanja in razvoja slovenskih skupnosti v svetu ter krepitve narodne zavesti - predstavlja temeljno osnovo za pomoč Slovencem po svetu, zato Republika Slovenija podpira programe, ki vplivajo na ohranjanje in razvoj slovenstva in krepijo narodno zavest

b) načelo specifičnega pristupa do posamezne slovenske skupnosti - upoštevati je potrebno raznolikost dejanskega stanja, okoliščin,

razmer, navad in drugih dejavnikov, ki se za Slovence po svetu od kraja do kraja razlikujejo

c) načelo ohranjanja najpomembnejših institucij slovenskih skupnosti - institucije, ki so steber obstoja slovenske skupnosti v tujini, lahko imajo, seveda ob izpolnjevanju načel in dogovora znotraj slovenske skupnosti, poseben status glede dodeljevanja finančnih prispevkov

d) načelo ohranjanja dejavnosti, ki potekajo že daljše obdobje - posebna pozornost se ob upoštevanju ostalih načel in kriterijev praviloma namenja dejavnostim, ki potekajo že daljše obdobje in katerih prenehanje, tudi za samo krajše obdobje, bi povzročilo škodo celotni slovenski skupnosti (na tistem območju)

e) načelo povezanosti s Slovenijo - za obstoj slovenske skupnosti v tujini je pomembno ohranjanje povezanosti z matično državo

f) načelo racionalne porabe in nadzora porabe sredstev ter preglednosti vseh virov financiranja - pogoj za prejem finančnih sredstev s strani Slovenije je racionalna in stroga namenska poraba že dodeljenih sredstev iz Republike Slovenije, redno poročanje o porabi ter navajanje vseh virov financiranja.

4. OSNOVNA PODROČJA SODELOVANJA REPUBLIKE SLOVENIJE S SLOVENCI PO SVETU

1. Zagotoviti je potrebno vključevanje Slovencev po svetu v kulturno, znanstveno, informacijsko, gospodarsko, izobraževalno in druga področja delovanja slovenske družbe. Za to je pristojen Svet Vlade RS za Slovence po svetu. Glavni namen tega delovanja je, da Slovenci po svetu postanejo del enotnega slovenskega prostora - da so dejavno vključeni v slovenski intelektualni, kulturni, gospodarski, znanstveni in družbeni potencial oziroma njegov razvoj.

2. Slovenija podpira dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju in utrjevanju identitete Slovencev po svetu, programe za učenje slovenskega jezika in ohranjanje slovenske kulture, ter vključevanje v slovensko kulturo. Še posebej so potrebni ukrepi za ohranitev slovenskega jezika med mladino, ki izgublja stik s slovenstvom, ter za ohranjanje arhivskega gradiva in druge kulturne dediščine med Slovenci po svetu.

4.1. Ohranjanje slovenskega jezika in izobraževanje – Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport v celoti skrbi za izvajanje dopolnilnega pouka slovenskega jezika v evropskih državah. Načrtuje ga skupaj s tujimi šolskimi oblastmi. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport kadruje učiteljice in učitelje za delo v tujini, jih na to delo pripravlja, ureja njihov delovno - pravni položaj v slovenskih šolah, od koder so začasno razporejeni na delo v tujino, financira dejavnost učiteljic in učiteljev, pripravlja izbor učbenikov in drugih obučbeniških gradiv za to dejavnost, organizira vsakoletno strokovno izpopolnjevanje učiteljic in učiteljev v Sloveniji, skrbi za pedagoško dokumentacijo. Organizira poletne šole slovenskega jezika v Sloveniji za otroke in mladostnike, štipendira tudi odrasle udeležence poletnih šol slovenščine v Sloveniji in s stipendijami omogoča študij potomcem Slovencev v Sloveniji. Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport organizira strokovne seminarje za učiteljice in učitelje, ki poučujejo v slovenskem jeziku v čezoceanskih državah.

Obe instituciji tudi skrbita za opremljanje učiteljic in učiteljev v teh državah z učbeniki ter s stipendijami spodbujata čim večjo udeležbo na poletnih in zimskih šolah slovenskega jezika v Sloveniji. Vlada RS si prizadeva za vzpostavitev ustreznih mednarodnih sporazumov in iz tega izhajajočih izvedbenih programov o podpori ohranjanju slovenskega jezika in kulture z državami, v katerih te šole obstajajo.

4.2. Kulturno sodelovanje in ohranjanje dediščine – Ministrstvo za kulturo si prizadeva za ohranjanje slovenske duhovne samobitnosti med Slovenci po svetu in za razvoj skupnega slovenskega kulturnega prostora. V okviru svojih rednih programov skupaj z organi v sestavi (Uprava za kulturno dediščino, Arhiv Republike Slovenije) ter javnima skladoma za področje kulture (Sklad RS za kulturne dejavnosti, Filmski sklad Republike Slovenije) skrbi za kulturno delovanje Slovencev po svetu in ohranjanje skupne kulturne dediščine ter za medsebojno izmenjavo dosežkov s tega področja.

Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu vsako tretje leto izmenično in v sodelovanju z ustreznimi resorskimi ministrstvami oziroma uradi organizira izobraževanje za Slovence po svetu, ki delujejo v arhivski in kulturni dejavnosti (zborovodje, vodje folklornih skupin, kulturni animatorji in drugo). Vlada RS si prizadeva za vzpostavitev ustreznih mednarodnih sporazumov in iz tega izhajajočih izvedbenih programov o podpori ohranjanju slovenske kulture z državami, v katerih te možnosti obstajajo.

4.3. Gospodarstvo in znanost – Republika Slovenija posveča posebno pozornost krepitevi gospodarskega povezovanja ter sodelovanja na področju znanosti in razvoja novih tehnologij med Slovenci po svetu in subjekti v Sloveniji. Republika Slovenija te cilje dosega tako, da z različnimi ukrepi gospodarske politike pospešuje omenjeno gospodarsko sodelovanje. Slovenija podpira vsakoletna srečanja slovenskih gospodarstvenikov in slovenskih znanstvenikov iz tujine. Vlada RS pripravi program, kako pritegniti in vključevati mlade znanstvenike slovenskega rodu v slovenske znanstvene institucije.

4.4. Informiranje – Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju z Uradom Vlade RS za informiranje in Ministrstvom za informacijsko družbo vsako tretje leto pripravi seminar za slovenske novinarke in novinarje po svetu. Pri tem spodbuja ohranjanje slovenskega jezika ter uveljavljanje cenejših in sodobnejših komunikacijskih sredstev. Vlada RS spodbuja delovanje slovenskih medijev po svetu glede na njihovo učinkovitost in racionalnost delovanja ter ob upoštevanju načela iz točke III. 2 te resolucije.

4.5. Repatriacija – Državni organi RS morajo Slovencem po svetu zagotoviti ustreerne informacije o vračanju v domovino ter izvajati z zakonom predpisane olajšave. Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Urad Vlade RS za informiranje ter Ministrstvo za informacijsko družbo v ta namen pripravijo informativno brošuro. Informacije morajo biti dostopne tudi na diplomatsko konzularnih predstavnosti v Republike Slovenije v tujini. Dodatne olajšave za Slovence brez slovenskega državljanstva bodo določene z zakonom.

4.6. Sodelovanje pri volitvah – Republika Slovenija omogoča slovenskim državljanom s stalnim prebivališčem v tujini sodelovanje pri volitvah in si prizadeva, da se odpravijo težave, ki so se pojavljale slovenskim državljanom v tujini pri izvajjanju njihove volilne pravice. Republiška volilna komisija v sodelovanju z ministrstvom za zunanjost zadeve oziroma diplomatsko konzularnimi predstavnosti zagotavlja Slovencem po svetu pravočasno obveščenost in sodelovanje pri volitvah v Republiki Sloveniji.

4.7. Državljanstvo in status brez državljanstva – Republika Slovenija je zainteresirana, da se osebam slovenskega porekla, ki to želijo, omogoči pridobitev slovenskega državljanstva. Pripravi se zakon o Slovencih po svetu, ki bo urejal tudi posebne pravice in ugodnosti Slovencev brez slovenskega državljanstva.

4.8. Vključevanje v zunano politiko – Pri urejanju dvostranskih odnosov s posameznimi državami, kjer živijo Slovenci, si Vlada Republike Slovenije, ob upoštevanju njihovih potreb, prizadeva za

sklenitev sporazumov o socialnem in zdravstvenem zavarovanju ter drugih sporazumov, navedenih v točkah 4.1 in 4.2. Ministrstvo za zunanje zadeve si prizadeva za ohranjanje oziroma vzpostavljanje častnih konzulatov RS v državah, kjer živijo skupine Slovencev, ter za vključevanje Slovencev po svetu v delo in dejavnosti diplomatsko konzularnih in drugih predstavnosti Republike Slovenije.

OBRAZLOŽITEV

Preambula

V preambuli državni zbor ugotavlja, da precejšen del slovenskega narodnega telesa živi izven meja Republike Slovenije ter izpostavlja Ustavo Republike Slovenije, ki v svojem 5. členu navaja:

Država na svojem ozemlju varuje človekové pravice in temeljne svoboščine. Varuje in zagotavlja pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti. Skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomec; ter pospešuje njihove stike z domovino. Skrbi za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine ter ustvarja možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije. Slovenci brez slovenskega državljanstva lahko uživajo v Sloveniji posebne pravice in ugodnosti. Vrsto in obseg teh pravic in ugodnosti določa zakon.

Ob tem izraža trden namen, da Republika Slovenija pripomore k ohranjanju slovenske identitete, jezika in kulture med Slovenci izven njenih meja.

V preambuli državni zbor tudi izraža priznanje vsem Slovencem izven Republike Slovenije, ki si prizadevajo ohranjati slovenstvo. Zavedati se je namreč potrebno, da gre za prostovoljno dejavnost, ki večini pomeni dodatno delo, čas in sredstva. Ravno tako je v preambuli izraženo priznanje vsem Slovencem, ki živijo v tujini, in so v času po osamosvojitvi pripomogli k priznanju Slovenije s strani držav, kjer živijo.

Republika Slovenija spoštuje različnost ter pluralnost med Slovenci po svetu, tako politično nazorsko kot tudi vsako drugačno. Pri svojem delovanju pa upošteva državniški interes, kot je opredeljen v resoluciji.

1. poglavje - Splošni del

Prvo poglavje določa splošni okvir resolucije ter poudarja, da precejšen del slovenskega narodnega telesa živi zunaj meja Republike Slovenije. Izpostavlja tudi ustavno načelo skrbi za Slovence zunaj Republike Slovenije ter kot državniški odnos definira delovanje Republike Slovenije s ciljem ohranjanja slovenske identitete, jezika in kulture ter omogočanje in pospeševanje vsestranskega sodelovanja, predvsem na kulturnem, izobraževalnem, znanstvenem, gospodarskem in drugih področjih.

Druga točka določa, da se resolucija nanaša na Slovence in osebe slovenskega porekla, ki živijo zunaj Republike Slovenije, razen na tiste, katerih položaj določa Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije (Ur.l.RS št. 35/96). S tem je določeno, da resolucija zajema t.i. slovenske izseljence in zdomec, tako v Evropi kot na drugih kontinentih, pa tudi Slovence, ki živijo v državah, nastalih na področju nekdaj Jugoslavije. Namen trete točke je poudarek, da imajo slovenske skupnosti v različnih državah različne potrebe, ki jih Republika Slovenija pri sodelovanju ter finančni podpori upošteva. Posebej je poudarjeno, da Slovenija spodbuja samoiniciativne dejavnosti in pridobivanje sredstev za delovanje v korist ohranjanja slovenstva s strani slovenskih skupnosti.

2. poglavje - Organi v Republiki Sloveniji, pristojni za odnose s Slovenci po svetu

V tem poglavju je določeno, da temeljno politiko sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci po svetu določa Državni zbor. Za obravnavo te problematike je pristojno posebno delovno telo (skupaj s problematiko zamejskih Slovencev) - Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki obravnava in mu predлага v spremem odločitve na tem področju. Njegove pristojnosti uredi Državni zbor z odlokoma. Ta ureditev je enaka ureditvi na področju odnosov z avtohtonimi slovenskimi manjšinami v zamejstvu, kot jih ureja Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije (Ur.l.RS št. 35/96). Posebej je navedeno, da si bodo parlamentarne stranke prizadevale za soglasje glede temeljnih načel politike Republike Slovenije do Slovencev po svetu. Enako določilo iz že omenjene resolucije za Slovence v zamejstvu se je izkazalo za zelo pozitivno, saj so pri večini dosedanjih odločitev s tega področja parlamentarne stranke odločile s soglasjem in ne preglasovanjem.

Takšna politika je dala tudi ustrezne rezultate, med katerimi je najbolj vidno preseganje medsebojnih političnih konfliktov med slovensko manjšino v Avstriji in Italiji.

Tretja točka določa, da je za izvajanje politike sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci po svetu pristojna Vlada Republike Slovenije. Ministrstvo za zunanje zadeve oziroma Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu kot njegov organ v sestavi v skladu z zakonom o organizaciji in delovnem področju ministrstev opravlja naloge, ki se nanašajo tudi na spremljanje in koordiniranje dejavnosti pristojnih ministrstev na področju sodelovanja s Slovenci po svetu. Vlada Republike Slovenije predloži Državnemu zboru letno poročilo o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s Slovenci po svetu s predlogom programa za naslednje leto. Predlog mora vsebovati tudi okvire proračunskih sredstev za njegovo izvajanje. Letno poročilo obravnava Državni zbor.

Namen tega poročila je redno in vsebinsko poglobljeno spremljanje politike in dejavnosti na tem področju. Peta točka izpostavlja potrebo po načrtinem in usklajenem delovanju državnih in drugih organov v Sloveniji pri sodelovanju s Slovenci po svetu. To je pomembno predvsem z vidika možnega podvajanja dejavnosti in programov ter obenem nujno za uspešno delovanje na tem področju. Zato je izpostavljal potreba po koordinaciji med državnimi organi, ki na kakršeni koli način skrbijo za stike s Slovenci po svetu, med državnimi organi in drugimi ustanovami, vključno z organizacijami civilne družbe, ki skrbijo za stike s Slovenci po svetu in so financirane iz proračuna RS: med Slovenijo ter Slovenci po svetu in med Slovenci v posamezni državi oziroma območju, z namenom podpore in spodbujanja sodelovanja in skupnega nastopa Slovencev v posamezni državi ter skupnih in usklajenih programov, pri zadevah, ki so temeljne za ohranjanje slovenstva. Namenska Vlada RS za Slovence po svetu kot posvetovalnega telesa, predlaganega na osnovi pozitivnih izkušenj Sveta Vlade RS za zamejske Slovence, je vključitev pomembnih in reprezentativnih dejavnikov s področja šolstva, znanosti, kulture, gospodarstva in drugih področij v sodelovanje.

Sedma točka določa, da organizacije in društva, katerih delovanje vključuje sodelovanje s Slovenci po svetu in so financirane iz proračuna Republike Slovenije, delujejo v skladu s temeljno politiko Republike Slovenije do Slovencev po svetu, ki jo določa Državni zbor, izvaja pa Vlada Republike Slovenije. Pri tem je potrebno težiti k racionalnosti in učinkovitosti dela teh organizacij.

3. poglavje - Finančna podpora

V skladu z ustavnimi obveznostmi Republike Slovenija finančno podpira dejavnosti Slovencev po svetu, ki so namenjene ohranjanju slovenske narodne identitete, kulture in jezika. Sredstva so zagotovljena v proračunu Republike Slovenije, v okviru Urade za Slovence v zamejstvu in po svetu. Sredstva, namenjena kulturnemu sodelovanju ter izobraževanju in znanosti, so zagotovljena tudi v okviru Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, sredstva za podporo medijskih dejavnosti pa na Uradu Vlade RS za informiranje in Ministrstvu za informacijsko družbo. V tem poglavju je posebej izpostavljeno, da se sredstva namenja v skladu s pravnimi predpisi Republike Slovenije. Pri tem se upošteva načela, kot so navedena v besedilu resolucije.

4. poglavje - Osnovna področja sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci po svetu

To poglavje določa, da je potrebno zagotoviti vključevanje Slovencev po svetu v kulturno, znanstveno, informacijsko, gospodarsko, izobraževalno in druga področja delovanja slovenske družbe. Za to si posebej prizadeva Svet Vlade RS za Slovence po svetu. Glavni namen tega delovanja je, da Slovenci po svetu postanejo del enotnega slovenskega prostora - da so dejavno vključeni v slovenski intelektualni, kulturni in gospodarski potencial oziroma njegov razvoj. Posebej je izpostavljeno, da Slovenija podpira dejavnosti, ki prispevajo k ohranjanju in utrjevanju identitete Slovencev po svetu, programe za učenje slovenskega jezika in ohranjanje slovenske kulture, ter vključevanje v slovensko kulturo.

Se posebej so potrebni ukrepi za ohranitev slovenskega jezika med mladino, ki izgublja stik s slovenstvom, ter za ohranjanje arhivskega gradiva in druge kulturne dediščine med Slovenci po svetu. V nadaljevanju so po področjih navede oblike sodelovanja, ki jih podpira Slovenija, ter izpostavljene potrebe po nadaljnjih dejavnostih državnih in drugih dejavnikov. Ta področja so: ohranjanje jezika in izobraževanje, kulturno sodelovanje in ohranjanje dediščine, gospodarstvo in znanost in informiranje.

Zaradi velikega zanimanja ter do sedaj neustrezne urejenosti je posebej izpostavljena problematika repatriacije, sodelovanja pri volitvah ter državljanstva in statusa Slovencev brez slovenskega državljanstva. Dodatno je tudi vključevanje v zunanjo politiko z vidikom na potrebe Slovencev po svetu oziroma interesov Republike Slovenije na tem področju.

Brdo pri Kranju, 16 June (STA)

We had two hours of straightforward and productive talks with President Putin, establishing common interests and great responsibilities, said U.S. president George W. Bush upon the conclusion of his first ever meeting with Russian President Vladimir Putin at Brdo pri Kranju, some 30 kilometres northwest of Ljubljana, on Saturday afternoon. This was the first step to a constructive relationship, added Bush, who was full of praise for his Russian counterpart: "I looked the man in the eye, I found him to be very straightforward and trustworthy," said Bush. He went on to say that he believes that constructive co-operation between the two countries can be established. Putin agreed with Bush's statement, adding that a constructive dialogue awaits both countries.

Putin added that the two nations do not see eye to eye on all issues and that this is something that cannot be dealt with at such a short meeting. The Russian president did, however, confirm what Bush said during the week while on the European tour, saying "Russia and the U.S. are not enemies, they do not threaten each other, and they could be fully good allies". This is something both leaders expect will assist both nations in tackling the challenges that face them in the 21st century, one of them being terrorism.

The talks of the two presidents touched on the U.S. plan to construct a missile defence system. Russia opposes the missile defence shield and Putin reiterated this, telling the press that "Russia proceeds from the idea that the 1972 ABM treaty is the cornerstone of the modern architecture of security". Bush brought up the views that he had expressed during his European tour; earlier in the week he labelled the ABM treaty as a relic of the past. Bush, replying to a journalist's question, stressed that he did not offer anything in return to gain Russian agreement to the idea of a missile defence system.

The two officials agreed that their countries will in the future establish an extensive dialogue on a wide range of issues, especially those concerning security and the economy. As part of this the two presidents exchanged invitations to visit their respective countries. "I invited President Putin to visit Washington this fall and he accepted. He invited me to Russia and I also accepted," Bush told the press. At the summit the two presidents also agreed on a meeting of defence and foreign ministers, as well as military

experts. These talks are to focus on issues of strategic security, as well as the respective countries' differences on the subject. The U.S. and Russian Presidents also touched on NATO enlargement. Bush repeated his support for NATO enlargement while Putin said that Russia does not see NATO, as an enemy. Putin, however, pointed to the problem of NATO expanding to Russia's borders, when Russia is excluded from the enlargement process.

Bush stressed that Washington supports the membership in NATO of any candidate that meets the required conditions. He added that the progress made by Slovenia in its preparations made a great impression on him, which members of the alliance would take into account at next year's summit in Prague when a decision is made on NATO enlargement. The two officials used their meeting as an opportunity to discuss economic co-operation, telling the press that they both see potential for development of relations in this field. Among the most promising sectors are those of energy, science and space technology. The pair agreed on the visit of a strong U.S. business delegation to Russia in the near run. President Bush also expressed the U.S.' support for Russian membership in the World Trade Organisation (WTO). The Middle East, Balkans and Afghanistan were also on the agenda of the talks. The two leaders explained that their views on these issues seem to be very similar. However, the two leaders also touched on issues which Washington and Moscow do not agree upon. According to Bush these include Chechnya and the freedom of media. The U.S. President added that he hopes that Russia would establish constructive relations with neighbouring countries, including Georgia.

Touching on the host country of this first ever meeting between the presidents, Bush said that Slovenia is a SE European success story and took the opportunity to congratulate the country on its upcoming 10th anniversary of independence. He regretted not being able to see some of the natural wonders of Slovenia, adding that there still may be time for this later.

President Milan Kučan:
Brdo pri Kranju, 16 June – *It is important to ask ourselves whether the time has come to tell the Balkan nations on what principles and on the basis of which values they should solve the relations between the majority and minority communities, said Slovene President Milan Kucan after separately meeting the U.S. and Russian Presidents, George W. Bush and Vladimir Putin, at Brdo pri Kranju on Saturday. These principles are written down in the Helsinki Final Act.*

Kucan said that European countries should offer help, as this is a problem concerning all of Europe. They should sit down behind a joint table, reach a consensus and insist on it, said the Slovene President, who has the impression that there is no such consensus. The developments in Macedonia in Kucan's opinion best illustrate the situation in the entire region of SE Europe. The Slovene President informed the U.S. and Russian Presidents about the conversation he had with Macedonian President Boris Trajkovski, who - "brave and decisive" - launched a dialogue with political parties on constitutional changes. Kucan believes that the proposal of these changes will show who truly wishes a solution. Both Bush and Putin noted that weapons cannot be a means of solving problems.

Premier Janez Drnovšek:
"I'm very glad if Slovenia were to represent the beginning of a dialogue on the world's security structures, the trans-Atlantic partnership, co-operation with Russia, and on joint efforts for a more stable and peaceful world," said Slovene Prime Minister Janez Drnovsek after holding separate talks with U.S. President George W. Bush and Russian President Vladimir Putin prior to the meeting of the two presidents in Slovenia. According to Drnovsek the two presidents seem ready to establish good contacts and begin a new partnership between their respective countries at their first ever meeting on Saturday. The initial atmosphere seems to be very positive, explained the Slovene Prime Minister.

Otherwise Drnovsek does not believe that today's summit would lead to any concrete agreements, instead he expects that "a contact should be established and mutual trust gained" between Russia and the U.S. When asked about an issue on which U.S. and Russia seem to be most at odds about, namely the missile shield, Drnovsek said that the U.S. will not depart from its idea of such a shield and it is thus better if the decision is made in partner spirit. "I think that it is important that co-operation between the U.S., Europe and Russia is established on this," said Drnovsek.

FROM THE HEART OF EUROPE

Walkabout of five Slovenian writers Down Under

(Toma Šalamun, Evald Flisar, Maja Vidmar, Andrej Blatnik, Lela B. Njatin)

Australian Reading Tour 2001 - Programme

Tuesday, 24 July

09.20 Arrival with Singapore Airlines (*George Street Private Hotel*)

Wednesday, 25 July

19.30 Reading at Berkelouw's Bookshop, Leichhardt (organised by NSW Writers' Centre)

Thursday, 26 July

By train (Indian Pacific) to Broken Hill (*Royal Exchange Hotel*)

Friday, 27 July

Broken Hill, meetings with artists, Mootwingee National Park

Saturday, 28 July

By bus to Adelaide (*City Central Motel*)

Sunday, 29 July

Meetings with writers

Monday, 30 July

14.00 Reading at Adelaide University
19.00 Reading at SA Writers' Centre

Tuesday, 26 July

By train to Melbourne (*Baragov dom*)

Wednesday, 1 August

Melbourne Writers' Festival
Reading and discussion (chaired by Richard Flanagan)

Thursday, 2 August

12.00 - 14.00 Reading and seminar at Monash University (chaired by prof. Vladiv-Glover)

18.00

Reading, Radio-theatre, Royal Melbourne Institute of Technology (presented by prof. Alexandra Ceferin)

Followed by presentation of the web-site dedicated to Slovenian literature in English (Centre for Slovenian Studies, Melbourne)

Friday, 3 August

17.30 Reading, Victorian Writers' Centre

Saturday, 4 August

19.00 Reading for Australian Slovenes

Sunday, 5 August

By bus to Canberra (*City Walk Hotel, or privately*)

Monday, 6 August

19.00 Reading, ACT Writers' Centre

NEWS

STA

Canberra – The Slovene embassy in Canberra on Monday, 25 June held a reception at the 10th anniversary of Slovenia's independence, which was attended by members of the diplomatic assembly, the Australian parliament and governmental organisations, as well as by representatives of the Slovene community.

Washington – The U.S. Senate this week adopted by acclamation a special resolution congratulating Slovenia at the 10th anniversary of its independence.

Portorož – An agreement on the organisation of the 2003 Winter European Youth Olympic Festival (EYOF), which is to be staged in Slovenia, was signed on the sidelines of the 22nd Seminar for Secretaries General and Chefs De Mission of the EOC currently being held in Portoroz. The European Olympic Committee (EOC) was represented at the signing by its President Jacques Rogge, while the President of the Slovene Olympic Committee (OKS) Janez Kocijančič and the Mayor of the host town of Bled Boris Malej represented the Slovene side.

Beijing – Slovenia is one of the most successful countries in transition in China's eyes, said Vice-Chairman of China's National People's Congress Jiang Chunyun, who in Beijing received a Slovene parliamentary delegation which was visiting China at the invitation of the foreign affairs committee of the National People's Congress.

Vienna/Ljubljana – The 54-year-old Slovene chamber singer Marjana Lipovsek was awarded the Austrian Cross of Honour for Science and Arts of the first order.

Karlovy Vary – Three Slovene films are to be in the line-up of the 36th international film festival in Karlovy Vary, the Czech Republic, which will take place from 4 to 14 July. *Ode to Preseren, Fortress Europe and No Man's Land* by Danis Tanović, which was co-produced by Slovenia and won the award for best screenplay at this year's Cannes film festival.

Ljubljana – The Slovene Foreign Ministry has welcomed a decision of the Yugoslav authorities to extradite the former Yugoslav President Slobodan Milošević to the UN War Crimes Tribunal in the Hague.

Ljubljana – Slovenia has become a full member of the OECD working group for tackling corruption in international business transactions.

Seen and heard

/SLOVENIA SOUTH AUSTRALIA/ Students from overseas studying at Australian universities will find it easier to remain in Australia as permanent residents, under a new Federal Government plan. The scheme is aimed at reversing Australia's declining population of skilled workers. From July 1 students will be able to stay while they apply for migration status. Before most were forced to return home before their applications was processed – a procedure that took up to a year.

Piran – The Slovene Ministry of Foreign Affairs held a reception on the eve of Slovenia's 10th National Day in the seaside resort of Piran. Among the foreign guests at reception were the former Foreign Ministers of Germany, Italy and Austria from the beginning of 90s, Hans Dietrich Genscher, Gianni De Michelis and Alois Mock.

Vienna, 29 June – The foreign ministers of five countries - successors to the former Yugoslavia signed an umbrella succession agreement in Vienna. All signatories, including Slovene Foreign Minister Dimitrij Rupel reiterated how important the agreement was for stability in the region and for future relations between the successors. They also expressed their countries' commitment to fulfil the agreement, which now has to be ratified by parliaments of all five successor states. BIS cancelled 8000 shares of the so-called Yugoslav edition and at the same time registered the five successor states as shareholders of BIS, dividing the 8000 shares by the key of the International Monetary Fund (IMF), according to which Slovenia received a 16.39 percent share and now owns 1310 out of 529.125 BIS shares. The successors agreed on a IMF key, according to which Slovenia was entitled to 16.39 percent of the assets, Yugoslavia 36.52 percent, Croatia 28.49 percent, Bosnia 13.2 percent and Macedonia 5.4 percent.

New York – Vojko Sotlar was the first Slovene officer to receive a diploma of the renowned U.S. Military Academy West Point.

Seville – Slovenia won gold in coxless four competition at a world cup in Spain's Seville. Jani Klemencic, Milan Jansa, Matej Prelog and Rok Kolander came in first, before Great Britain and Germany. Earlier in the day, Slovenia's Iztok Cop also won a gold medal at the event's single scull competition, making it his fifth world cup victory in single scull competitions.

MONASH TO HOST NATIONAL SYNCHROTRON FACILITY

/SUPPLIED BY DRAGA GELT, MONASH UNIVERSITY/ – Monash University welcomes the Victorian Government's announcement to establish a \$157 million national synchrotron scientific research facility at Clayton. Deputy Vice-Chancellor (Research and Development), Professor Peter Darvall said that this announcement was most exciting, not only for Monash and Victoria, but also for all of Australia's researchers. "A synchrotron is an essential tool for researchers at the leading edge in fields including pharmaceuticals, information technology, biotechnology and mineral processing," he said. "In the past, Australian scientists have been regular visitors to synchrotrons in Japan and the United States. The anti-flu drug Relenza would never have been possible if Monash and CSIRO researchers had not obtained access to the synchrotron in Japan." There has been almost unanimous support in the Australian scientific community that this country should construct its own synchrotron facility as soon as possible." Construction of the synchrotron is expected to start in the next financial year and will be built on Monash land on the corner of Wellington and Blackburn Roads. Professor Darvall said Monash had the research base and the networks within the broader scientific community to make this synchrotron a resource of national significance. "The synchrotron will introduce a higher level of technology to Australia's researchers than was currently available locally." A synchrotron is a large, circular particle accelerator with a diameter of around 60 metres. It produces beams of extremely high intensity light across the electromagnetic spectrum that enables scientists to examine the structures of molecules over a wide range of materials. Vice-Chancellor Professor David Robinson said Monash was an ideal site for the national synchrotron facility given its closeness to several major CSIRO centres, a cluster of other research and development organisations. It is easily accessible from the Walter and Eliza Hall Institute and other major research groups at the University of Melbourne and other institutions.

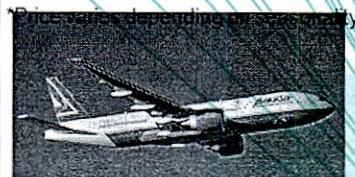

A STAR ALLIANCE MEMBER

LAUDA IN 2001

Lauda has just begun its 5th weekly service from Australia to Vienna. We now offer direct one-stop services to Europe on all our flights, with seamless connections to over 100 destinations in Europe

Prices to Slovenia start from AUD \$1,455

Why Fly Lauda?

5 times a week direct to Europe
Connections to over 100 European cities
Our state-of-the-art Boeing 777 aircraft
Our "Supernatural Service" reputation
Membership of the Star Alliance
Your "Restaurant in the Sky"

Lauda....Supernatural

Slovenija, moja dežela

BRDO PRI KRANJU

/SUMMIT WEB/ – Prvi zapisi o Brdu segajo v leto 1446. Leta 1510 je dal poslopje zgraditi koroški deželni glavar in kranjski vicedom J. Egkh. V 18. stoletju je grad prešel v last baronov Zoisov. Pokrovitelja umetnosti Karl in Žiga Zois sta zasnovala botanični vrt, ki je za tisti čas edinstven. Jugoslovanska kraljeva družina Karadordevič je grad prevzela leta 1935 in temeljito spremena njegovo podobo. Po drugi svetovni vojni je postal Brdo poletna rezidenca Josipa Broza Tita. Grad na Brdu je bil ena njegovih najljubših rezidenc, zato so zanj skrbeli in ga opremljali le posebej izbrani mojstri. Veliko zgodovinske dediščine se je v gradu ohranilo do danes. Pred obiskom prejšnjega ameriškega predsednika Billa Clintonja so ga obnovili. Zdaj je v gradu Brdo šest luksuzno opremljenih apartmajev in nekaj sob, namenjenih pogovorom. Novo zgodovino dvorca je zapisalo 16. junija 2001 srečanje Busha in Putina.

LJUBLJANA

/LJUBLJANSKE NOVICE/ – Slovenska prestolnica je dobila novo kinematografsko palačo, ki so jo poimenovali **Kolosej**. Z velikim pomponom odprt multi kino center se ima prav gotovo s čim pohvaliti. Novi slovenski multi kino, ki leži ob vzhodni ljubljanski obvoznici v BTC-ju, ima 12 dvoran s 3.300 sedeži. Kot pravijo investitorji, naj bi nekoliko manjše multi kino centre zgradili tudi v štajerski prestolnici v Mariboru, v Celju, Kranju in Novem mestu ter na obali.

LJUBLJANA

/LJUBLJANSKE NOVICE/ – V BTC so slavnostno odprli poslovni nebotičnik, imenovan BTC City. Delnika družba BTC se sedaj lahko pohvali, da ima prestižni 12-nadstropni poslovni objekt s 13.000 m² uporabne površine, za katerega so odsteli 3,6 milijarde tolarjev.

KRIŽECI PRI POLJČANAH

/VEČER/ – V Križecih vasi pri Poljčanah so domačije lepo urejene, zasajenega je veliko cvetja. Poskrbeli pa so tudi za posebnost, kajti izdelali so največjo samokolnico daleč naokrog. V njej je prostora za kar 25 do 30 ljudi. Rekordna samokolnica je dolga šest metrov, široka 1,7 metra, premer kolesa je 1,2 metra, prostornina samokolnice je 2,5. Kosiče kose meri 2,6, rezilo 1,6 metra. Grablje so dolge štiri metre in široke 1,85 metra.

SEŽANA

/PRIMORSKE NOVICE/ – Med gradnjo garažne hiše in avtobusne postaje v Sežani se je pred nekaj dnevi nepričakovano odpril vhod v lepo kraško jamo. Za njenim nizkim vhodom se skrivajo stalagmiti in stalaktiti, nazobčana zavesa, redki votli kapniki čebulnate oblike in čisto na koncu jame celo ponvica.

POSTOJNA

/PRIMORSKE NOVICE/ – Na Postojnskem so neznanici na skrivaj posekali 47 najboljših in najdebelejših smrek - Največja tativina lesa na območju postojanske območne enote Zavoda za gozdove.

PIRAN-PORTOROŽ

/PORTOROŽ/DELOFAX/ – Piranska občina bo v najkrajšem možnem času na licitaciji prodala prvih 11 gradbenih in zazidljivih parcel za gradnjo individualnih hiš. To je novica zato, ker je bilo dolga leta skoraj nemogoče priti do novih parcel. Izkljuna cena naj bi znašala vsaj 22 tisoč tolarjev za kvadratni meter zemljišča. V te cene ni vključen prispevek komunalno opremljanje stavbne parcele.

NOVA GORICA

/STA/ – Sveta Gora nad Novo Gorico je bila pred kratkim prizorišče vsakoletnega tradicionalnega medškofijskega romanja, ki sta ga pripravila koprška in goriška škofija. Na letosnjem, ki so se ga udeležili romarji iz bližnje okolice na obeh straneh meje, sta somaševala koprški škof Metod Pirih in goriški nadškof Dino de Antonio. Ker Gorica in Solkan letos praznujeta tisočletnico prve omembe v pisnih virih, je romanje potekalo pod gesлом "Ob tisočletnici Gorice in Solkan nadaljujemo s hojo za Kristusom in Marijo". Koprški škof in goriški nadškof sta med somaševanjem romarjem prenesla tudi sporočilo, da tisočletnica Gorice, Solkan in Goriške ni samo obletnica zgodovinskih listin, ampak predvsem proslava prizadevanj za prave vrednote kulture medsebojnega sožitja.

KOPER

/24 UR.COM/ – V Kopru so odprli nov turistično hotelski in bazenski kompleks Aquapark Hotel Žusterna, delniške družbe Terme Čatež, ki je največji vodni park na

slovenski obali. Skupna površina bazenskega dela je 4100 kvadratnih metrov, od tega je tretjina pokritih, dve tretjini pa odkritih površin. Povsem obnovljen je tudi hotel s 115 dvoposteljnimi sobami, apartmajem in suite, ter paviljon s 16 sobami. Na novo je zgrajena garažna hiša s 140 mesti. Ponudbo kompleksa s tremi zvezdicami dopolnjujejo programi zdravja in dobrega počutja.

BOHINJ

/24 UR.COM/ – Tudi v Bohinju načrtujejo izgradnjo obširnega vodnega parka, ki naj bi bil odprt že v prihodnji sezoni. Park bo obsegal kar 2000 m² vodnih površin in poživil turistično ponudbo.

SVETI ANDRAŽ

/VEČER/ – Tretjina ljudi iz te občine živi izven meja Slovenije. Pet let je minilo, kar so v fari Sv. Andraž v Vitomarcih prvikrat pomislibi, da bi pod domačo streho zbrali vse, ki so se v teh krajih rodili. Tako bo 6., 7. in 8. julija v Vitomarcih res srečanje blizu dva tisoč ljudi, domačinov, njihovih sorodnikov, znancev in priateljev od blizu in daleč.

ŽIROVNICA

/VEČER/ – Ljubljana bo od 24. do 29. avgusta 2003 gostila svetovni čebelarski kongres **Apimondia**. Pod okriljem istoimenske svetovne čebelarske organizacije ga bosta organizirala Čebelarska zveza Slovenije in Cankarjev dom. Gre za pomemben kongres, saj se ga bodo udeležili domači in tuji strokovnjaki, raziskovalci s področja čebelarstva, čebelarji in predstavniki čebelarske industrije. Velik pomen ima tudi zato, ker bo priložnost za predstavitev slovenske čebelarske zveze, promocijo kranjske čebele in celotne države v svetu. Apimondia 2003 je med drugim še priložnost, da Slovenci ponovno poudarimo pomen prvega čebelarskega učitelja, ki je večkrat omenjan v gorenjskih turističnih zapisih in v *Potih kulturne dediščine*. Slovenec Anton Janša (Avstrijeci so vedno trdili, da je Nemec) je v vaseh pod Stolom pustil neizbrisni pečat. Tam stoji njegov čebelnjak. V občini Žirovnica se pripravlja na obnovitev čebelnjaka.

MARIBOR

/VEČER/ – Zdaj je že "črno na belem", da je Maribor (dokončno) izgubil svoj edini letni kino na dvorišču Žolgarjeve šole na Taboru. Kino podjetje je nameč poslalo svetu za kulturo in znanost občine Maribor obvestilo, da mu je osnovna šola Slavka Slandra odpovedala prostor na dvorišču, svetu pa tudi sporoča, da trenutno ni lokacije za letni kino v Mariboru.

GORNJI PETROVCI

/VEČER/ – Jože Voeroš iz Gornjih Petrovcev je profesionalni monociklist. Doslej je dosegel že vrsto slovenskih in mednarodnih rekordov. Njegovo ime je že dokaj uveljavljeno predvsem v Franciji, Italiji, Aziji in Ameriki. Osvojil je več državnih in evropskih rekordov. Slovenijo je po dolgem in počez prevozil s 120 centimetrov visokim monociklom, v maratonski vožnji pa je prevozil 500 kilometrov visokem monociklu se je vpisal v Guinnessovo knjigo rekordov.

BLED

/GORENSKA ONLINE/ – Tri leta po smrti pisatelja in kiparja Toneta Svetine njegova likovna zapuščina (gre predvsem za znane varjene skulpture) nezadržno propada. Sin pokojnega Toneta Svetine, ki je tudi njegov edini dedič, Vojko Svetina, je zaradi prezadolženosti že prodal očetovo galerijo ob obali Blejskega jezera. Sosed Beno Zupan je že lastnik več Svetinovih plastik, v prihodnje pa ta dela namerava razstaviti tudi v galeriji, ki naj bi jo zgradil.

PORTOROŽ

/DELO ONLINE/ – Letališče Portorož: Sto minut "alpske panorame" Posebna poslastica, let, za katerega je treba plačati 30 tisoč tolarjev in med katerim si je mogoče ogledati Bovec, Triglav, Bohinj, Bled in Lesce (s polurnim postankom traja 100 minut).

SVETA TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH

/VESTNIK/ – Ljudske pevke iz Svetе Trojice so zaznamovale desetoletnico delovanja z izdajo druge kasete in zgoščenke svojih pesmi.

ŽUŽEMBERK

/DOLENJSKI LIST/ – Jože Pečjak izdeluje diatonične harmonike za odrasle in otroke. Naje igrajo že tudi mnogi ansamblji.

KUZMA

/VESTNIK/ – Najpomembnejša naložba v kuzemski občini v tem letu je gradnja vodovoda na Kuzmi, Gornjih Slavecih, Doliču, in Matjaševcih, medtem ko na Trkovi vodovod že imajo, toda ni v celoti izkoriscen. Krajani se srečujejo predvsem z romsko problematiko.

STROČJA VAS

/VESTNIK/ – Turistično društvo Pütar skrbi za lepo podobo krajev: Stročja vas, Globoka, Presika, Nunska Graba, Rincetova Graba in Podgradje. V omenjenih krajih je kar nekaj zanimivih točk, na primer staro šolo, cimbrača, stara približno 200 let; cerkev, studenček bistre vode itd.

Slovenija, moja dežela

Neurja, toča ...

1. junij – Takšno neurje, kot ga je v tem pozrem večeru doživel prestolnica, se menda ne zgodi pogosto. Padlo je toliko dežja, kot ga ob drugih pomladih ves maj. Veter, ki je pihal tudi šestdeset kilometrov na uro, je podiral drevesa in cestne svetilke, tako hude toče, velike kot kokošja jajca, pa meščani sploh ne pomnijo. Ujma, ki je udrihalo tudi po drugih delih države, pa ne bo ostala v spominu le po vremenskih rekordih, ampak tudi po obilni škodi, ki jo je povzročila.

3. junij – Nekaj podobnega, kar je spominjalo na pravi sodni dan, se je zgodilo na Dolenjskem v nedeljo, 3. junija, ko je toča padala na suha tla, kakor bi stresal gramoz iz sto in sto tovornjakov in potokla več kot sto odstotkov vsega pridelka, kot pripovedujejo prizadeti kmetje.

5. junij – V Mariboru ni bilo toče; mnogi so bili prepričani, da gre zasluga za to letalski obrambi pred njo. Zatrjujejo namreč, da bi si tudi Ljubljana in Dolenjska prihranili velik del tiste škode, ki jo je povzročila toča, če bi v točenosne oblake poletela letala in vanje stresla srebrev jodid. Nekateri menijo, da je škoda bistveno večja od stroškov, ki jih terja učinkovita obramba z letali. Zato se čudijo, da država varčuje na napačnem koncu, saj bo tudi tisto škodo moral nekdo plačati.

19. junij – Brežice, Mirna – Pšenica: uničena! Koruza: uničena! Vinogradi: uničeni! Sadovnjaki: uničeni! Zelenjavni vrtovi: uničeni! Takole bi lahko v slogu kratkih vojaških operativnih poročil opisali posledice nevihtne ujme, ki se je razbesnela nad nekaterimi deli brežiške in krške občine. Toča, debela kot oreh, je v zadnjih dneh udarila še v drugo. Pustošila je tudi v severnem in vzhodnem delu trebanjske občine. Na območju Šentlovrenca, Čateža, Mirne in Šentrupertu so bili popolnoma uničeni poljski pridelki, sadovnjaki in vinogradi. Najbolj prizadeti kraji v brežiški občini so Mostec, Kapele, Podvinje in Dobova, hudo pa je bilo tudi na območju Cirnika, Koritna, Obrežja in Jesenic na Dolenjskem.

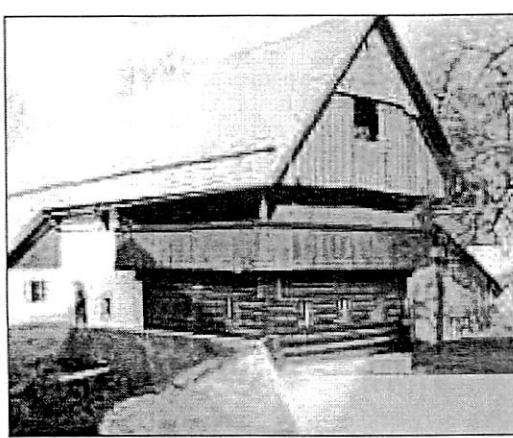
27. junij – Maribor, Slovenske gorice – Neurje s točo, ki je zajelo Maribor in okoliške kraje, je prizadejalo nekaterim kmetijskim proizvajalcem veliko škode. Po besedah direktorja Kmetijskega zavoda v Mariboru Boruta Ambrožiča je toča najhuje klestila v osrednjih Slovenskih goricah, zlasti na Zavru ter v Selcah, Voličini, Crmiljenšaku, Vitomarcih in okoliških krajih. Najhujšo škodo je toča povzročila v sadovnjakih in vinogradih, prizadete pa so tudi mnoge poljščine, še zlasti pšenica in koruza. Nekaterim sadjarjem in vinogradnikom v pasu od Zavrha do Vitomarcev je toča uničila praktično ves pridelek.

DOL PRI MEDVODAH

/VEČER/ –

Ni veliko manjkal, pa bi hiša, ki ima na tramu vrezano letnico 1765, končala s podobno usodo kot tista na Studenčicah ali ona na Tehovcu, vse v občini Medvode: podrli so jih, les pokurili, kamnenje pa zravnali z zemljo.

Bržkone je hiša še kakih sto let starejša. Prvotni lastniki, nekdaj se je tu po domače reklo Pr

Kocjan, so šli s trebuhom za kruhom čez Veliko lužo. No ti so jo bržkone za mali denar konec 19. stoletja prodali, da so imeli za pot. Kupili so jo Dolinčevi iz Zgornje Senice. V hiši so rodovi živeli tja v naš čas, do leta 1975, od takrat pa je hiša vztrajno propadala. Sedanjii lastniki so jo že kanili podreti, a je niso smeli, ker je pod spomenisko zaščito. Nekatera dela niso bila opravljena strokovno, zato oko poznavalca takoj zazna, kje so ga pri obnovi polomili: streha, dimnik, pa še kaj bi se našlo. Obnova je stekla leta 1999, notranjost, ko bo končana, pa bo hraniла predmete, ki so jih po okoliških vaseh našli in popisali študentje etnologije.

Nove knjige

Zvone Žigon
Iz Spomina v prihodnost
Slovenska politična emigracija v Argentini

LJUBLJANA /DRAGICA BOŠNJAK/ – Iz spomina v prihodnost - slovenska politična emigracija v Argentini je naslov obsežne knjige avtorja dr. Zvoneta Žigona, ki so jo pri Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU, izdali v zbirki *Migracije*. Avtor v monografiji predstavlja izsledke svojega desetletnega raziskovanja etnične identitete slovenskega izseljenstva s poudarkom na Slovencih v Argentini; osvetluje teoretsko ozadje obravnavane tematike - politično socializacijo, etnično, narodno, nacionalno in versko identitetu, opisuje izseljevanje Slovencev v Argentino, zgodovinske vzroke povojne emigracije, razvoj organiziranosti izseljencev in odnos politične emigracije do matične domovine ter argentinske oblasti, v sklepem delu pa obravnava notranjo strukturo te skupnosti - odnose med vero oziroma cerkvijo ter politiko, ideologijo in etnično identiteto. Dodatek vsebuje obrširna pisna razmišljanja članov te skupnosti, daljše intervjuje in avtorjev dnevnik z zadnje študijske poti. Tako ta del daje knjigi ne le dokumentarno, temveč tudi literarno, človeško vrednost.

To je dvanajsta knjiga na seznamu znanstvenih monografij in zbornikov s področja izseljenskih študij, ki so jih raziskovalci tega Inštituta objavili pri Založbi ZRC v zadnjih sedmih letih. Prva od teh knjig je izšla leta 1995 kot 6. zvezek novoustanovljene Zbirke ZRC.

Urednica zbirke *Migracije* je Janja Žitnik, izdajatelj Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.

Dr. Zvone Žigon

je vse svoje strokovno ustvarjanje posvetil vprašanjem (slovenskega) izseljenstva. Že kot študent novinarstva je prepotoval slovenska izseljenska središča po Evropi in Južni Ameriki. Tematiko dvojne etnične identitete v izseljenstvu (kar je bila tudi tema njegove diplomske naloge leta 1993) je spremljal kot novinar, podiplomski študent antropologije in raziskovalec na Inštitutu za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU. V magistrski nalogi (po kateri je nastala knjiga *Otroci dveh domovin, Založba ZRC 1998*) se je posvetil ohranjanju slovenske etnične identitete med potomci izseljencev v Južni Ameriki, čedalje bolj pa ga je privlačilo vprašanje povezav med političnostjo in etničnostjo v izseljenstvu. Na to temo je junija 2000 tudi doktoriral. S svojimi prispevki redno sodeluje v domačih in tujih časopisih, strokovnih revijah, na simpozijih in predavanjih. Sedaj je zaposlen na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, kjer deluje na področju snovanja izseljenske politike. Za doktorat, na katerem temelji besedilo pričajoče knjige, je marca 2001 prejel nagrado Klinarjevega sklada FDV.

Vodnik po operah slovenskih skladateljev

LJUBLJANA /DNEVNICK/ – Dr. Henrik Neubauer, doajan slovenske operne in baletne umetnosti, je na Pedagoški fakulteti v Mariboru predstavil svojo novo knjigo *Vodnik po operah slovenskih skladateljev*. Dr. Neubauer je nekdanji baletni solist, izredni profesor na ljubljanski Akademiji za glasbo, koreograf izredno uspešnih baletov *Romeo in Julija*, *Spartak* in *Ognjena ptica*, če naštejemo le nekatere, operni režiser in pedagog se je vedno zavzemal za čim večjo prisotnost slovenskih skladateljev na naših odrih. V dokaz, da slovenska opera dela obstajajo, je na predstavitev zavrtel tudi video posnetke vseh oper slovenskih skladateljev.

Vodnik po slovenskih muzejih

LJUBLJANA /STA/ – v Knjarni Konzorcij so predstavili *Vodnik po slovenskih muzejih*, ki ga je nedavno izdala Založba Mladinska knjiga. Vodnik je doslej najcelestovitejši pregled 252 slovenskih muzejev in galerij. Predstavljeni so tako veliki, klasični muzeji in galerije kot njihove dislocirane enote, spominske sobe znanih Slovencev, muzeji na prostem, tehnični spomeniki in likovne zbirke.

Zbornik o slovenskih mobilizirancih

MARIBOR /VEČER/ – Nemška mobilizacija Slovencev v drugi svetovni vojni, je naslov zbornika, ki so ga napisali Jože Dežman, Ludvik Puklavec in dr. Marjan Žnidarič.

Kultura Slovenija

Neue slovenische Kunst razstavlja v Avstraliji

CANBERRA /STA/ – V sredo, 20. junija, so v galeriji ANCA v Canberri odprli razstavo *Streljajte na umetnika!*, ki jo je pripravil Slovensko-avstralski inštitut s pomočjo ministrstva za kulturo RS ter slovenskega veleposlaništva v Canberri, arhivske posnetke pa so prispevali filmski arhiv Slovenije, RTV Slovenija in Michael Benson. Razstava prikazuje serijo naslovnic tednika *Mladina*, ki jih je oblikoval Zdravko Papic v letih med 1987 in 1991, izbrane projekte dveh skupin umetniškega kolektiva *Neue slovenische Kunst* (NSK) - skupin *Laibach* in *Novi kolektivizem*, filmsko gradivo iz časa kulta osebnosti in film Michaela Bsona o dejavnosti NSK. Razstavo bo oktobra mogoče videti v Sydneju kot del multimedijijske prireditve Carnivale, v začetku prihodnjega leta pa bo odpotovala v Adelaide.

Uroš Lajovic v Beograjski filharmoniji

LJUBLJANA /VEČER/ – Maestro Uroš Lajovic je pred kratkim postal šef dirigent Beograjske filharmonije.

Nova sezona prireditev Imago Sloveniae

LJUBLJANA /STA/ – Nacionalni projekt *Imago Sloveniae - Podoba Slovenije*, ki je leta 1994 nastal iz potrebe po oživitvi kulturne podobe starih mestnih jeder, bo javnosti že osmič ponudil bogat kulturni program. Letos bo v različnih objektih kulturne dediščine v 27 slovenskih krajih na ogled skupno 56 kulturnih prireditvev. V Imagu poleg tega pripravljajo še 20 dogodkov v okviru prireditve *Poletje v Stari Ljubljani*, zaključek tega festivala - *Noč v Stari Ljubljani* - pa bo ponudila še dodatnih 20 prireditvev. Svečano odprtje letošnje sezone, ki bo hkrati tudi začetek *Poletja v Stari Ljubljani*, bo 28. junija, v ljubljanski frančiškanski cerkvi z nastopom Orkestra Slovenske filharmonije in Slovenskega komornega zborja. Prireditve se bodo končale sedmega septembra, ko bodo z muzejskim vlakom potovali skozi nekatere kraje, ki bodo gostili festival.

Stalna razstava na Bolfenku

MARIBOR /VEČER/ – Stalna razstava zajema teme *Zgodovina in obnova sv. Bolfenka*, *Pohorje nekoč*, *Zgodovina smučanja in Zlata lisica ter Razstava mi-neralov in kamnin Pohorja in Kobanskega* odslej pa se pridružujeta dve novi; *Pohorski coklarji* in *Zdravilna zelišča Pohorja in okolice*.

Obletnica –

Josip Murn Aleksandrov

LJUBLJANA /STA/ – Pesmi *Ne vem, kdo bolj je tožen, Ko dobrave se mrače, Pa ne pojdem prek poljan, Dolga, dolga je zimska noč, Prišla je jesenska noč* sodijo med najbolj zname lirske izpovedi v slovenski književnosti. Njihov

avtor, Josip Murn Aleksandrov, je 18. junija pred natanko 100 leti, kot pred njim Kette, umrl v Cukrarni. Poleg pesmi je Murn pisal še prozo, kratke črtice in novele, a se v pripovedniku, zaradi zgodnje smrti - umrl je star 22 let, ni uategnil razviti.

Pet dni folklora in Lent

MARIBOR /VEČER/ – Mesec junij je v Mariboru v znanimenju festivala Lent, odprli so ga z Verdijevim Requiem Tudi Folkart, tradicionalni mednarodni folklorni festival, iz katerega je *Festival Lent* pravzaprav nastal, bo spet pester kot že vsa leta doslej.

Kozinova nagrada

LJUBLJANA /DNEVNIK/ – Društvo slovenskih skladateljev podeli vsako leto Kozinovo nagrado za zaokroženi umetniški opus. Letos so se tako odločili za skladatelja Iva Petriča. Prepričali so jih predvsem njegovi godalni kvarteti: so namreč svojevrstni presek vseh skladateljev ustvarjalnih premikov.

Nagrada "kresnik"

LJUBLJANA /DNEVNIK/ – Na ljubljanskem Rožniku so, že enajstič zapovrstjo, razglasili dobitnika Delove nagrade "kresnik" za najboljši roman, objavljen v minulem letu. Nagrado je dobil pisatelj Drago Jančar za roman *Katarina, pav in jezuit*. To je 472 strani dolg roman in pripoveduje zgodbo o treh junakih in njihovih življenjskih poteh.

Akademskemu pevskemu zboru Tone Tomšič visoka nagrada

VARNA /24UR.COM/ – Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane je na mednarodnem zborovskem tekmovanju, ki je potekalo v bolgarski Varni v konkurenči 26 zborov z vsega sveta, okronal svoj uspeh z veliko nagrado (*Grand Prix*) *Varna 2001*, ki vodi na finale za veliko nagrado Evrope 2002.

NUK
1774

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani prireja ob deseti obletnici osamosvojitve Slovenije razstavo

KONČNO SAMOSTOJNI

Vloga slovenskih izseljencev-zdomcev

v procesu osamosvajanja

Republike Slovenije

19. junij - 20. julij 2001

Avtorica: Rozina Švent

In kakšna je bila ta vloga naših izseljencev-zdomcev?

1. S svojimi pismi posameznim nosilcem političnega življenja in z javnimi shodi so skušali vplivati na javno mnenje in ljudi pridobiti za to, da bi v procesu osamosvajanja Slovenije priznali njen samostojnost in neodvisnost.
  2. Prizadevali so si zgladiti vse medsebojne politične spore, ki so jih ločevali vsa povojna leta in istočasno doseči sozvočje z interesami in prizadevanji ljudi v domovini Sloveniji.
  3. Z zbranimi finančnimi sredstvi (samo v ZDA so zbrali preko 2 milijona dolarjev), so skušali pomagati pri uveljavljanju demokratičnih sprememb v Sloveniji (podpora različnim političnim strankam), del sredstev pa so namenili tudi za povračilo vojne škode, ki so jo Sloveniji povzročile vojaške akcije JLA (desetdnevna vojna za Slovenijo).
  4. Ustanovili so Svetovni slovenski kongres (SSK), organizacijsko skupnost Slovencev v domovini in po svetu, ki temelji na zavezanosti slovenstvu in njegovi kreptivi ne glede na nazorske, strankarske in druge razlike. Ustanovni sestanek je potekal prav v času osamosvajanja oz. agresije JLA na Slovenijo (27. - 28. 6. 1991 v Ljubljani) - tako, da so zbrani delegati odigrali tudi zelo pomembno vlogo pri obveščanju svetovne javnosti o dogajanju v Sloveniji.
  5. V svojem tisku so temu dogajanju namenili izredno veliko pozornosti – predvsem s članki v tujih jezikih, ki so bralce seznanjali z zgodovino Slovencev in utemeljevali potrebo po osamosvojitvi Slovenije ter jih istočasno obveščali tudi s trenutnim dogajanjem v Sloveniji.
- Ob vsem tem moramo zapisati še to, da smo vsi Slovenci (ke) vsemu svetu ponovno dokazali, da zmorno delovati in se boriti složno, kadar gre za naše skupne, najvišje cilje = **za samostojno, svobodno in demokratično Republiko Slovenijo**.

Žal, je bilo med izseljenci-zdomci tudi veliko posameznikov, ki so se vse svoje življenje na različne načine borili za samostojno Slovenijo-vendar jim ni bila usojena ta milost, da bi ta slavnostni trenutek dočakali. Toda dočakali so ga njihovi sinovi, hčere, vnuki ...

Postal Lojze Košorok iz Slovenije/

Razstava v frančiškan-skem samostanu

MARIBOR /VEČER/ – V dvorani frančiškanskega samostana v Mariboru je na ogled razstava likovnih del iz šestnajstih slovenskih frančiškanskih samostanov in cerkva na temo življenja sv. Frančiška Asiškega, ki je nastala ob promociji monografije *Frančiškove podobe* ljubljanske založbe Brat Francišek, z besedilom doktorske disertacije Marije Sečnik, opremljene s fotografijami Marjana Smerketa. Profesorica teologije in absolventka Oddelka za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani je svojo disertacijo zasnovala v smislu topografskega pregleda likovnih del po posameznih

frančiškanskih samostanov in cerkvah v Sloveniji, hkrati pa je sistematično obdelala tudi najpogosteje ikonografske motive iz Frančiškovega življenja.

Oreonov zmagovalec

LJUBLJANA /JANA/ – Na tekmovanju so se sopadli novi glasbeni in pevski talenti. Zmagovalec *Orionove pesmi leta* je bil pater Janez Frlež, doma iz Stoperc v Halozah.

"Slovenčina in slovenska kultura v zdomstvu"

Izdal Zavod RS za šolstvo Knjigo lahko naročite po telefonom +386 1 3005 100 ali faksu +386 1 3005 199

Prejeli smo za objavo

Nasledstvo Karantanije

Dr. Jožko Šavli, KdB, FSAI, FAS, Gorica

V Glasu Slovenije (aprila 2001) je bil v razdelku *Iz dnevnika urednice* objavljen članek z naslovom "Kmalu bo deset let... formalnopravne naslednice davne Karantanije". Članek je tehten, dokaj natančen, vendar bi ga kljub temu rad nekoliko dopolnil. Problem je namreč v besedi "formalnopravnem", ki jo je treba umevati nekoliko drugače.

Da lahko pravilno dojamemo celoten obseg tega vprašanja, moramo poseči nazaj, v zgodnje obdobje Karantanije. Najprej v letu 745, ko je Karantanija v zameno za pomoč krščanskih Bavarcev proti Obrom morala priznati vrhovnost kralja Frankov. To naj bi bila izguba "notranje" samostojnosti, kot nam pod vplivom liberalne in jugoslovanske ideologije razlagajo v šoli. V resnici je bil frankovski kralj varuh krščanske Evrope, in priznanje njegove vrhovnosti je pomenilo pristanek na pokristijanje in vključitev v krščansko Evropo (takratno Evropsko unijo).

Leta 820 naj bi Karantanija v smislu omenjene ideologije izgubila še "zunanjo" samostojnost, in postala navadna frankovska grofija, zato ker se je bila pridružila protifrankovskemu uporu Ljudevita, kneza v Slavoniji. Toda zgodovinski viri kažejo drugačno sliko. Za kaj je pravzaprav šlo?

V skupnosti krščanskih narodov v okviru Frankovskega kraljestva so poleg civilne uprave, ki so jo tvorile vojvodine in grofije, obstajala še vojaška poveljstva ali krajine, ki so se takrat raztezale preko več vojvodin. Ozemlje južno od Drave (Kranjska, del ožje Karantanije, Slavonija) je pripadalo poveljstvu Furlanske krajine. Na čelu te krajine je bil nasilen poveljnik Kadolaj, proti kateremu se je bil uprl knez Ljudevit v Slavoniji, pridružili pa so se mu tudi Kranjci in del Karantancev. Frankovske vojske so šele na tretjem pohodu leta 822 porazile Ljudevita.

Na drugem pohodu pa so ob povratku prisilile Kranjce in del Karantancev, da so znova sodelovali z Balderikom (naslednikom Kadolaja). Navedbo o tem najdemo v Gradivu za zgodovino Slovencev (Fr. Kos, II. knjiga, 61). Latinsko besedilo v izvirnih listinah je naslednje: *Quibus reversis domum, Carniolenses et quindam Carantanorum, qui ad Liudevitum se contulerant, Baldrico nostro duci manus dederunt* (*Vita Hludowici imperatore anonymo*, c. 33, MG. SS. II 625). In drugi vir: *Quibus domum reversis Carniolenses, qui circa Savum fluvium habitant et Foroiuliensis pene contigui sunt, Baldrico se dediderunt; idem et pars Carantanorum, quae ad Liudewiti partes a nobis defecerat, facere curavit* (*Annales regni Francorum ad a. 820*). Značilen izraz manus dederunt – podali roko, sodelovali.

V teh navedbah ni ničesar o kaki izgubi "zunanje" samostojnosti. Uprli so se namreč Kranjci in del Karantancev. Karantanija obstaja kot vojvodina še naprej, kar je npr. Bavarska prenehala biti že 788. Tega nemška stran ne more dobro prenesti, vsled tega razglaša Karantanijo kar za bavarsko Vzhodno krajino (npr. Reindel). Vojvodi slovenskega rodu, za Valhunom še: Domicijan, Pribislav, Semika, Stojmir in Etgar, so se vrstili na vladni približno do 828. Zatem so, kot navaja *Conversio*, sledili trije vojvodi Bavarci, duces Bagoarii, po imenu Helmvin, Albgar in Pabo. Slednji je nastopil šele 844. Toda vir *Excerptum de Carentanis* imenuje te vojvode *duces Carentanorum*. – Ker je po karantanskem pravu (Slavica lex) veljala pravica do nasledstva tudi po ženski strani (za razliko od germanskega prava), so ti vojvodi imeli nedvomno karantanske matere, sicer bi bili tuji in po karantanskem pravu ne bi imeli pravice vladati deželi. Karatanec po materini strani je bil pozneje tudi znameniti karantanski vojvoda Arnulf Koroški, ki je postal kasneje kralj in tudi cesar.

V političnih razmerah, ki so v Jugoslaviji vladale že po prvi in še bolj po drugi vojni, se je moralno slovensko zgodovinopisje ukloniti Belogradu. Slovenci s svojo zgodovinsko državnostjo, ki so jim jo odrekali že nemškonacionalni krogi v monarhiji, niso smeli nadkriljevati južnoslovenskih narodov, predvsem ne Srbov. Vsled tega je moralna biti samostojnost Karantanije žrtvovana. Naj navedem le pisanje B. Grafenauerja, kot enega najbolj vidnih zgodovinarjev.

Omenjene vojvode imenuje "grofje Bavarci", in nadaljuje: "To, da je upravljal (Karantanijo) grof namesto kneza, je bil samo zunanj izraz nadvse pomembnega dejstva... Kot grofija je bila pridružena pravemu (frankovskemu) državnemu ozemlju" (Zgodovina... 1965, str. 5).

Karantanjsko državno pravo se z imenom Slavica lex izrecno omenja okoli 1010, ko grofica Wichburga, ustanoviteljica, ob posvetitvi cerkve ženskega samostana pri Sv. Juriju ob Jezeru na Koroškem podari letemu neko posestvo po slovenskem pravu – *cum communis omnium Slavica lege*. Tako nam leta 1848 iz ustrezne listine navaja koroški zgodovinar Ankershofen. Toda že ob koncu stoletja ima drugi zgodovinar Jaksch navedeno le: *cum omni communis lege*, brez "Slavica". Potem takem očitna ponaredba (Glej nadrobno pri J. Malu: Osnove ustoličenja karantanjskega kneza, GMS 1942, str. 6). V tem primeru vidimo, da je imela karantanjska ženska tako pravno kot opravilno sposobnost, in je lahko sama ustanovila, darovala oz. vršila pravna dejanja. Tega npr. germanska ženska ni mogla. In tudi ta okoliščina tako zelo moti nemško stran.

Karantanjsko pravo je bilo tako kot druga prava vezano prvotno na osebo. Tudi če se je nekdo nahajal v drugi deželi, so mu morali soditi ali ga obravnavati po njegovem pravu. V ta namen je bilo treba poprej podati tudi ustrezno izjavo o njegovi pravni pripadnosti (professio iuris). Šele od 10. stol. dalje postaja in postane omenjeno pravo ozemeljsko in se nanaša na deželo oziroma državo. Ko na ozemlju prvotne Karantanije nastane več vojvodin, preide to pravo na vsako od njih. Vsled tega so "državno neposredne" (reichsunmittelbar), torej države v kraljestvu in cesarstvu, ki je sodržavje (konfederacija) z naslovom Sveti Rimski cesarstvo, in preneha šele pod prisilo Napoleona leta 1806.

Ko so Habsburžani leta 1282 prevzeli Avstrijo, Štajersko in Kranjsko, in 1335 tudi Koroško, se je ime Avstrija, kjer so najprej stolovali, začelo širiti še na druge karantanske dežele. Ime Avstrija za Karantanijo je postopoma prevladalo. Vojvoda Rudolf IV. Habsburg je leta 1359 v ponarejeni listini *Privilegium maius* navajal stare karantanske pravice, ceš da jih je cesar Friderik I. podelil Avstriji ob njenem povzdigu v vojvodino leta 1156. Toda na cesarskem dvoru v Pragi so njegovo listino zavrnili. Ko pa je Habsburžan Friderik III. postal cesar, je omenjeno listino leta 1453 razglasil za državno. Ponaredba je bila v bistvu le v tem, da je na mesto Koroške kot osrednje dežele stopila Avstrija (današnja Sp. Avstrija), ki pa je bila prav tako karantanska, četudi Avstriji to vztrajno spregledujejo ali kar naravnost tajijo.

Odkar je avstrijski, po zgodovinskem izročilu še vedno karantanski vladar, postal 1440 kralj in potem 1452 cesar, je kraljevsko cesarska simbolika povsem nadkrilila karantanjsko izročilo. Na pečatu upodobljeni vladar nima več praporja s panterjem, temveč s kraljevskim orlom. Toda isti vladar se hodi še vedno umeščat po karantaskih deželah: na Koroškem še po starodavnem obredu ustoličevanja do 1414, in potem poklanjanja do 1728. Vedno samo v slovenskem jeziku in to na izrecno zahtevo plemstva. Po drugih kraljestvih je vse umestitveno obredje vladarja potekalo zgolj v latinščini.

Konec prve svetovne vojne je prinesel zlom in zaton stare Avstrije (Karantanijo), katere vladar je bil tudi cesar in kralj drugim deželam. Nova republika Avstrija po prvi vojni ni bila naslednica prejšnje Avstrije oziroma Karantanije v pravnem smislu, in prav tako ne nova Jugoslavija, v kateri smo se znašli Slovenci. Toda republika Avstrija in od 1991 samostojna Slovenija sta, četudi ne formalno pravno, vendarle naslednici prvotne Karantanije, katere nasledstvo ni jezikovnega značaja, temveč karantanjsko zgodovinsko in državno izročilo.

Dr. Jožko Šavli, KdB, FSAI, FAS

se je rodil leta 1943 v Tolminu. Po maturi je diplomiral na Ekonomski fakulteti ljubljanske univerze. Po nekaj letih poučevanja je nadaljeval študij na dunajski univerzi, kjer je bil leta 1975 promoviran za doktorja družbenoekonomskih znanosti. Zatem se je vrnil k poučevanju na Srednji trgovski šoli s slovenskim učnim jezikom v Gorici (Italija). Jožko Šavli izhaja iz podeželskega okolja Soške doline, ki je bila v zgodovini od nekdaj stičišče različnih narodov. Tu so se vedno med seboj prepletali slovenski, italijanski in nemški kulturni vplivi. Takšno okolje je Šavli vzpostavil k raziskovanju kulture, zgodovine in še posebej imenoslova v vzhodnoalpskem prostoru. Šavli je skupaj s pok. Matejem Borom in Ivanom Tomažičem avtor knjig o Venetih, naših davnih prednikih, zgodovine, ki marsikom na današnjih in bivših jugoslovenskih prostorih, vključno s posamezniki iz Slovenije "ne paše". Zoper drugi si hočejo raziskave zgoraj omenjenih prisvojiti. Dr. Šavli ni bil malokrat ignoriran s strani slovenskih medijev, zgodovinarjev in dnevnje politike, toda svoje raziskave uporno še naprej podkrepljuje s podatki in dejstvi, ki jih neumorno išče po svetovnih knjižnicah. Iz življenjepisa dr. Jožka Šavlia in Glas Slovenije/

Dogajalo se je pred desetimi leti

1991

Stanka Gregorić

Slovensko Pismo

od Pisma do Pisma

Je dogodek zbrala STANKA GREGORIĆ

4.5. je v Melbournu redni letni občni zbor Avstralske slovenske konference. Na Konferenci, ki zaseda skoraj ves dan in na kateri so prisotni referenti Slovenskih narodnih svetov iz Sydneja, Melbourn, Canberre, Brisbane, pa tudi opazovalci iz Južne Avstralije, dodajo Statutu ASK-ja nekaj novih členov, potrdijo izvolitev delegatov za Svetovni slovenski kongres in se pogovorijo še o drugih tekočih vprašanjih. Tega dne zberejo skoraj 1.800 dolarjev za fax-mašino tajništvu ASK-ja.

5.5. nadaljujejo s sestankom Upravnega odbora ASK-ja, prav tako v Melbournu, v prostorih Verskega in kulturnega središča Kew.

7.5. izide pri Mladinski knjigi v Ljubljani antološična zbirka poezij in liričnih razmišljajev Berta Pribca iz Canberre, pod naslovom PROZORNI LJUDJE. Knjigo je moč naročiti na naslov: Bert Pribac, 37 Cockrane cresent, Theodore 2905 A.C.T. Australia.

9.5. se v Melbournu prvič srečajo zastopniki in učitelji etničnih jezikov, ki se ukvarjajo z ureditvijo in sestavo učnih načrtov ali poučujejo določeni jezik. Na konferenci se dotaknejo osnutka učnega načrta za poučevanje tujih jezikov v 11. in 12. razredu srednje šole. Navzoči so tudi zastopniki Slovencev: iz NSW Mariza Ličan in Olga Lah, iz Viktorije Aleksandra Ceferin.

24.5. sta pred štiridesetimi leti iz Lemonta v ZDA krenila v Avstralijo prva dva franciškanska patra, ki naj bi začela živeti s svojimi rojaki in postavila temelje verskega in kulturnega življenja med avstralskimi Slovenci: pater KLAUDIJO OKOREN in pater BENO KORBIC.

26.5. organizira Avstralska slovenska konferenca po vsej Avstraliji volitve v izvršni odbor Slovenske izseljenske matice v Ljubljani. Za podpredsednika je izvoljen Cvetko Falež iz Canberre, za člena pa Ivo Leber iz Melbourn.

2.6. pride do mirovno protestnega komemorativnega shoda Slovencev v Viktoriji, ki ga organizira Slovenski narodni svet. Kljub slabemu vremenu se zbere pred Parlamentom več kot 300 ljudi z zastavami, nagneljki in transparenti. Govorijo predstavniki SNS-ja in mladine.

Melbourne, 1991 – Katedrala St. Patrik, maša za mir

9.6. pripravi Slovensko društvo Melbourne razstavo likovnih in ročnih del, posvečeno nedavno umrli avstralski Slovenki, mladi Ireni Birsu, ki se je prav tako ukvarjala s slikarstvom. Tega dne dobi nagrado za najboljši umetniški izraz Katarina Strancar, hčerka odbornika Slovenskega narodnega sveta Viktorije, Karla Strancarja. Nagrada za originalnost dobi Daniel Pišotek.

Na fotografiji spodaj desno je kompozicija TRAMVAJ, za katero je dobila Katarina nagrado.

13.6. pošlje Skladu za slovenski jezik na Macquarie univerzi v Sydney ček na 250 dolarjev slovensko podjetje GORENJE PACIFIK.

14.6. sprejme sydneyjski Slovenian Studies Foundation Trust pismo od slovenskega podjetja Eurointernational iz Melbourn, v katerem obljubljajo da bo "Euro tudi v prihodnje, po svojih močeh pomagal Skladu za slovenski jezik, saj se zavemo, kako pomembno je, da bodo tudi prihodnje mlade generacije avstralskih Slovencev doumele, da narod živi le toliko časa, dokler govorji svoj jezik in ohranja svojo kulturo."

15.6. SLOVENSKA NOČ v Sydney, v Slovenskem društvu Sydney, dohodek gre v korist študija slovenščine na Macquarie univerzi. Za zabavo poskrbi ansambel Veseli Gorenjci s pevko Olgo Gomboc. Zrebanje velike vseavstraliske loterije. Kulturni spored. Prisotni visoki gosti iz slovenske skupnosti in iz avstralskega društveno političnega življenja, med njimi tudi g. Ted Grace.

V drugi polovici julija je bila v Melbournu cela vrsta sestankov zaradi preusmeritve etničnih radijskih programov na SBS Radiu 3 EA. V imenu slovenske jezikovne skupine se jih je udeleževala koordinatorka slovenskega programa na tej radijski postaji, Helena Leber. Borila se je, da bi Slovenci zadržali svojo oddajo vsaj dvakrat na teden najprej v Ethnic Affairs Commission, čez nekaj dni je priredil sestanek Ethnic Community Council of Victoria, radijci SBS Radia 3 EA pa so imeli kar celo kopico sestankov, na katerih je prihajalo do žolčnih razprav zaradi diskriminacije manjših etničnih skupin.

16.6. se v pisarni slovenskega podjetja Eurointernational v Melbournu srečajo predstavniki slovenskih društev in organizacij s pomočnikom sekretarja ministra za zunanj

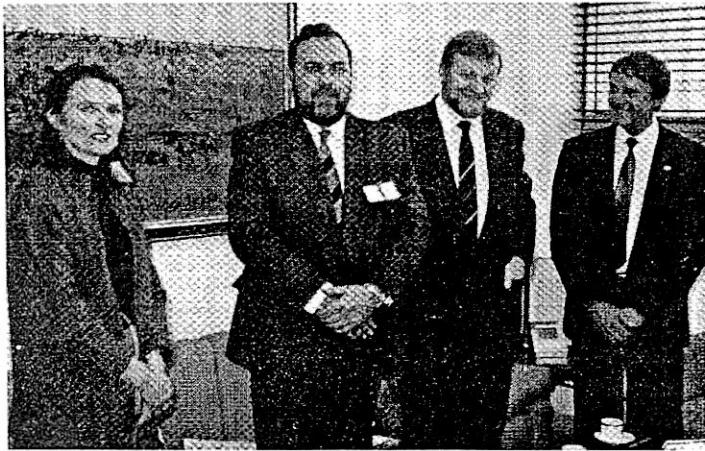

Sydney, 1991 – Sydnečani dočakajo Dušana Lajovica, predsednika SNS

Morda niste vedeli, da ...

– sta Melbournčana Garry Moore, strokovnjak za mednarodno pravo in odvetnica Sherril O'Connor Šraj (spodaj na fotografiji), sopoga našega rojaka Pavla, prevedla prvo slovensko ustavo v angleščino. Sherril je Avstralka, ki izredno lepo govori slovensko.

1991

Dogajalo se je pred desetimi leti**Slovensko Pismo**

Canberra 1991 – v avstralskem parlamentu pri zunanjem ministru Garethu Evansu; z leve Sherril O'Connor Šraj, Garry Moore, Gareth Evans in Marjan Kovač

zadeve Jugoslavije, Zvonetom Draganom in z jugoslovenskim ambasadorjem v Canberri dr. Borisom Cizljem.
Oba predstavita rojakom današnjo politično situacijo v Sloveniji in njeno bodočnost.

16.6. prispejo na melbournško letališče(po devet urni zamudil) z JAT-ovim letalom novinarji mariborskega tednika 7D: Srečko Niedorfer, Gloria Marinovič in odgovorni za oglašni oddelek, Janez Toplak. Najprej se z njimi ustawimo v Slovenskem primorskem socialnem klubu Jadran, kjer nas lepo pogostijo z večerjo, zadržimo pa se tudi na kratkem pogovoru s predsednikom društva Dinotom Rupnikom.

16.6.srečam na melbournškem letališču Slovenca iz Gibslanda, Ludvika Martina, ki odhaja v Slovenijo, kjer naj bi se kot opazovalec udeležil Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

Canberra, 1991 – pri prvem ministru Avstralije; z leve Marjan Kovač, Bob Hawke, Elica Rizmal in Florjan Falež ml.

17.6. se oglašijo v slovenski jutranji oddaji novinarji 7 D iz Maribora. Čez dan se odpravijo v družbi Elice Rizmal in Stanke Gregorič v naravo, na Dandenong Mountains, kjer se v nekem živalskem vrtu navdušujejo s kengurji, avstralskimi ptiči in drugimi živalmi. Zvečer se udeležijo sestanka Slovenskega naravnega sveta, kjer podarijo Stanki Gregorič, kot najbolj oddaljeni bralci 7 D nagrado-lepo knjigo NA-PREJ ZASTAVE SLAVE.Ugotovimo pa, da sta najbolj oddaljeni bralci v resnici Elica in Vinko Rizmal, vendar se je njihova prijava nekje zagubila. Druga najbolj oddaljena bralca pa je Marinka Robar iz Hawthorna, v Melbournu.

17.6. je Slovenski narodni svet Viktorije tudi razpravljal o končnih pripravah na veliko slavje na Melbourne City Square-u, kjer naj bi vsi Slovenci Viktorije proslavili slovensko neodvisnost. Sestanku je prisostvoval tudi predstavnik slovenske mladine, Lenti Lenko.

Priprave na proslavitev osamosvajanja Slovenije tečejo tudi med rojaki v Sydneju, ki natisnejo nekaj tisoč letakov z angleškim tekstrom-podatki o Sloveniji. Delo Vladimirja Menarta, slovenskega sydneyjskega odvetnika. Sydneyčani razpoložijo te letake po vsej Avstraliji.

26.6. zvonijo po Avstraliji telefoni že na vse zgodaj. Slovenci se obveščamo o zgodovinskem dogodku:Slovenija je proglašila svojo neodvisnost! Mene zбудi Jože Vah, predsednik SNS-ja iz Queenslanda in mi pove novico.Smo navdušeni do solz, zaskrbljeni, si čestitamo, kličemo svoje drage v Slovenijo....

Svojo osamosvojitev proglaši tudi Hrvaška!

Popoldan se zberemo v Verskem in kulturnem središču v Kew. Štefan Merzel, ki že nekaj tednov pridno izdeluje plakate in razne napisne za proslavo, obesi pred cerkvico velik transparent:NEW COUNTRY SLOVENIA IS BORN!

V cerkvici molimo za Slovenijo, potem pa si nazdravimo s šampanjcem. Posnema SBS etnična televizija. In sploh postanemo Slovenci po vsej Avstraliji najbolj iskani za intervjuje vseh avstralskih medijev.

Slovenija in obrazi avstralskih Slovencev so na TV ekranih vsak čas...

27.6.Dan, ko se konstituira Svetovni slovenski kongres. Naši delegati so v Ljubljani, vendar prihajajo iz Slovenije vse bolj razburljive novice o agresiji Jugoslovanske armije na našo domovino. VOJNA!

To je začetek razburljivih dni:telefoniranj, pošiljanj fax sporočil avstralskim medijem in politikom, vključno predsedniku Avstralije, Bobu Hawku in senatorju Garethu Evansu, ministru za zunanje zadeve. Razburjanje ne poneha niti ponori, ko takorekoč sploh več ne spimo. Spremljammo vsa poročila, se telefonsko obveščamo, jokamo, trepetamo za svojo Slovenijo, smo na koncu moči...

Prihajajo poročila o dejavnosti Slovenskih narodnih svetov po vsej Avstraliji in tudi nekaterih slovenskih društv, predvsem v Sydneju in Canberri. Več o BITKI ZA SLOVENIJO V AVSTRALIJI berite na straneh Slovenskega Pisma.

29.6. organizira Slovenski narodni svet Viktorije manifestacijsko-protest proti vojni v Sloveniji, na City Square-u. Program vodi Helena Leber. Razen Slovencev prisotni še Hrvati, Albarci, Slovaki, Litvanjci, Ukrainci, Avstralci in drugi.

V imenu SNS-ja spregovori podpredsednik Stanko Prosenak. Nastopajo še drugi posamezniki, med njimi predsednik SDM Stanko Penca, pevski zbor SDM, Stanka Gregorič, Lucija Srnec, Draga Gelt in drugi. Dogodek posnemajo TV postaje in zvečer prikažejo del protesta z govorom predstavnika SNS-ja.

30.6. se zberemo ponovno v Verskem in kulturnem središču Kew, se udeležimo maše za Slovenijo, po maši pa piknika in bolj žalostnega programa, ki ga ponovno povezuje Helena Leber. Popoldan se poda na hrvaške demonstracije tudi nekaj Slovenov in Slovencev v narodnih nošah. Pred nekaj tisoč glavo množico spregovorita Stanka Gregorič in Helena Leber. Presulinjivo, ko pod tabo množica skandira SLOVENIJA, SLOVENIJA in se borí za tvojo domovino. Tega dne nam pristopijo pripadniki drugih narodov, nam nudijo svoje vizit kartice s telefoni, kamor jih lahko poklicemo za kakršnokoli pomoci. Lep občutek in seznanje koliko prijateljev imamo Slovenci.

1.7.nastanejo težave v poročanju na SBS radiu. Uprava radijskih postaj 3 EA in 2 EA je še posebej pozorna na oddajanje programov v slovenskem, hrvaškem in srbskem jeziku. Heleni Leber prepovejo na Radiu 3 EA igranje slovenske himne, brez posebnega dovoljenja.

4.7.se pogovarjam po telefonu z dr. Janezom Dularjem, ki mi pove, da se že nekaj dni trudijo, da bi mi poslali fax

Dogajalo se je pred desetimi leti

Zgoraj: Canberra, 1991 – Slovenska delegacija v avstralskem parlamentu; z leve Gerard Clarke, Nevena Clarke, senator Robert Hill, senator Phillip Ruddock, Alfred Brežnik in senator James Short

Desno: Melbourne, 1991 – Vinko Rizmal s hčerkjo Zaliko na demonstracijah; skupaj s soprogo Elico sta, med drugimi, v času osamosvajanja in po desetdnevni vojni v Sloveniji storila veliko pri akcijah za priznanje Slovenije s strani Avstralije

Melbourne, 8. februarja 1992 – Draga Gelt, organizatorka "mega" prireditve SNS VIC v Malvern Town Hallu (častni gost Janez Janša)

Zgodilo se je pred devetimi leti ...

16. januar 1992
Avstralija - prva prekmorska država, ki je priznala Republiko Slovenijo

Slovensko Pismo

HVALA AVSTRALIJA

Republika Slovenija pred 10. letom
je predstavila svoje dogajanje. Za
nas avstralske Slovene bodo tako zapisane ostale
zgodovinske dogajanja.

Pred 10. letom, kraj njeve projekta, v spominu mel-
bouskih Slovencev, ko je v Mariboru prenimo-
vali njene roduholje pod gojenecem, transportir-
ajočim živino.

Zgodovina, leza in uporna volja so nas na istem
mestu združile pod lastnega junija ob okviru samostopne in neobvezne priznave Slovenije, kar je bilo
nato v nekaterih opakih rezultatih, tudi zelo neod-
leito kopiranje našega naroda. Kdo se ne spomini
tistih del, ki nas je griza in strahu naša domača
opozicija, četrata in udejstvo, na nekaj delih

Na istem mestu, občasno v Mariboru, zbrali od
nase (avstralske) vlade, da prima novo vzpostavljeno
državo, ker je to edini način in peti resitev balkans-
ke krize. Z nami se izbrunila tudi avstralski per-
larmant, ki je vsega vsega vsega izbrunil.

Nikdar bolj verčno, pa so nas te "stopace" zbrali
v ikoneni Izolaletini in poslali, ku je Avstralija
postała prva ne-evropska država, potencialno
ne-potencialno, vendar z vsem potencialom, NEODUVNOST IN SVOBODA.

Slovensko Pismo pred Parlamentom.

Slovensko Pismo

Republika Slovenija
MINISTRSTVO ŽA OBRAMBO

Priznanje Avstraloslovenski konferenci Slovenskim narodnim svetom

vsem slovenskim rojakom v Avstraliji,
za dragoceno in nesobično pomoč
matičnemu narodu v borbi za demokracijo,
samostojnost in mednarodno priznanje
Republike Slovenije.

Ljubljana, 8. 2. 1992

Minister za obrambo
Janez JANSÄ

Priznanja slovenske vlade ASK u in njenim Narodnim svetom za pomoč R Sloveniji.

5 ponosom smo prejeli priznanja Ministristva
pred obrambeni ministri Slovenije. V diplo-
do delo in prizadevanja članov Narodnih sve-
ta da danes Slovenija nahaja v družbi enako
ne Slovenije so se uresničile sanje vseh rodov
naše zgodovine. Zato nam lahko upravičeno
da se podamo k naslednjim vsebinskim Slov-
enom EDINOST. Tudi za te cilje zastavimo vse svo-

za Obrambo Republike Slovenije, ki ga je
matičnem priznanju Avstralije je skrito ogrom-
ov, ki so veliko ur in svojih sredstev iztrovali,
vednih držav sveta. Tudi s pomočjo Izselje-
Slovenov, še posebej velikih moči in tenu
napoljuje ponos ob Priznanjih. Sedaj je čas,
skega svetovnega kongresa: SPRAVA in
je sile in modi.

Po svetu

WASHINGTON

/STA/ – Na najvišji šoli ameriške kopenske vojske, US Army War College, v Pensilvaniji, je diplomo prejel že tretji visoki častnik Slovenske vojske, polkovnik Branimir Furlan. Na treh ameriških vojaških akademijah je letos diplomiralo skupno sedem častnikov Slovenske vojske, kar je največ doslej v enem letu. Njihov študij je bil večinoma sponzoriran iz ameriškega vojaškega izobraževalnega programa IMET, kar je, poudarjajo na obrambnem ministru, dokaz uspešnega ameriško-slovenskega sodelovanja na obrambnem in vojaškem področju.

MOSKVA

/Društvo dr. F.P. MOSKVA/ – V počastitev 10. obletnice samostojnosti Republike Slovenije, 30. obletnice ruske slovenistike in 100. obletnice prvih prevodov poezije Franceta Prešerna v ruščino je v založbi Društva za promocijo stikov med Slovenijo in Rusijo Dr. France Prešeren iz Moskve izšel *Slovensko-ruski almanah*. Knjiga v obsegu 288 strani je opremljena s 140 ilustracijami, na naslovni pa je barvna reprodukcija umetniške slike "Hipotetično srečanje Prešerina in Puškina". Izdajatelji bodo nekaj 100 izvodov breplačno razposlali v knjižnice in različne državne ustanove po Rusiji.

COLORADO SPRINGS NEW YORK

/STA/ – Na ameriški vojaški letalski akademiji USAFA v Colorado Springsu je prejel diplomo drugi slovenski kadet na tej akademiji, Matej Hajdinjak iz Radovljice. Slavnostni gost in govornik na slovesnosti ob podelitev diplom je bil ameriški podpredsednik Dick Cheney. Slovesnosti so se udeležili tudi Matejevi bližnji, slovenski veleposlanik v ZDA Davorin Kračun, predstavnik generalštaba Slovenske vojske Bojan Šuligoj, slovenski vojaški ataše v ZDA Janez Kavar in častni konzul Republike Slovenije v ameriški zvezni državi Kolorado Raymond Kogovšek. Na ameriški vojaški letalski akademiji je leta 1999 kot prvi Slovenec prejel diplomo Slavko Majcen, danes podporočnik, pilot v 15. brigadi vojaškega letalstva SV. Na letalski poveljniški šoli v Alabami je pred kratkim prejel diplomo podpolkovnik Stojan Todorovski, za tem še prvi slovenski kadet na West Pointu Vojko Sotlar iz Šentjurja pri Celju.

HAAG

Slobodana Miloševiča je Srbijska izročila Haagu. V zapore sodišča Scheveningen je prispel s helikopterjem v petek, 29. junija 2001. Beograd je Miloševiča izročil dan pred prvo donatorsko konferenco za ZRJ, na kateri se bo mednarodna skupnost v Bruslju odločala o 1,2 milijarde dolarjev pomoči. Pred sodiščem se bo pojavil prvič 3. ali 4. julija.

WASHINGTON

/STA/ – Ameriški senat je z aklamacijo sprejel posebno resolucijo, v kateri je Sloveniji čestital ob deseti obletnici samostojnosti. Resolucijo je predlagal republikanski senator iz Ohiha George Voinovich, podprt pa so jo senatorji Joseph Biden, Mike DeWine in Tom Harkin.

PITTSBURGH

/DNEVNIK/ – Slovenski inovatorji so na razstavi INPEX v Pittsburghu v ZDA, ki velja za eno najpomembnejših razstav invenčij in inovacij na svetu, osvojili kar 13 odličij; v slovenski ekipi je v okviru Slovenske podjetniške inovacijske mreže (SPIM) 15 inovatorjev predstavilo prav toliko invenčij; osvojili so sedem zlatih odličij, štiri srebrne in dve bronasti, tako da so le tri invenčije ostale brez odličij.

OKLAHOMA CITY

/VEČER/ – Mednarodna dvorana slavnih telovadcev (International Gymnastic Hall of Fame) v ameriškem Oklahoma Cityju je od slovenskega dnevnika Delo prejela doprsni kip legendarnega slovenskega olimpionika Leona Štuklja, ki ga je izdelal umetnik Mirsad Begić. Štukljev kip je svečano predal član slovenskega olimpijskega komiteja in prav tako izvrsten slovenski telovadec Miro Cerar, ki je na slovesnosti prebral pismo Delovega urednika Mitje Meršola s kratkim Štukljevim življenjepisom ter predstavitvijo Slovenije. Slovesnosti se je udeležil tudi generalni konzul Slovenije v New Yorku Andrej Podvršič, ki se je zahvalil za čast in izrazil ponos, da je bil Štukelj že leta 1997 sprejet v dvorano slavnih. V dvorano slavnih je bil leta 1999 sprejet tudi Miro Cerar.

TUZLA

/DNEVNIK/ – V Tuzli je bilo prvo srečanje otrok slovenskega porekla iz Bosne in Hercegovine, kjer so otroci, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovenščine v Sarajevu, Banja Luki, Tuzli in Vitezu, izvedli kulturni program.

Dan slovenske samostojnosti praznik tudi v Ohiu

COLUMBUS /STA/ – Guverner ameriške zvezne države Ohio Bob Taft je podpisal resolucijo, s katero je 25. junij, dan slovenske samostojnosti, postal uralni praznik Ohiha. Taft je v resoluciji pozval vse prebivalce Ohiha, naj se pridružijo slovenski skupnosti v praznovanju dneva samostojnosti z ustreznimi dejavnostmi in prireditvami. Prav tako pa je tudi določil, da bo slovenska zastava 25. junija izobesena pred državnim poslopjem državnega kongresa (State capitol) v prestolnici Ohiha, Columbusu. Resolucija posebej omenja, da si slovenska skupnost v Ohiu zasluži pohvalo za dolga leta neutrudnih prizadevanj pri obnavljanju svobode, demokracije in tržnega gospodarstva v domovini ter za prispevek k izboljšanju kakovosti življenja v državi Ohio in za ohranjanje tradicij slovenske družine in skupnosti. Slovensega podpisa resolucije sta se udeležila direktor guvernerjevega urada za multikulture zadeve in mednarodne odnose Avgust Pust ter slovenski konzul v Clevelandu Tone Gogala, ki je Taftu tudi predal slovensko zastavo, ki jo bodo izobesili pred državnim kongresom.

BUDIMPEŠTA

/LJUBLJANSKE NOVICE/ – Potomec ene najznamenitejših evropskih kraljevskih družin, ki je Slovencem vladala kar dobršen del zgodovine, Otto von Habsburg in njegova princesa Regina, v madžarskem mestu Godollo praznjujeta 50. obletnico poroke.

DUNAJ

/VEČER/ – Osemnajstega maja so na pročelju hiše v Lindauergasse 26 v dunajski mestni Ottakring, kjer je pisatelj Ivan Cankar staloval med letoma 1899 in 1909, ponovno postavili zdaj dvojezično spominsko ploščo. S finančno pomočjo Cankarjeve rojstne občine Vrhnika jo je oblikoval arhitekt Janez Suhadolc. Prva iz leta 1951 dunajskega društva Slavia viennensis je namreč do trajala. Obeležje s portretom mednarodno pomembnega slovenskega pisatelja (v spomin na njegovih enajst dunajskih let so v glavnem avstrijskem mestu poimenovali dve ulici, v 22. in v 23. okraju) sta odkrila slovenski veleposlanik v Avstriji Ivo Vajgl in poslanec Michael Ludwig. Po slovesnosti v nekdaj proletarski Ottakring je sledila še znanstvena akademija o delu in Ivana Cankarja v znanem več stoletij starem vinotoco Pri deseti Mariji v starem Ottakringu, kamor so zahajali tudi slovenski dunajski literati, med njimi Ivan Cankar, Slavko Grum, ki je na Dunaju študiral medicino, pa je po tej gostilni imenoval celo svojo novelo.

BRIŠKOVSKA JAMA

/VEČER/ – Briškovska jama velja za največjo turistično jamo na svetu in je po zaslugi ogromne dvorane zapisana tudi v Guinnesovi knjigici rekordov. Že ob vhodu se, tudi zaradi slovenskega napisa, zavemo, da smo na dvojezičnem območju. Ogled jame ni pripočitljiv za tiste, ki jim primanjkuje kondicije, saj se je vanjo treba spustiti po kar petstotih stopnic, vključnih iz kraškega kamna.

GORICA

/STA/ – V Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici so uprizorili zgodovinsko scensko delo *Gorica, glej*, ki jo je oblikoval Janez Povše. V dramski tekstu je uvrstil najžlahtnejše odlomke velikih slovenskih žena in mož, ki so v zadnjem tisočletju pričali o živi prisotnosti slovenskega naroda v Gorici. Predstavitev je organizirala Zveza slovenske katoliške prosветe iz Gorice ob tisočletnici prve dokumentirane pisne omembe.

PERU

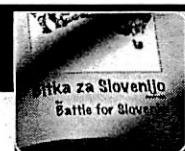
/DNEVNIK/ – V perujske Ande se je odpravila koroška alpinistična ekipa. Fantje in dekleti nameščavajo osvojiti najvišji vrh Peruja Huascarán (6768 m) in preplezati Ferrarijevo smer v Alpamayi (5947 m). Koroška odprava *Peru 2001* steje osem članov, najmlajši med njimi je star štiriindvajset let, najstarejši pa petdeset. www.mobisux.com.

BERN

/DNEVNIK/ – Švicarji so na referendumu s tesno večino podprli predlog, ki švicarskim vojakom v mednarodnih mirovnih operacijah dovoljujejo nošenje orožja.

CELOVEC/TORONTO

/STA/ – Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Bernard Sadovnik se bo v nedeljo, 8. julija, na povabilo Kanadske slovenske skupnosti udeležil 42. Slovenskega dneva v Torontu, kjer bo kot osrednji gost spregovoril na temo *Slovensko zamejstvo in Slovenci po svetu*. Srečanja naj bi se udeležilo več tisoč Slovencov iz vsega sveta. Sicer pa bo Sadovnik obiskal še Cleveland, New York in Washington, kjer bo spregovoril o položaju slovenske manjšine v Avstriji, priložnost pa bo izkoristil za utrjevanje povezav in sodelovanja s Slovenci po svetu na gospodarskem in političnem področju. V Washingtonu se bo predvidoma srečal tudi s predstavniki State Departmenta.

Slovesnosti ob 10-letnici

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE/ – V Slovenskem društvu Sydney so v nedeljo, 17. junija odprli razstavo, na kateri so razstavljeni dokumenti, fotografije in druge zanimivosti, ki pričajo o dogajanjih v slovenski skupnosti zadnjih deset let, vključno z olimpijskim dogajanjem. Prikazane so aktivnosti Avstralske slovenske konference Svetovnega slovenskega kongresa in njenih Narodnih svetov, ki nosijo največ zaslug za to da je Avstralija kot prva prekmorska država priznala Slovenijo. Razstavo je odprl bivši predsednik Slovenskega narodnega sveta NSW Dušan Lajovic, danes častni generalni konzul RS za Novo Zelandijo.

Nastopila je tudi folklorna skupina SDS Mali Prešeren, pod vodstvom Majde Kosovel Foto: F.A

V soboto, 23. junija pa so prav tako v Slovenskem društvu Sydney pripravili slovesno praznovanje s kratkim kulturnim programom. Za razvedrilo in ples pa sta navzoče v dvorani zabavala ansambla Veseli Gorenjci iz Sydneja in Veseljaki iz Slovenije. Zapel je tudi oktet iz Slovenije Deseti brat. Višek večera je bil prikaz kratkometražnega filma *Slovenija - Avstralija 10 let*. Scenarij, režija, tekst produkcija Florjan Auser - manager Slovenske medijiške hiše v Sydneju. Florjan Auser je v filmu zbral vse pomembne točke in dogajanja vse od proglašitve Republike Slovenije in desetdnevne vojne naprej, do dogajanj med avstralskimi Slovenci v tistem času.

Ob prisotnosti visokih častnih gostov in prepolne dvorane, sta ta večer prejela posebni priznanji za zasluge v času slovenskega osamosvajanja predsednika Slovenskih narodnih svetov NSW in ACT. Podeljena so bila tudi SNS-jem v Viktoriji, Queenslandu in Južni Avstraliji.

Med posamezniki so dodeljena priznanja Urada za Slovence po svetu Dragi Gelt, Ivanki Cirej in Stanki Gregorič. Več na str.25

Tudi v Melbournu so slovenska društva praznovala že pred 25. junijem, Slovenski narodni svet Viktorije v soboto, 30. junija. V Verskem in kulturnem središču Kew pa je bilo slovesno v nedeljo, 1. julija.

sobe-cameze-zimmet-zoom&-apatlma

Kmečki turizem
ŽEROVC

4260 bled mlinska 15

slovenija

telef. 00386-64-741-704

Prejeli smo za objavo ...

Slovenski narodni svet NSW sporoča

SYDNEY /LENKO URBANČIČ, JOŽE KOŠOROK/-

Na letosnjem občnem zboru smo izvolil novo vodstvo: Ljenco Urbančič - predsednik, John Cvetkovic - podpredsednik, Jože Košorok - tajnik, Vladimir Lovrencic st. - blagajnik, Larry Lovrencic - referent za stike z javnostjo.

Slovenski narodni svet NSW je imel mašo zadušnico za GENERALA LEONA RUPNIKA, PADLE IN POBITE SLOVENSKE DOMOBRANCE, SLOVENSKE ČETNIKE IN VSE ŽRTVE VOJNE IN DRŽAVLJANSKE VOJNE. Maša je bila v nedeljo, 24. junija, v slovenski cerkvi sv. Rafaela v Merrylandsu.

Decembra letos bo izšla nova knjiga Ljenga Urbančiča, pod naslovom "Še nekaj iverija"

p. Metod v Lemont, Katarina Mahnič v Slovenijo p. Ciril pa v Melbourne ...

Pater Metod Ogorevc o.F.M. odhaja Tudi Katarine Mahnič ne bo več med nami

Naši slovenski frančiškani so in še vedno odhajajo tudi v tuje dežele, da bi slovenskim rojakom pomagali, da bi dosegli višjo stopnjo v duhovnem pogledu. In ne samo to, oni so obenem tudi naši kulturni in socialni delavci. V njihovi sredini so se in se še vedno odvijajo najžlahtnejša slovenska dogajanja. Svojega življenja ne poklanjajo samo Bogu, odtrgani iz svoje domovine, svojih sorodnikov in prijateljev se za vedno štirjevajo tudi tujini in iz domačega slovenskega ognjišča iztrganim rojakom. Čudne so življenske poti. Komaj se človek navadi na nekoga, že ga usoda iztrga in mu določi novo življensko smer v novem svetu. In patra Metoda iz Melbourna bomo pogrešali tudi mi! Od vsega začetka njegovega službovanja v Avstraliji smo z njim, kot urednikom in upravnikom verskega mesečnika *Misli*, izredno lepo sodelovali, in tudi on sam je pokazal veliko razumevanja za naše delo – naše sodelovanje je bilo vedno in povsod usmerjeno v dobrobit slovenstva. Dva medija - *Glas Slovenije* in *Misli* - brez negativnega medsebojnega tekmovanja! *Misli* so bile in so še reden gost na internetnem Stičišču avstralskih Slovencev, kar omogoča rojakom po svetu, da sledijo dogajanjem v Avstraliji. Bil je poseben užitek sodelovati in upamo, da bomo s to harmonijo nadaljevali tudi, ko bo Versko središče Kew in *Misli* prevzel pater Ciril Božič.

Katarina Mahnič je kot strokovnjakinja za slovenski jezik po smrti patra Bazilija prevzela urejanje in pripravo *Misli*, ki so postajale iz številke v številko boljše. Tudi ona odhaja. Ja, kar s težkim srcem se poslavljamo od patra Metoda in Katarine, želimo jima pa še veliko uspeha, sreče in zdravja na novi življenski poti. Patru Metodu v Lemontu bližu Chichaga, Katarini pa v Sloveniji.

Glas Slovenije

Stičišče avstralskih Slovencev
Stanka Gregorič in Florjan Auser

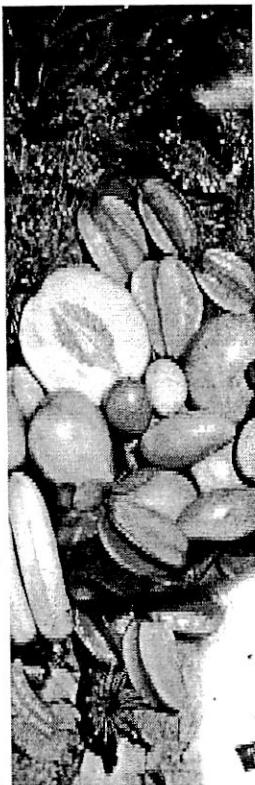
SLOVENSKA TURISTIČNA KMETIJA V AVSTRALSKEM QUEENSLANDU ARRIGA PARK

Samo uro stran od Cairnsa,
v prelepem okolju tropске Mareebe

Medtem ko se iz Cairnsa lahko podate na ogled svetovno znanih koralnih grebenov, se nastanite pri slovenskih gostiteljih Mileni in Haroldu, kjer se boste ob prijetni domačnosti sprostili. Ogledali si boste lahko plantajo slatkornega trsa in drugih zanimivosti. Ne samo domača hrana, pritegnile vas bodo tudi vse vrste tropskega sadja, gojenega organsko. V idiličnem tropskem vrtu je zakuzi (spabath), kjer se boste lahko znebili utrujenosti in vseh skrbi. Imeli boste priložnost odkriti lepote Atherton Tableland-a.

*V ceno so vkjučene tudi krajše ture.
Nudimo popust za Slovence!*

Telefon/Fax : (07) 4093 2114
Email: arrigapark@cyberwizards.com.au

CANBERRA
Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
Phone: 03 - 58722115

St. John's Park
COMMUNITY CLUB

Vsako tretjo nedeljo v mesecu

PIKNIK

*Srečanje starih znancev in
priateljev!*

80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

Slovensko društvo Sydney

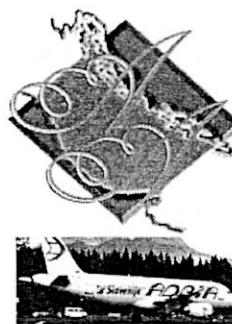
Nedelja, 8. julija od 12.00 ure naprej
PIKNIK S PLESOM
Igra ansambel The Echo

Sobota, 21. julija od 19.30 dalje
LETNI BAL
Rezervacije obvezne
Igra ansambel The Masters

Vljudno vabljeni!

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447
E-mail: slodsyd@zeta.org.au

**ADRIATIC
ADVENTURE**

Najcenejše in najhitrejše potovanje do
Slovenije z Lauda Air
Organiziramo skupinska potovanja in
naicenejši Rent-a-Car z Alpetourom
Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

Malaysia Airline

Qantas

Lauda Air

Lufthansa

in drugimi letalskimi prevozniki

Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022

Shop 12, Edensor Park Plaza
Edensor Park NSW 2176

Email: adriatictours@bigpond.com.au

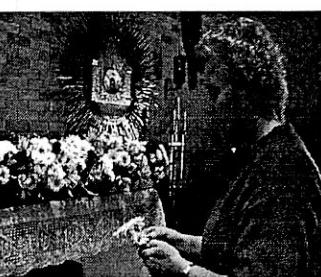
Florjan Auser

Iz dokumentarnih zapisov o p. Valerijanu
"Halo, tukaj sv. Rafa-el"

Pater Valerijan med svojimi "ovčicami" v Penrose Parku

Slika desno - Valentina Mimič iz Sydneyja:
"Patra Valerijana sem spoznala, ko je bil star samo 16 let v Šiški v Ljubljani. Takrat mi ga je predstavila njegova mama in ponosno dejala, da gre njen sin v semenisce. Ponovno sem ga srečala, ko sem prišla v Avstralijo in spoznala nekoč mladega "fanta", sedaj pa franciškana v Merrylandsu ..."

Gospa Sonja, ki ji pravijo kar "mežnar", pripravi vse, da nam je v cerkvi lepo in okrašeno ...

Pater Valerijan vsako soboto tiska Nedeljo. Preko tri desetletja že traja ta njegova obveznost do skupnosti. Včasih pa "ponagaja" tudi stroj za tiskanje in ga pater popravi kar sam

Pater razlaga zgodovino frančiškanov pred kapelico v Penrose Parku

Ob 10-letnici Republike Slovenije
Priznanja avstralskim Slovencem

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE
Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu
Magdalena Tovornik
Državna sekretarka

PODELJUJE PRIZNANJA

Slovenskim narodnim svetom
Viktorijski, Novi južni Wales, Južna Avstralija,
ACT-Canberra, Queensland

Ob 10. obletnici neodvisnosti Republike Slovenije
za podporo in pomoč pri njeni osamosvojitvi, za nesebično
delo med rojaki v Avstraliji ter za promocijo
Slovenije v svetu.

Dragi Gelt

Ob 10. obletnici neodvisnosti Republike Slovenije za njen dolgoletno in prizadetno delo na področju ohranjanja slovenskega jezika in kulture med rojaki v Avstraliji.

Ivanki Cirej

Za njen dolgoletno delo v Slovenskem klubu Perth, kakor tudi za uspešno vodenje slovenske radijske oddaje in ohranjanje slovenskega jezika in kulture med rojaki v Avstraliji.

Stanki Gregorič

Za njen pozrtvovalno in uspešno delo v času slovenskega osamosvajanja leta 1991 in za ohranjanje slovenske besede in kulturnega izročila med rojaki v Avstraliji.

Draga Gelt OAM, iz Melbourna, dolgoletna kulturna delavka iz Melbourna, aktivna že od leta 1968. Trenutno koordinatorka Kulturnega odbora v Verskem središču Kew. Avtorica mnogih knjig, učbenikov, brošur, učiteljica, pesnica in organizatorka številnih kulturnih prireditev in slovesnosti. Sodelovala tudi kot kulturna referentka pri SNS Viktorije.

Stanka Gregorič, 20 let v Melbournu, 5 let v Sydneju, nekoč skoraj tri leta urednica slovenske radijske oddaje 3EA-danes SBS. V času osamosvajanja Slovenije organizacijska tajnica in gonilna sila Slovenskega narodnega sveta Viktorije in Avstralske slovenske konference ter urednica Slovenskega Pisma, avtorica Zbornika ASK za Svetovni slovenski kongres in publikacije Naša Bitka za Slovenijo - Avstralija. Pred tem pa leta 1989 predsednica viktorijskega Društva za podporo demokracije v Sloveniji. Osem let urednica Glasa Slovenije.

Ivana Cirej, iz Perth, dolga leta aktivna v Slovenskem klubu Perth, 15 let na radijski postaji 6 EBA - slovenski program; od tega 10 let kot sodelavka, 5 let pa kot samostojna urednica V Slovenskem klubu dve leti tudi odbornica.

Medicinska odkritja

Nič več umiranja zaradi levkemije?

DUNAJ/LJUBLJANSKE NOVICE – Ameriški genetik Albert de la Chapelle je kolege na mednarodni konferenci na Dunaju seznanil z novostjo na področju zdravljenja levkemije. Pred nekaj dnevi je namreč na ameriško tržišče prišlo zdravilo, imenovano *Givec*, prva znana uspešna pomoč pri levkemiji. Od začetkov odkrivanja takšnega zdravila pa do danes je minilo 40 let. De la Chapelle

, ki prihaja z ameriške univerze v Ohiu, pričakuje, da bodo z dozo ene tabletke dnevno lahko pomagali kar 90 % bolnikov z levkemijo. Na ta način bodo lahko v industrijski deželah letno rešili več kot 30 000 življenj. Uspešno pa bodo lahko pomagali še ne obolelim sorodnikom zdajšnjih bolnikov, ki imajo veliko možnosti, da zbole. V ZDA vsako leto odkrijejo najmanj 140 000 novih primerov levkemije.

Gen za sladko

VEČER – Znanstveniki poročajo o novih spoznanjih glede tega, kako delujejo naše okušalne brbončice. Poleg tega da bi njihovo odkritje utegnilo privesti do razvoja manj škodljivih umetnih sladil, utegne ponuditi tudi odgovor na vprašanje, zakaj imajo nekateri sladko raje kot drugi. Znanstveniki so pri miših in pri ljudeh prišli na sled genu, ki je odtis receptorja v okušalnih brbončicah. Dejansko jim še ni uspelo dokazati, da gre prav za receptor za sladko, vendar so njihovi dokazi precej zanesljivi. "Menimo, da smo našli dobrega 'kandidata' za receptor za sladko," pravi Linda Buck z inštituta Howarda Hugesa na harvardski medicinski fakulteti. Kljub vsemu odgovor na vprašanje, zakaj so nekateri ljudje ljubitelji sladkarij, ni tako preprost. Znanstveniki namreč domnevajo, da imamo ljudje več tovrstnih receptorjev, kar nam omogoča, da sladek okus odkrijemo v več različnih živilih. Najnovejše ugotovitve harvardskih znanstvenikov pa bi lahko prinesle tudi novosti v okviru zdravljenja debelosti, saj bodo raziskovalci prav gotovo vložili veliko truda, da potrdijo pravilnost domnev, ki bi lahko privedle do novih ugotovitev tudi na tem področju.

Pomanjkanje cinka

VEČER – Slabo celjenje ran in mozoljavost pri otrocih sta prvo opozorilo, da organizmu primanjkuje cinka, še posebno, če se pojavita skupaj. Težave lahko odpravi nekaj tednov diete s hrano, ki vsebuje veliko cinka (rezki, žitni kalčki, nemastno mleko, bučnice, sveža zelenjava in sadje). Priporočljiva dnevna količina je 20 do 30 miligramov. Če se stanje ne izboljša po štirih tednih, je potrebne obisk pri zdravniku, ki na osnovi laboratorijskih preiskav določi cinkove tablete ali šumeče vitaminske napitke oziroma ustrezno zdravljenje. Cink je organizmu potreben za tvorbo beljakovin, insulina in DNA. Pospešuje celjenje zunanjih in notranjih ran, preprečuje težave s prostatou in znižuje količino holesterola. Najnovejše raziskave kažejo, da ima pomembno vlogo tudi pri delovanju možganov in zdravljenju duševnih motenj.

Prehlad okrepí imunost

VEČER – Starši, ki so v skrbeh, ker njihovemu otroku vedno curlja iz nosa, si lahko oddahnijo - verjetnost, da bi zbolel za astmo, je manjša. Prehladi in virusne infekcije v zgodnjem obdobju stimulirajo imunske sisteme, ki lahko zmanjša tveganje za astmatična obolenja. Nemški zdravniki so v rednih intervalih opazovali 1314 otrok od rojstva do dopolnjenjih sedmih let. Raziskava je pokazala, da je pri otrocih, ki jim je do enega leta teklo z nosu dvakrat ali več, manjše tveganje, da do sedmega leta zbolijo za astmo. Zdravniki so še ugotovili, da je ta bolezen med otroki in najstniki skoraj najbolj pogosta in se tudi najbolj razširja. Število obolenj v kronični obliki je v razvitih državah v zadnjih 25 letih naraslo za več kot polovico.

Zdravje na krožniku

VEČER – Kar polovico pojavorov rakastih obolenj bo v prihodnosti mogoče preprečiti s preprostim jemanjem tabletke enkrat na teden, pravijo znanstveniki, ki razvijajo zdravila za spodbujanje naravnega imunskega sistema. Eno izmed njih, poimenovali so ga *oltipraz*, je že v fazi preizkušanja. Razvili so ga v okviru zdravljenja zajedalske tropске bolezni schistosomioze. Doslej so ugotovili, da oltipraz spodbuja organizem k proizvajjanju encima glutation S-transferaze (GTS), ki neutralizira karcinogene snovi, kot je benzen, in preprečuje poškodbe DNK. Testi na živalih so pokazali tudi, da pomaga preprečevati pojav rakastih bolezni. Za nadaljnje natančnejše ugotovitve so potrebne obsežnejše študije.

Novo E-mail prijateljstvo

SYDNEY, ŠKOFLJICA /GLAS SLOVENIJE – Darja Opara iz Škofljice pri Ljubljani se oglaša na naslov uredništva Glasa Slovenije že nekaj časa. Pošilja nam razglednice iz krajev kamor z možem potujeta. Pred kratkim pa nam je poslala po pošti revijo *Tretješolci*, časopis študijskega krožka na Univerzi za tretje živilensko obdobje v Ljubljani. Vse živiljenje se učimo! pravijo "tretješolci", ljudje - upokojenci, ki aktivno preživljajo svoje tretje živilensko obdobje.

Z upokojitvijo se namreč človek sooči z resničnostjo in si začne iskati nove cilje v pogledu smiselnosti bodočega živiljenja. Vse več je takih, ki začutijo potrebo po pridobivanju novih znanj in novih medsebojnih povezav. Tudi v Avstraliji se imamo možnost vpisati na Tretjo univerzo, vendar tukaj deluje na drugačnih principih kot v Sloveniji..

Darja Opara nam o sebi piše:

Sem svobodni umetnik (kar pomeni upokojenka), pa sem vseeno kar precej zdoma. Hodim na Tretjo univerzo, ki je pri nas zelo popularna. Tako imamo ob ponedeljkih računalništvo, ob torkih angleščino, ob sreda novinarstvo in ob četrtekih astronomijo. Ob koncu tedna pa sem bolj na razpolago družini. Imam tri vnake, dva sina in moža. Prej sem bila v službi v firmi "Elektrotehna", v prodaji kot ekonomist. Mož je tudi že vedno aktivен, čeprav je že v pokolu. Je doktor znanosti in je bil 14 let na Fakulteti za strojništvo, kjer je postal izredni profesor. V Smeltu je bil 20 let, skoraj ves čas kot direktor. Smelt je gradil tovarne po vsem svetu od Kitajske, Rusije, Arabskih dežel do Latinske Amerike. Zadnjih pet let dela preko svoje firme kot konsultant predvsem na prodaji (tovarni za proizvodnjo mineralne volne). Prvi sin je tudi doktor in sicer računalništva, ima svojo firmo, ukvarja se s pisanjem softwara. Drugi pa je magister strojništva in ima tudi svojo firmo. Jaz pokusušam biti samo dobra žena in mati ... Zelo me zanima živiljenje naših izseljencev po svetu. Verjetno bodo vaše naslednje generacije prej ali slej pretrgale vezi z domovino staršev. Vsekakor je to čisto normalno in naravno. Verjetno je vsakdo doma tam, kjer se je rodil. Mislim, da je prav, da se mi vsaj malo poznamo in vzdržujemo vezi. Vedno se bom razvesela kadar bom brala vaše vrstice ...

Z dobro mislio se priključuje tudi moj mož Mirk.

Vaša Darja Opara, Škofljica pri Ljubljani, Slovenija

Osmrtnica
MIHA BENEDICIC
1911-2001

V torek, 26. Junija 2001, je umrl v Argentini Miha Benedicic, ki se je rodil 29.9.1911 v Naklu pri Kranju. Poročil se je z Zofijo Pograjc iz Celja in preselil v Buenos Aires leta 1948.

Miha je dokončal odvetniški študij, vendar je nastopila druga svetovna vojna in odšel je k domobrancem.

Bil je človek močnega značaja in trdnih idealov, sledil je svojim principom do konca živiljenja. Za seboj zapušča dva sinova z družinama, Aleša v Sydneju in Primoža v Buenos Airesu.

Naj počiva v miru na slovenski zemlji, tako, kot si je želel!

Sin Aleš s soprogo Blanco

Sožalje vsem sorodnikom in prijateljem v Avstraliji in Argentini

GLAS SLOVENIJE

10. maj 1993
 Izšla prva številka štirinštudnevnika na 8 straneh /Pripravili: Stanka Gregorič, Draga Gelt, logo Frances Gelt/

GLAS SLOVENIJE
 Urednica: Stanka Gregorič
 Ustanovitelji: Stanka Gregorič, Alfred Brežnik, Dušan Lajovic, Štefan Merzel

1996 - 30. avgust
GLAS SLOVENIJE
 V Sydneyju prevzel Florjan Auser/manager
 Urednica:
 Stanka Gregorič
 Od tega datuma izhaja v Sydneyu

1996 - 31. oktober
GLAS SLOVENIJE
 Izide prva številka priloge Slovenskega društva Sydney - izšlo 6 številk
 Urednica:
 Ivanka Bulovec

1997 - 26. april
GLAS SLOVENIJE
 prvič z zeleno barvo v glavi časopisa

1997 - 30. junij
GLAS SLOVENIJE
 uvaja stran:
 The Voice of Slovenian Youth

1997 - 17. september
GLAS SLOVENIJE
 uvedel rubriko "Znani in neznani obraz"

1998 - maj
GLAS SLOVENIJE
 prvo avstralsko slovensko glasilo na internetu

MAJ 1998
GLAS SLOVENIJE
5. OBLETNICA
 (glej akcije Glasa Slovenije)

Maj 1998
GLAS SLOVENIJE
 Ob 5. obletnici prejel priznanje in zahvalo od Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije - Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu ("ob peti obletnici delovanja in nepreklenjenega izhajanja ter za prispevki k povezovanju in ohranjanju slovenske skupnosti")

2000
GLAS SLOVENIJE
 postal mesečnik (20, 24, 30, 32 ali več strani)

2000 - januar
GLAS SLOVENIJE
 časopis dobil angleško prilogo (nadgradnja angleških strani iz leta 1997)
 The Voice of Slovenia

Leto 2000
GLAS SLOVENIJE
 v duhu olimpijskih iger

2000 - september
GLAS SLOVENIJE
 Olimpijska priloga

GLAS SLOVENIJE
 Paraolimpijska priloga
 oktober 2000

Op.: GLAS SLOVENIJE v osmih letih obiskal Slovence v Melbourne, Perthu, Adelaidi, Newcastle, Coomi, Yarrawonga, Wollongong, Cairnsu, Newcastle, Mereebe, Brisbanu, Gold Coastu, Townsville, Canberri, Silkwood

Uredništvo od ustanovitve leta 1993 do 2001, ni podražilo naročnino (\$ 50.00+\$ 5.00 GST)

Posodobili pisarno - nova oprema, elektronska oprema, nov način priprave - sprememba oblike časopisa, uporaba interneta, nove izmenjave z drugimi slovenskimi časopisi in revijami v Sloveniji in po svetu

NOVO

1998 - maj
Stičišče avstralskih Slovencev
www.glasslovenije.com.au
 Urednik - oblikovalec: Florjan Auser
 Reportaže: Stanka Gregorič

1998
 Prve Misli (mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji) na Stičišču

1998 - september
 Edinstven in prvi primer v svetu
 Vsi podatki - povezave o avstralskih Slovencih prvič v zgodovini na internetu (na Stičišču):
 društva, klubi, organizacije, verska središča, šole, mediji, posamezniki ...

1999
 Skozi vse leto projekt **Slovenci v Snowiju - preden nam uide čas**
 Avtor: Florjan Auser
 Asistentka: Stanka Gregorič (organiziranje raznih srečanj Sydney, Melbourne, Wollongong, Cooma), video dokumentarni posnetki, reportaže, intervjuji, podelitev spominskih priznanj bivšim delavcem

1999 - 6. september
Slovenska TV 31 - Sydney
 Prva oddaja, in od takrat vsak ponedeljek 30-minutna oddaja ob 18.00 uri,
 Urednik - producent: Florjan Auser
 Asistentka: Stanka Gregorič
 Povezovalka programa: Miriam Stariba

2000 - januar
 Uradno registrirano
 maja 2000:
Slovenian media House - Glas Slovenije - Sydney
 (časopis Glas Slovenije, Slovenska TV 31 Sydney, web Stičišče avstralskih Slovencev)
 Manager: Florjan Auser

AKCIJE GLASA SLOVENIJE

1999/97
 Plišaste koale za novo Pediatrično kliniko v Ljubljani (sodelovala slovenska društva, klubi, organizacije, verska središča, mediji, gospodarstveniki, podjetja, posamezniki)

1997 - 17. julij
 Nagradna akcija "Mladi iščejo naročnike"
1. nagrada: povratna letalska vozovnica Avstralija-Slovenija (Lauda Air)
2. nagrada: povratna letalska vozovnica Slovenija-Australija (Malaysian Air)
3. nagrada: dva dni bivanja za dva v slovenskem motelu v Surfers Paradise

1998 - januar
 Teniški igralki Katarini Srebotnik skupaj s sponzorji omogočili nastop v Avstraliji

- Australian Open
 - Hardcourt Junior Tennis Championships (zmagovalka)
 - Pokal Glasa Slovenije v Slovenskem društvu Sydney (zmagovalka)
 - Prešernov pokal v Slovenskem društvu Sydney (zmagovalka)

1998 - maj
 Peta obletnica Glasa Slovenije "Gaspari in Avstralija-Amerika-Slovenija"
 Turneja skupine iz Slovenije (Sydney, Canberra, Yarrawonga, Bright, Melbourne): Marjan Marinšek (citre, razstava Gasparijevih slik), pevki Tanja Meža in Maja Lesjak; dr. Edi Gobec iz ZDA, razstava in predavanja o uspešnih Slovencih

1998 - julij
 Akcija z novo telefonsko kompanijo za cenejše klice v Slovenijo

1999
 Organizacija ultramaratona od Sydneyja do Melbourne
 Mirko Lebar - invalid brez nog

2000 - november
GLAS SLOVENIJE
 Spoznajmo Slovence v Queenslandu (desetnevna turneja - snemanje intervjujev, reportaž, dokumentarcev).

STATISTIKA

V vsaki številki Glasa Slovenije je povprečno:

152.878 enot
na tipkovnici (udarcev)
27.423 besed
1470 stavkov
342 različnih naslovov

SLOVENSKA MEDIJSKA - HIŠA
GLAS SLOVENIJE - SYDNEY

P.O.Box 167
 Winston Hills
 NSW 2153 Avstralija
 E-mail:stanka@zeta.org.au

Na zdravje!

/nadaljevanje/

Kako peživeti in uspeti v 21. stoletju

MARIJA SENČAR, SYDNEY—Pravijo: "Telo se vedno pogovarja z nami, ko le mi imeli toliko časa, da bi mu prisluhnili." Podedovani geni, okolje v katerem rastemo in se razvijamo od otroštva do ostarelosti, in hrana, ki jo imamo pod danimi pogoji na razpolago - vse to nas dela različne. Lahko smo si podobni, nikakor pa ne enaki. Okolje in hrano naj bi razumno uporabljali v svoje najboljše. Prebava se začne v ustih. Hrano moramo z zombi čim bolje zgristi, ker to pomaga želodcu, črevesiu in krvi, ki te snovi prenese v celice. Alzheimerjeva bolezen je četrta na svetu, od katere ljudje umirajo. Počasna izguba spomina, govora, vsakdanjih funkcij, nezmožnost pravilne presoje, sprememba karakterja, vidna depresija, nezainteresiranost za okolje, paranoja, razne iluzije - to je samo nekaj znamenj. Torej še enkrat. Najpomembnejšo vlogo pri našem živčnem sistemu igrajo vitamini B. Brez njih ni pravilnih funkcij. Morajo se jemati kot kompleks vitamina B. Glede na bolezen pa lahko povečamo dozo nekaterih od teh vitamov. Za Alzheimerjevo je dobro, da jemljemo še posebej cink z B6 in magnezij (v eni tablet). Cink naj bi bil uravnovežen s kalcijem in kalijem. Rabimo ga za ozdravitev raznih poškodb kože in telesnih tkiv. Potreben je tudi za vskanje vitaminov B. Ginko biloba za zdrav krvni obtok, vitamin E kot antioksidant, coenzim Q10, da ponovimo samo nekatere v zvezi z Alzheimerjevo.

Dr Karla Shatz, neurobiologinja kalifornijske univerze v Berkeley-u pravi: "Naši možgani so mišica in kot tako jo moramo tudi trenirati." Z vsakdanjo vajo spomina, ko si skušamo zapomniti, kaj smo prebrali, slišali ali videli. Pomaga tudi pogovor z drugo osebo, ki ima isti interes. V pogovoru si moramo zapomniti, kaj je naš sogovornik rekel in mislil s tem, in na to odgovoriti, če hočemo narediti pogovor zanimiv. To pa ni lahko. Dr. K. Shatz svetuje tudi učenje tujega jezika, recimo vsak dan 10 novih besed. Vse to draži živčne celice, jih vzpodbuju k razmnoževanju in povezavi raznih centrov v možganih, kar pa izboljšuje spominsko zmogljivost. Pri vsem tem pa lahko mirno "pozabimo" na Alzheimerjevo bolezen in druge vrste spomina. Te dni pa ne smemo pozabiti na našo predrago domovino SLOVENIJO, ki praznuje 10. letnico svoje državnosti. SLOVENIJA - ČESTITAMO!

/se nadaljuje/

Smeh

/7 D in Ljubljanske novice/

- Oči, kdo je izumil žico?
- Gorenjeni. Bilo je nekoč, ko sta se dva Gorenjca prepirala za žebelj ...
- Mihec, kaj je rekel očka, ko si mu pokazal spričevalo?
- Če izpustim klevtice, ni rekel nič.

VERJELI ALI NE ...

V "Pocket World Atlasu" (In association with The Royal Geographical Society, with the Institute of British Geographers), izdanem v Veliki Britaniji leta 2000 (kupili smo ga v Avstraliji!), najdemo med podatki raznih držav tole:

SLOVENIA

Languages: Slovene (official), Serbo-Croat ...
Og.: Ce se v Sloveniji govorji srbohrvaško, potem se govorji ravno tako ali še bolje tudi italijansko, nemško, angleško ali pa še celo madžarsko!

- Dragi, zakaj pa te moram držati med ljubljenjem za ušesa?
- Zato, ker mi je nekoč med ljubljenjem zmanjkala denarnica...
- Gospod, zakaj se želite ločiti?
- Ker sem poročen, gospod sodnik.
- Zakaj pa misliš, da so v pivu ženski hormoni?
- Opažam, da moški, ki spijejo dosti piva, veliko govorijo, se hitro zjočejo, slabo vozijo avto...
- Ti je tvoj gorenjski oboževalec že poslal svojo sliko?
- Poslal mi je film, ki ga moram dati razviti ...

PRED IZIDOM
Australija je določila
17. september kot
Dan avstralskega
državljanstva
Citizenship Day

Objave

Veleposlaništvo Republike Slovenije - Canberra
KONZULARNE URE

Nedelja, 1. julij,
od 15.00 do 17.00 ure v
Slovenskem društvu Planica,
11 Soden Road, Bangholme

Ponedeljak, 2. julij,
od 10.00 do 13.00 ure v
Verskem središču Kew
19 A'Becket Street

Nedelja, 22. julij,
od 15.00 do 17.00 ure v
Klubu Planica Wollongong
136-140 Princess Highway
Figtree

ČESTITKE

Lojzetu Košoroku ob njegovi
70-letnici še na mnoga zdrava
leta! Prijatelji.

Ivanki Škof iz Melbournia ob
njenem 72. življenjskem jubileju
še veliko zdravja in plodnega
ustvarjanja. Vsi, ki jo imajo radi.

Našemu naročniku Edu Kordišu iz Sydneja želimo ob
njegovih 60-letnicih iz vsega srca
še veliko zdravja in srečnih dni.
Naj bo še naprej vesel in za-
dovoljen v krogu svoje dražine.
Uredništvo

Iz uredništva Glasa Slovenije

Ob 10-letnici RS smo 4. junija
2001 naslovili čestitko tudi na
predsednika vlade RS in Ge-
neralni konzulat RS v Sydneju ter
zaprosili za kratko sporočilo
za avstralske Slovence oziroma
bralce Glas Slovenije.
Do zaključka redakcije od ome-
njenih ni bilo nikakršnega
odgovora.

"Slovenski medijski hiši - Glas
Slovenije - Sydney" tudi ni
prispevalo povabilo za slovesnost
ob Dnevu državnosti RS (letos
10. obletnici), kjer se v orga-
nizaciji Generalnega konzulata
v Sydneju vsako leto srečajo
predstavniki konzularnega
zbora in slovenske skupnosti.
Zaradi tega žal tudi ni reportaže
s te slovesnosti.
Redakcija zaključena 28.6.2001

Glas Slovenije
TISKOVNI SKLAD
\$ 20.00 M. Grosman,
C. Zdražil;
\$ 5.00 P. Zemljak;
\$ 45.00 M. Beribak
HVALA!

Glas Slovenije –
pokrovitelji:
The Voice of Slovenia –
Sponsors:

ROSEWOOD
HOMES

Tel.: (02) 9629 5922

Tel.: (03) 587 22115

Royal Guardian
Mortgage Corporation

Tel.: (02) 9787 4477

MAJERTILES

THE MOST BEAUTIFUL TILES IN THE WORLD

Tel.: (07) 3290 0879

MOVIA

Telefon: 0414 275657

**OY NMS
SCANDINAVIA AB
IN LABORE VERITAS**

Vaš slovenski poslovni partner - Finska
Your Slovenian Business Partner - Finland
E-mail: milan.smolej@kolumbus.fi

NIGRAM d.o.o.

NIZKE IN VISOKE GRADNJE

glas
SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA

Po avstralskem kontinentu,
v Tasmaniju, Novo Zelandijo,
Argentino, ZDA, Kanado, Švicico,
Avstrijo, Italijo, Švedsko,
Rusijo, na Japonsko, Finsko,
Madžarsko in
v Slovenijo
***

Arround Australia, New
Zealand, Argentina, USA,
Canada, Switzerland, Austria,
Italy, Sweden, Russia, Japan,
Finland, Hungary and Slovenia